

DARBININKAS

Vol. LVIII Nr. 7

Penktadienis-Friday
Vasaris-February 16, 1973

SECOND-CLASS
Postage paid at Brooklyn

910 WILLOUGHBY AVE.
BROOKLYN, N.Y. 11221

15 centų

SAVAITĖS ĮVYKIAI

Vasario 5-12:

DOLERIO KRIZĖ

Nixono vyriausybė nespėjo pabaigti Vietnamo reikalų, užgriuvo ją nauji rūpesčiai — dolerio krizė, prezidento konfliktas su Kongresu.

Dolerio krizė labiausiai prasi-verzė pereiną savaitę Vokietijoje ir Japonijoje. Valiutos spekuliantai tiek masiškai ėmė parduoti dolerius ir pirkti šiuo metu pastoviausią valiutą — vokiečių markes ir japonų jenas, kad Vokietijos centrinis bankas per ketvirtadienį ir penktadienį turėjo supirkti 3.5 bil. dolerius.

Nepasitikėjimas doleriu greisia tarptautinei piniginei sistemai, kuri buvo sutarta 1971 gruodžio mėn. Washingtone. Amerikos izdo sekretoriaus pavaduotojas tariasi Europos sostinėse; finansų ministeriai Europoje konferencijoje ieško išeities, nes dolerio krizė gali reikšti ne tik finansinę, bet ir politinę krizę.

Nepasitikėjimo priežastis — per daug dolerių paleista užsienius — apie 80 bil. Prisdėjo 1972 Amerikos užsienių prekybos balanso pasyvas — 6.4 bil. Prancūzijos atstovas priminė dar Amerikos dideles investicijas Europoje.

Monitor buvo paskelbęs, kad Amerika spaudusi Vokietiją ir Japoniją savo valiutų vertę pakelti. Amerikos atstovas tai paneigė. Tačiau gandas apie galimą markės bei jenos nuvertinimą galėjo paskatinti spekuliantus supirkti bilijonus markių, kol už dolerį jų mokėti reikia 3.15.

Galima išeitis: arba dolerį vėl nuvertinti, arba markę bei jeną pabranginti. Vokietija nei Japonija kelti nenori. Dabartinis tų valiutų ir dolerio santykis Amerikos prekybą daro užsieniui brangią, negalinčią išlaikyti konkurencijos, dėl to tokis 1972 metų pasyvas. Jeigu Vokietija bei Japonija nesutiktų savo valiutų vertes pakelti, o Amerika dolerio nuvertinti, tai galima dar viena priemonė Amerikos prekybą apsaugoti — protekciniai muitai užsienio prekyboms. Bet tada Amerika atsidurtų ūkinės izoliacijos grėsmėje, kuri kenktų Amerikos ir Europos karinei bei politinei sąjungai. Iš kitos pusės apsaugoti Amerikos prekybą ir garantuoti amerikiečių darbą spaudžia prezidentą darbo unijos, kurių parama prezidentas naudoja.

Išeitis paskelbta pirmadienį: doleris vėl nuvertintas 10 proc.

Prezidento ir Kongreso konfliktas dėl biudžeto jau prisdėjo. Vasario 7 Atstovų rūmai nutarė reikalauti, kad vyriausybė paleistų į apyvartą 210 mil. kaip krašto aplinkos rėmimo programą. Tai tik viena dalis biudžeto, kurį Kongresas priėmė, bet prezidentas nesutinka vykdyti.

Prezidento patarėjas Kissingeris Hanoi tarėsi dėl santykių tarp Š. Vietnamo ir Amerikos. Amerika numatė paramos Š. Vietnamui 2.5 bil. Kongrese ši parama susilaukė kritikos. Palankiai žiūriai ir paramą nukentėjusiam asmeniui, bet neigiamai į pramonės atstatymą. Kissingerio pareiškimas, kad Š. Vietnamas atstatomas kaip Vokietija po karo, atmetamas aiškinant, kad Vokietijoje jau buvo sunaikintas totalitinis režimas, o Š. Vietname tebėra tas pats

BALIUJE KULTŪROS ŽIDINIUI SURINKTA PER 50,000 DOL.

Pirmas aukojo pabėgęs jūrininkas
Didžiausia auka — dr. J. Kazicko — 10,000 dol.

Vasario 10, šeštadienį, armėnų kultūros centre, 34 St. ir 2 Ave., buvo bene pats didžiausias lietuvių balius, kuriame dalyvavo apie 550 žmonių.

Šiuo baliu baigtas vėjus, kurį organizavo Lietuvių Bendruomenės apygardos, talkinamos visų lietuviškų organizacijų. Vėjus buvo labai sėkmingas — surinkta per 50,000 dol.!

Įėjimas buvo 50 dol. Visi pinigai buvo skiriami statybai. Visi pakvietimai apmokėti.

Kiti pinigai suplaukė vakarienių metu, renkant aukas. Čia surinkta 19,470 dol., pažadų gauta 3,555 dol. Viso iš balius gauta per 50,000.

Ši suma rodo, kad žmonės labai vertina Kultūros Židinio statybą; kad žmonės yra dosnūs tada, kai konkretus reikalas. Liudija ir tai, kad mes mokame organizuoti ir dirbti. Į šio balius rengimą buvo įsijungę

režimas, kuris pradėjo agresiją.

Amerikos belaisvių pirmą grupę paleista vasario 12. Viso belaisvių amerikiečių Š. Vietname yra 562.

Grįžę iš nelaisvės Amerikos kariai gaus atlyginimo bei kompensacijos apie po 20,000 dol. Nevedęs lakūnas, nelaisvėje išbuvęs nuo 1964-65, gausiąs iki 100,000.

Amerika atitrauks iš Taivano 5000-6000 savo kariuomenės.

Paryžiaus konferencijoje būta ir slaptų susitarimų. Dabar išaiškėjo, kad Kissingeris su Tho buvo sutarę sustabdyti karinę svetimų kariuomenių veiklą Laose ir Cambodijoje. Laose Š. Vietnamo kariuomenės esą 50,000-60,000. Laoso paliaubos turėjo būti pasirašytos vas. 14.

Sen. R. Dole pasiūlė ištirti Amerikos įsivėlimą į Vietnamą. Pabrėžė ypačiai reikalą ištirti rolę patarėjų prezidentui Diem nužudytį prezidento Kennedy laikais.

Senatorių daugumas ir 260 kongresmanų pasisakė remsią nutarimą, kad Sovietam būtų taikomas didžiausio palankumo principas, jei Sovietai atšauks emigracijos mokesčius taikomus žydams.

Staten Island vasario 10 sprogo natūralinių dujų tankas. Tankas buvo 272 pėdų diametro ir 61 pėdos gilumo — kaip 11 aukštų namas. Žuvo 43.

Kongresas vasario 8 sustabdė Penn Central Railroad streiką 90 dienų ir pavedė vyriausybei per 45 dienas pateikti projektą šiem geležinkeliam tvarkyti. Streikas kilo dėl garvežio įguly sumažinimo iš trijų asmenų iki dviejų. Tai palietė 5,800 darbininkų. Minėto geležinkelių kompanija yra jau bankrotavusi ir visą sistemą nori siaurinti.

Nixono naujame biudžete numatyta 300 mil. dol. kaip parama privatinė mokyklų mokiniams. Tai galėtų tėvai atskaityti nuo mokesčių.

Georgijoje, Carolinoj, Virginijoj vasario 10 prisnigo iki 13 colių.

Gallupas teigia, kad prezidento Nixono vykdamai politikai pritaria 68 proc., nepritaria 25.

daugybė žmonių, visi savo darbą aukojo Židinio statybai. Tai ir buvo pagrindas visam entuziazmui.

Gera buvo ir ta aplinkybė, kad salės šeimininkai leido lietuviams šeimininkauti. Čia visos tarnybos buvo lietuviškos, virtuvė, baras, drabužinė — visur buvo savi žmonės.

Viskas rengta ūkio būdu, tai ir sutalpė daug išlaidų.

Vakaras prasidėjo 7 v. koncertiniais. Pirmojoje salėje, kur buvo įėjimo laiptai, buvo parngtas baras. Visi galėjo vaišintis nemokamai, kiek kas norėjo. 8 val. visi perėjo į didžiąją salę prie gražiai papuoštų stalų. Ant stalų buvo gelės ir šampaino buteliai.

Pradėjo rengimo komiteto pirmininkas A. Vakselis. Invokaciją sukalbėjo Tėv. Jurgis Gailiušis, OFM, provincijolas.

Vakarienė pradėta šampanu, tostais už Kultūros Židinio statytojus, aukotojus. Visą laiką grojo puiki Joe Thomas orkestro muzika. Orkestras vaikščiojo tarp stalų ir grojo, dainavo. Greit ir šokiai.

Pradėjo plaukti aukos
Šiam vakarui buvo kviesta kino ir televizijos aktorė Rūta Leo-Kilmonytė. Ji buvo pažadė-

Atidaromas didysis vėjus balius. Iš k. A. Vakselis, Tėv. L. Andriekus, M. Šalinskienė, Regina Rūta Žymantaitė, Loreta Vainienė ir prof. dr. Jokūbas Stukas. Nuotr. Lino Vytuvio

SUDARYTA JAV LB VISUOMENINIŲ REIKALŲ TARYBA

Pagal nuo 1973 m. sausio 1 įsigaliojusius naujuosius JAV Lietuvių Bendruomenės įstatus, JAV lietuvių visuomeninius ir politinius uždavinius planuoja ir vykdo JAV LB Visuomeninių reikalų taryba.

Šiai naujai LB institucijai yra pavedama planuoti JAV LB visuomeninį ir politinį darbą, rūpintis studijinėmis bei informacinėmis medžiagos rinkimu ir globa, organizuoti visuomeninės veiklos studijines konferencijas rūpintis JAV LB atstovavimu valdžios įstaigose bei lietuviškose organizacijose, derinti apylinkių veiklą visuomeninėje — politinėje rityje, palaikyti ryšius su viešosios opinijos formuotojais ir rūpintis informacinės medžiagos paruošimu bei paskleidimu.

JAV LB krašto valdyba, vykdydama JAV LB tarybos VI-sios

sesijos nutarimą, š. m. sausio 20 posėdyje Visuomeninių reikalų tarybos pirmininko pareigas patikėjo inž. Algimantui S. Gečiui, dabartiniam JAV LB krašto valdybos vicepirmininkui visuomeniniam reikalams. Jam pritačius, krašto valdyba patvirtino Visuomeninių reikalų tarybos padalinį vadovais šiuos asmenis: dr. Antanas W. Novasitis — Tarybos pirmininko pavaduotojas, Aušra Mačiulaitytė-Zerr informacijos tarnybos vadovė, inž. Bronius Nainys — Politinių studijų centro vadovas, kun. Kazimieras Pugevičius — Dokumentacijos centro vadovas.

Informacijos tarybos bei centrų vadovams yra pavesta sudaryti savo štabus, į jų sudėtį įtraukiant darbi pajėgius visuomenininkus bei mokslininkus.

JAV LB krašto valdybos ryšiniai su įvairiais amerikietiš-

kaisiais vienetais veiks tiesioginėje Tarybos pirmininko ir jo pavaduotojo žinioje. Ryšinių sąstata bus paskelbtas artimoje ateityje.

JAV LB krašto valdyba reiškia nuoširdžią padėką JAV LB Informacijos tarnybos ligšioliniam pirmininkui Leonardui Valiukui ir jo redakcinio štabo nariams per ketverius metus su dideliu ryžtu, pasišventimu ir kruopštumu dirbusiems taip svarbų amerikiečių politikų įtakojimo ir amerikiečių spaudos informavimo darbą. Jo ir jo talkininkų sumanumo ir tritiso dėka Lietuvos byla per tuos ketverius metus susilaukė neįprastodėmesio tiek JAV Kongrese, tiek amerikiečių spaudoje. L. Valiukui linkima sėkmės jo naujose visuomeninės veiklos įsipareigojimuose.

JAV LB krašto valdybos ryšiniai su įvairiais amerikietiš-

kaisiais vienetais veiks tiesioginėje Tarybos pirmininko ir jo pavaduotojo žinioje. Ryšinių sąstata bus paskelbtas artimoje ateityje.

JAV LB krašto valdyba reiškia nuoširdžią padėką JAV LB Informacijos tarnybos ligšioliniam pirmininkui Leonardui Valiukui ir jo redakcinio štabo nariams per ketverius metus su dideliu ryžtu, pasišventimu ir kruopštumu dirbusiems taip svarbų amerikiečių politikų įtakojimo ir amerikiečių spaudos informavimo darbą. Jo ir jo talkininkų sumanumo ir tritiso dėka Lietuvos byla per tuos ketverius metus susilaukė neįprastodėmesio tiek JAV Kongrese, tiek amerikiečių spaudoje. L. Valiukui linkima sėkmės jo naujose visuomeninės veiklos įsipareigojimuose.

(nukelta į 12 psl.)

ALTA VASARIO 16 PROGA

Brangūs tautiečiai, Amerikos lietuviai!

Artėja Vasario 16-toji, Lietuvos nepriklausomybės paskelbimo 55-toji sukaktis. Ją minėsime su skaudančiom širdim. Raudonasis slibinas mūsų tėvų kraštą tebetrypia, lietuvis jame tebėra beteisis, tikėjimas tebėra persekiojamas, tautos charakteris žalojamas. Minėsime tą dieną su tvirtu pasiryžimu nepailst kovoj prieš baisią tarptautinę neteisębę — Lietuvos pavergimą.

Paminėkim šią brangią šventę kuo tinkamiausiai. Kiekviename mieste, kiekvienoje vietoj, kur tik yra lietuvių. Parodykim pasauliui, kad Lietuvos laisvės klausimas yra vienas iš svarbiausių mūsų gyvenime ir kad visuomet jis toks pasiliks. Siųskim rezoliucijas senatoriam, kogresmanam, gubernatoriam ir

tiek daug, iš visur, iš visų vietų. Džiugino ir tai, kad buvo daug jaunimo.

Bene buvo pirmas toks parengimas, kurį ir darbą buvo įsitraukę ir mokyklos mokiniai, jaunimas, eidamas įvairias tarnybas. Pavyzdžiui, prie stalų patamavo Maironio mokyklos mergaitės, vyresniųjų skyrių mokinės ir ką tik baigusios.

Kiekvienas, kas giliau stebi lietuviškos visuomenės augimą, šitoje vietoje galėjo pasakyti tuos gražius K. Binkio žodžius iš "Atžalyno" dramos: "Auga grauzas atžalynas!"

Ir čia glūdi šio balius didžioji vertė — ne tik surinkta daug pinigų, bet čia konkrečiai visų bendrauta ir dirbta, be jokių generacijų skirtumo. Tai buvo vienaalytė lietuviška bendruomenė, pajėgi ir organizuota.

Prie šio vėjus dirbo daug žmonių, daug gerų talkinančių rankų. Štai tie žmonės:

kitiem atsakingiem valdžios pareigūnam, prašydami mus užtar ti teisingoj mūsų kovoj už Lietuvos laisvę.

Laisvės niekas neduoda nemokamai. Reikia ją iškovoti. Reikia ją išpirkti aukomis.

Daug aukų ant laisvės aukuro yra sudėję tėvynėj pasilikusieji mūsų broliai ir seserys. Ir šandien jite tebededa kančios ir ašarų aukas. Mes džiaugiamės jų drąsa ir pasiryžimu. Mes didžiuojamės, kad esam tokios šaunios tautos dalis.

Amerikos lietuviai! Prisdėkim prie laisvės kovos stipriau! Prisdėkim taip pat ir piniginėmis aukomis! Vasario 16-tosios proga aukokim Lietuvos laisvinimui. Visas aukas nukreipkim į Amerikos Lietuvių Tarybą, kuri jau daugiau kaip 30 metų rikiuoja Amerikos lietuvių į kovą už tėvų krašto laisvę. Siųskim savo aukas į Altos centrą, 2606 West 63rd Street, Chicago, Illinois 60629. Mūsų aukos prisdės prie laisvės kovos sustiprinimo.

Amerikos Lietuvių Taryba

LIETUVIŠKOJ VEIKLOJ

— JAV LB krašto valdybos nariai pakviesti kalbėtojais įvairiose vietovėse Vasario 16 šventės minėjimuose: pirm. Vytautas Volertas — Hartford, Conn., Juozas Gaila — Paterson, N. J., Algimantas Gečys — Elizabeth, N. J., Aušra Zerr-Mačiulaitytė — Newark, N. J.

— Rochester, N. Y., Lietuvos nepriklausomybės šventė miniama vasario 18. Specialią radijo programą 8:30 val. ryto lietuvių ir anglų kalba praves Niujolė ir Vaidevutis Draugeliai. Šv. Jurgio lietuvių parapijos bažnyčioj 11 val. mišias aukos Rochesterio dieceizijos valdytojas vysk. Joseph Hogan. Mišių metu giedos LB choras, vadovaujamas Jono Adomaičio, vargonais gros R. Obalis. 3 val. Šv. Jurgio parapijos salėje minėjime pranešimą darys inž. E. Čuplinskas, Kanados LB c.v. pirmininkas. Meninę programą atliks solistai Birutė Cypienė, Leonas Baltrus ir lituanistinės mokyklos mokiniai, vadovaujami Vyt. Žmuidžino. Minėjimą rengia Rochesterio Altos skyrius.

— Racine, Wisc., minint Vasario 16-tąją, vasario 18, sekmadienį, pamaldos 9:30 val. ryto Šv. Kazimiero parapijos bažnyčioj už žuvusius dėl Lietuvos laisvės. 4 val. popiet Šv. Kazimiero parapijos svetainėj minėjime kalbės agr. Ignas Andrašūnas.

— Long Beach, Calif., Lietuvių Klubas rengia Vasario 16-tosios minėjimą vasario 17, šeštadienį, 6 val. vak. Machinist salėj. Pagrindinę kalbą pasakys Los Angeles Altos skyriaus pirm. Vytautas Čekanauskas. Meninę programą atliks solistė Janina Čekanauskienė ir vyrų kvartetas; R. Dabšys, A. Polikaitis, Br. Seliukas, E. Jarašiūnas, akomponuojant komp. Br. Budriūnui. Deklamuos Rūta Seliukaitė ir Vida Basiulytė.

— Phoenix, Arizona, Lietuvių Bendruomenės apylinkė rengia Vasario 16-tosios minėjimą vasario 18. Kalbėtoju pakviestas J. Činga, o solistu — V. Valatka. Abu iš Los Angeles, Calif.

— Toronto, Ont., Vasario 16-jį minima vasario 17, šeštadienį, 6 val. vak. priėmimu Lietuvių Namuose. Vasario 18, sekmadienį, 11 val. visose trijose lietuvių bažnyčiose iškilmingos pamaldos. 4 val. iškilmingas aktas Lietuvių Namuose. Kalbės dr. Z. Butkus ir federacinio kabineto ministeris etninėm grupėm dr. St. Haidasz. Meninę programą atliks "Varpo" ir "Birbynės" chorai, "Gintaro" ir "Atžalyno" tautinių šokių grupės, St. Kairio muzikinis vienetas, sol. V. Verikaitis ir kt.

Brazinkų byla Turkijoje atidėta į kovo 22 d.

JAV LB Inf.

RAGINA TAUPYTI ENERGIJĄ IR SAVO KIŠENIŲ

Amerikoje susirūpinimas, kad savos energijos užteks 20-40 metų. Arabai džiaugiasi, kad dėl jos naftos ims varžytis Amerika ir Sovietai; tai paskatins Ameriką paspausti Izraelį arabų naudai...

ALIARMAS AUGA

Lawrence Rocks ir Richard P. Runyan knygoje "The Energy Crisis" rašo, kad žinomų naftos išteklių Amerikai pakaks 20 metų, vartojant tokiu kiekiu kaip 1970. Natūralinių dujų užteksią 30-40 metų. Tik anglies esą bent 300 metų.

Energijos sąskaita, įskaitant transportą, dabar Amerikoje siekia iki 100 milijonų. Tai dešimtadalis visos Amerikos gamybos. Energijos suvartojimas turės didėti. Per artimiausius 18 metų Amerikos gyventojų skaičius padidės 30 proc., o energijos suvartojimas padidės dvigubai; vadinas, santykiu 7:1.1, palyginti su gyventojų prieaugliu.

Energija jau dabar į Ameriką importuojama. Pusė viso importo esą naftos gaminiai. Nuo 1950 metų iki dabar suvartota daugiau negu per visą Amerikos istoriją iki to laiko. Elektros dabar suvartojama dukart daugiau negu prieš 10 metų. Šimtmečio gale bus suvartojama 6-8 kartus daugiau negu dabar, jei bus vartojama tik tokiu kiekiu kaip dabar.

Amerika suvartoja daugiau kaip trečdali visą pasaulio suvartojamos energijos.

Kas daryti? Kalbama apie energijos importą. Pirmiausia akys krypta į pagrindinius ligi šiol žinomus naftos šaltinius arabų kraštuose. Arabai tai žino ir naftos politika tikisi sugundyti tiek Sovietus, tiek JAV paspausti Izraelį arabų naudai.

Antra galimybė — krypta dabar akys į Sovietų neišnaudotą Sibiro natūralinių dujų energiją. Ja labiausiai Amerikos kapitalistai susidomėję ir siekia savo kapitalus investuoti.

Trečia galimybė — taupyti namie energijos vartojimą. Apie šio taupymo būdus įdomių siūlymų yra paskelbęs Monitor.

NEEKVOK ENERGIJOS

Tai pagrindinis išspėjimas visiem energijos vartotojams.

Prezidento sudaryta įstaiga visokiems netikėtumams pasiruošti savo studijoje "Energijos taupymo galimybes" teigia, kad

1980 metais Amerika galėtų sutaupyti per vieną dieną 7.3 milijonus barelių naftos gaminių tokiomis priemonėmis:

— namuose įtaisius gerą insuliaciją; pagerinus oro vėsintuvų sistemą;

— tarp miestiniams prekių transportui vartojant traukinius, ne sunkvežimius;

— trumpom kelionėm keliaujant ne lėktuvais, bet sausumos priemonėm; vietiniams susisiekimui vartojant ne automobilius, bet masinio susisiekimo priemones;

— pagerinus gamybos procesą.

Sustojam čia prie pirmosios grupės priemonių, kurios priklauso nuo individualaus vartojimo.

Namų insuliacija. Daug energijos išeikvoja netinkamai pastatyti namai. Išeikvoja žiemą daug šilumos, vasarą lengvai šilumą prisiima. Esą gerai išplanuotas ir su gera insuliacija na-

mas gali sutaupyti 25 proc. energijos, kuri dabar išeina veltui į orą. Vidutiniško namo papildoma insuliacija atsieitų 200 dol.; tai maža suma, palyginti su 400 dol., kurie išeina metam už namo šildymą su menka insuliacija.

Vadinami "storm window" apsimokėtų per 6 metus — jų dėka tiek būtų sutaupyta energijos.

Langų užuolaidos — su saulės nusileidimu, sako, užtrauk jas — jos mažins šilumos išėjimą.

Durų užraktai — prikišk ranką ir pajusi, kaip veržiasi šaltas oras. Jis išstumia iš kambario šilumą, už kurią mokate pinigą iš savo kišenius.

Jei kambarį yra židynys — uždaryk dūmtraukį, kai nesikūrena.

Oro drėgmė ne be reikšmės. Sausas oras turi būti labiau įkaitintas negu drėgnas, kad organizmas pajustų tą patį šildy-

mą. Kur žiemos labai sausas, drėkintuvai už juos išleisus pinigų gražina savininko kišeniui.

Termostatą trumpam laikui — įstaigoje po darbo, namie prieš gulant — nuleisk ne daugiau kaip 5 laipsnius. Išildymas iš naujo atima daugiau energijos negu temperatūros palaikymas tame pat lygyje nors ir ilgesnį laiką.

Išeidamas iš kambario ilgesniam laikui, gesink šviesas.

Šaldytuvas. Jei apšalimas pašalinamas ne automatiškai, nutirpink, kai ledo pluta yra ketvirtis colio. Storas sluoksnis reikalauja daugiau elektros. Tarp kitko automatiškas tirpinimas suvartoja elektros 50 proc. daugiau, negu standartinis šaldytuvas.

Šaldytuvo ledaunėlę laikyk pilną. Daitai šaltį laiko tvirtiau; tuo tarpu su kiekvienu ledaunėlės atidarymu išeina 80 proc. šaltio.

Virtuvė. Nešildyk vandens daugiau, negu jo reikia. Vartok puodus, keptuvus, kurie padengti visą ugnį. Sriubos ar patiekalo, kuris reikalauja ilgo virimo, išvirk dviem dienom. Atliekamą pusę išaldyk. Atšildyti energijos reikia mažiau nei virti iš naujo. Keli patiekalai turi būti iš karto kaitintuvėje. Sako, neužmiršk, su kiekvienu jos atidarymu išeina 20 proc. šilumos.

Skalbimas. Skalbiama mašiną pridėk pilną. Tai sutaupo laiką, elektrą ir vandenį. Vartok šaltą vandenį, kur tai galima. Neperdžiovink skalbinių — sutaupyti energiją, ir nebus raukšlį.

Šviesa. Fluorescencijos vamzdžiai suvartoja tik šestą dalių tiek, kaip lemputės. Šimto vatų lemputė suvartoja tik dešimtą dalį tiek, kaip glaistytuvai 110 voltų.

Kai nereikia šviesos, užgesink ir televiziją, kai niekas nežiūri. Netiesa, kad užgesinimui ir uždegimui reikia daugiau elektros nei žibinimui.

Žodžiu, reikalaujama daugiau drausmės ir racionalizacijos.

TYLOS ŽYGIS ŠVEICARIJOJE

1972 gruodžio 12 Zuericho "Die Tat" paskelbė žinią "Tylos žygis už žmogaus teises" (Schweigemarsch zum Tag der Menschenrechte). Demonstrantai nešė fakelus ir transparentus su užrašais: "Laisvė Lietuvai"; "Laisvė Grigorenkai, Jakirui ir Bukovskiui." Ryšium su Europos saugumo konferencija ant vieno plakato buvo užrašas: "Be žmogaus teisių negali būti saugumo."

Pagrindinis kalbėtojas dr. Peter Schalppi pabrėžė žiaurų žmogaus teisių niekinimą Sovietų Sąjungoje ir perskaitė ištrauką iš A. Solženitsyno kūrinio "Paskutinis pragaros ratas". Po to buvo pateikta pasirašyti peticija Jungtinių Tautų gener. sekretoriui, reikalaujanti, kad ši organizacija visomis jai priemonėmis priemonėmis imtųsi atstatyti žmogaus teises Sovietijoje. (Elta)

nalo žvilgsniui į kūrybą Lietuvoje: imasi ten pasirodžiusias knygas vertinti; ten pasirodžiusios kūrybos gabalus perspausdinti. Vadovaujasi mintim, kad tauta yra viena, ir kuriamoji galia yra tokia pat, nors nevienodas sąlygas turi laisvėje ir pavergime.

Tebus dar suminėtos dailės kūrinių reprodukcijos. Ir čia šalia Elskaus, Kolbos, Viesulo, Vizgirdos randam G. Žumbakienę, L. Surgailį, L. Tuleikį, V. Jurkuną, Ir. Mitkutę ir kt. Tik nuotraukos yra "balta-juoda", dėl to be spalvų negali duoti tikro supratimo apie kūrinius.

Galima tarti, kad per metus Aidų linija buvo nuosaiki, rami, nebykčiojanti staigmenom, zigzagais. Žurnalas pajėgė sukelkti daug jaunų pajėgų. Tuo jis' užsitikrino bendradarbių kadra ateičiai. Yra kitas klausimas, ar ateičiai pajėgė užsitikrinti jaunų skaitytojų kadra?

KUR LIETUVA?

ROMUALDAS KISIELIUS

Jos nejučiu po savo kojų,
Bet apie ją dažnai galvoju.
Tik tai žinau, kad laikas bėga,
Kad laikas turi baisyti jėgą...
Tik tai žinau, kad vardo jos
Nėra žemėlapiuos naujuos...

Apie tuos, kurie metinio vertinimo nesulaukia SPAUDA

Virto tradicija metų pradžioje apžvelgti, kas per nutekėjusius metus padaryta, kas laimėta, kas prarasta. Apžvelgiamas visuomeninis gyvenimas, literatūra, muzika, menas. Metų veiklai nemažos reikšmės turi ir lietuviški žurnalai. Jie taip pat verti dėmesio, kas per metus juose naujo, kokia kryptimi jie palaikė išviejtos gyvybę.

Iš tų žurnalų, kurie pasiekia redakciją, pradeda nuo Aidų.

Aidai — mėnesinis kultūros žurnalas, leidžiamas Pranciškonų, redaguojamas dr. J. Girniaus. Per metus išėjo 9 nr., viso 456 didelio formato puslapiai. Tai būtų stora knyga, kurią piriašė apie pusantro šimto autorių; kai kurie tik po vieną, kai kurie ir po kelis rašinius.

Tarp jų yra gera eilė generacijos, subrendusios jau šiame krašte ir čia atėjusios į lietuvišką spaudą. Daugelis šių jaunųjų yra akademinėje profesijoje ir dėl to gali palaikyti savo intelektualinį lygį ir minties naujumų.

Visuomeniniai istoriniai klausimai šalia S. A. Bačkio, J. Girniaus, St. Ylos, J. Kojelio, A. Maceinos, V. Pavalio, S. Suziedelio, V. Trumpos, V. Vaitiekūno, V. Volerto rašė jaunesni — H. Antanaitis, V. Bartusevičius, V. K. Gimius, A. P. Gureckas, P. Rabikauskas, A. Saulaitis, Filosofiniais klausimais — šalia Gaidos-Gai-

damavičiaus reiškėsi J. Navickas, A. Paškus, R. Rubikas, K. Skrupskelis (vis tai akademinės profesijos žmonės). Kalbos klausimais — šalia L. Dambriūno, P. Joniko, A. Salio aktyviai reiškėsi A. Klimas, W. R. Schmalstieg. Literatūros nagrinėjimuose bei kritikoje ypač gausu jaunesnės generacijos labai talentingai besireiškiančių: šalia J. Griniaus, H. Nagio, A. Šešplaukio, A. Vaičiuliaičio ėmė reikštis jaunesnieji M. Girnivienė, G. Ivaškienė, K. Keblys, R. Šliažas, Pr. Visvydas, o ypač čia akademinį darbą dirbantiesi B. Ciplijauskaitė, V. Skrupskelytė, R. Šilbajoris. Muzikos vertinimuose šalia seno profesionalo V. Jakubėno ėmė rodytis su muzikos kritika D. Matulionytė. Mažiau naujų vardų grožinėje kūryboje: šalia L. Andriekaus, A. Barono, Gričaus, K. Grigaitytės, J. Jankaus, M. Katiliškio, H. Nagio, V. Saūdūnaitės, L. Sutemos, V. Šlaito terandam, berods, O. Mikailaitė ir A. Pečiūraitė (Obcarskų? Tenisonaitė?).

Mėnesiniam žurnalui tenka atsilipti į dienos svarbesnius įvykius. Atskirus numerius Aidai tokiu būdu buvo skyrė L. Bendruomenei, jaunimo kongresui, prof. A. Saliui.

Galima apsieiti be vieno ar kito specialaus straipsnio, bet negalės ateiti istorikas apsieiti be Aiduose kruopščiai surinktos

lietuviškojo gyvenimo kronikos. Tai smulkus reikalas, bet jis yra nepaprasto svarbumo kaip informacijos šaltinis.

Kultūros klausimais žurnalas tebesilaikė linijos, kurią seniau buvo išsakęs kaip kovą prieš "kultūrinį nuosmūgį". Ta kova pasireiškia labiausiai knygų recenzijom. Pereitais metais buvo išvengta recenzijose tokio tono, kuris anksčiau buvo sukėlęs pagrįsto kartumo. Kaip recenzijose galima giliai pažvelgti ir reikalą ir nepaliesiti žmogaus, pavyzdžiui gali būti V. Skrupskelytės vertinimai. Kaip intelektualinis dialogas gali būti vaisingas, nesukeldamas aistrų, pavyzdžiui galėjo būti A. Paškaus Aiduose ir A. Maceinos (pirma Aiduose, paskiau atskiroje knygoje) dialogas dėl Teilhard de Chardin (jau diletantizmo nuskambėjo Laiškuose Lietuviams dr. G. Valančiaus mėginimas įsikišti trečiuoju į tą dialogą).

Pačioje grožinėje kūryboje, kurią skelbia Aidai, nematyti "atrankos". Čia randa vietas ir senesnės kūrybos forma, kurią galėtum pavadinti klasine, randa vietas ir naujoji, net eksperimentinė, šaradinė.

Kūrybinės minties ieško žurnalas ir visuomeninėje veikloje. Tur būt, dėl to daugiau simpatijos matyt L. Bendruomenei jos darbų apžvalgose. Su kūrybinės minties reikalavimu kritiškai sutiko ir jaunimo kongresas. Paskelbtos Aiduose tame kongrese skaitytos paskaitos rodo, kad ana kritika buvo pagrįsta.

Gal būt, ta pati kūrybinio pirmumo mintis vadovauja ir žur-

SPARTA — Rašomos mašinėlės (v. kalbomis, radio, spalv. TV, kompiuteriai, v. biznio mašinos — pigiausiai. Praneškite kuo interesuojatės ir firmų autentiškus katalogus gaustite iš SPARTA sav.: J. L. Gledraitis, 10 Barry Dr. E. Northport, N.Y. 11731. Tel. (516) 757-0055.

ANTANAS J. SAVELSKIS — lietuvis advokatas — 88-03 Jamaica Avenue, Woodhaven, N.Y. 11421; tel. 441-1182, namų TW 7-3061 (nuo 9 r. iki 9 v.)

J. B. SHALINS-SALINSKAS — Laidotuvių direktorius. 84-02 Jamaica Ave. (prie Forest P-way Sta.), Woodhaven, N.Y. 11421. Sutelkia garbingas laidotuves. Kopyčios parūpinamos visose miesto dalyse. Tel. 296-2244.

JOSEPH GARSZVA — GRABORIUS, BALSAMUOTOJAS. 2 modernios kopyčios. 231 Bedford Avenue, Brooklyn, N.Y. 11211; EV 8-9770.

MATTHEW P. BALLAS FUNERAL HOME — Moderni kopyčia, Air-conditioned. A. J. Balton-Baltrūnas, Licensed Manager and Notary Public. 660 Grand St., Brooklyn, N.Y. 11211; ST 2-5043.

TAISOM RADIO IR TELEVIZIJOS APARATUS spalvotus ir paprastus. Filnas patarnavimas įdedant naujas dalis. Aptarnaujam Queens ir apylinkės lietuvis. Naujų aparatų neparduodam. Kreiptis tel. 847-0887. Adresas: Mr. Joe Kazlas, 87-15 Myrtle Avenue, Glendale, N.Y. 11227 (2 blokal nuo Woodhaven Blvd.).

Kas norėtų įsigyti lietuviškų plokštelių ar lietuviškų knygų, prašomi kreiptis į Darbininko administraciją, 910 Willoughby Ave., Brooklyn, N.Y. 11221.

BUYUS FUNERAL HOME, Mario Teixeira, Jr. laidotuvių direktorius. 420 Lafayette St., Newark, N.J. 07105; tel. MARKET 2-5172. Paruošiamos garbingos laidotuvės. Modernios kopyčios, oras vėdinamas.

VAITKUS FUNERAL HOME. Notary Public. 197 Webster Ave. Cambridge Mass. Pranas Vaitkus, laidotuvių direktorius ir balsamuotojas. Moderniška kopyčia šermentams dykal. Aptarnauja Cambridge ir Bostoną. TR 6-6434.

RIMOS ir JUOZO BRUZŲ siuntinių įstaiga atlieka visus patarnavimus sudarant siuntinius ir užsakant kitas dovanas į Lietuvą. Dėkėlis prekių pasirinkimas. Sąžiningas ir greitas patarnavimas — 94-08 Jamaica Avenue, Woodhaven, N.Y. 11421. Telef. 441-4712

JUOZO ANDRUSIO Real Estate, Insurance. Apraudimas gyvybės, namų, automobilių, baldų ir k. Namų pardavimas, apdraudimas, Income Tax užpildymas, Mutual Funds — pinigų investacijos. Kasdien nuo 9 iki 8 val.; savaitdieniais iki 6 v. pp. 87-09 Jamaica Ave., Woodhaven N.Y. 11421; VI 7-4477.

VYTAUTAS BELECKAS, sav. Winter Garden Tavern. 1833 Madison St., Ridgewood, N.Y. 11227, EV 2-6440. Salė vestuvėms ir kt. pramogoms. Be to, duodami polaidotuviniai pietūs. Pirmos rūšies lietuviškas maistas prieinama kaina.

S & G MAISTO KRAUTUVĖ. Antanas Vaitkus, ved. 84-04 Jamaica Ave. Woodhaven, N.Y. 11421, 296-2502 arba 296-7774; 340 Grand St., Brooklyn, N.Y. 11211, ST 2-4329. Papigintom kainom priimame užsakymus vestuvėms ir pobūviams. Pristatom į namus lietuviškus skilandžius, sūrius. We take all orders special price for Weddings and Parties. Home-made Bologna.

SIDABRINIO VARPO KEPYKLA — Silver Bell Baking Co. Lietuviška ir europietiška duona ir pyragai, šventėms, vestuvėms bei pokyliams tortai. Dalia ir Albertas Radžiūnas, sav. — 43-64 Junction Blvd., Corona, Queens, N.Y. 11368. Telef. 779-5156.

MOVED TO LARGER QUARTERS — KORDOL FABRICS by — SUPERIOR PIECE GOODS CORP. 194 ORCHARD ST. New York, N.Y. 10002, telef. AL 4-8319. Vilnonės medžiagos jūsų artimiesiems — importuotos ir vietinės. Vilnonės medžiagos kostiumams, paltams ir suknelėms. Taip pat šilkinės maištos, spalvotos, lovoms užtiesalai, vilnonės skaros ir šalikai — geriausios rūšies pigiausiomis kainomis. Specialus patarnavimas paruošiant pakletus į Europą. Užsikite ir įstikinsite!

LIETUVIŠKOS MUZIKOS PLOKŠTELĖS, knygos, sveikinimų atvirukai, vėliavėlės, drožiniai, automobiliam lipinukai, suvenyrai gaunami Darbininko administracijoj (tel. GL 2-2923) ir ALICE'S Florist Shop, 107-04 Jamaica Ave., Richmond Hill, N. Y. 11418. Tel. 846-9527. Krautuvė atidara 7 dienas savaitėj.

Lietuviškam rajone —
LIETUVIŠKA GELIŲ PARDUOTUVĖ
Alice's Florist Shop
107-04 Jamaica Ave. Richmond Hill, N. Y.
Gėlės įvairiom progom —
Maloniai kviečiame kaiminystėje gyvenančius tautiečius atsilankyti arba paskambinti telefonu 846-5454 - 9527; vakare: 835-4149. Čia rasite nuoširdų lietuvišką patarnavimą.

Lietuviško stiliaus paminklai sukuriami ir veltui pristatomi į visas kapines New York, New Jersey ir Connecticut valstijose

Fasolino Memorials CO.

66-86 80th Street (prieš St. John's kapines) Middle Village, N. Y. Queens, N. Y. 11379 (212) DAVenport 6-3150

— Tai yra mūsų vienintelė vieta — Gausi parodų salė

Lietuviška
KELIONIŲ AGENTŪRA
VYTIS
Romus Kezys, Pres.

2129 Knapp St., Brooklyn, N.Y. 11229 — Tel. 769-3300

- Paskutinės informacijos apie žemiausias kainas
- Kelionės į visus pasaulio kontinentus
- Lietuvių grupinės kelionės atostogų metu

Patarnaujama visuose kelionių reikaluose:	Specialios nuolaidos:
LĒKTUVAI	INDIVIDAMS (ekskursiniais bilietais)
VIESBUČIAI	GRUPĖMS
LAIVAI (Cruises)	JAUNIMUI
AUTOBUSAIS įdomių vietų lankymas	SEIMOMS

DARBININKAS

910 WILLOUGHBY AVE.
BROOKLYN, N. Y. 11221

Editorial Office GL 5-7281 Business Office GL 2-2923

THE WORKER by FRANCISCAN FATHERS

Eina nuo 1915 metų
1951 sujungė AMERIKĄ, LDS organą DARBININKĄ ir LIET. ŽINIĄSSecond-class postage paid at Brooklyn Post Office
Published weekly

Prenumeratos kaina \$8.00 — Subscription per year \$8.00

Laikraštį tvarko REDAKCINĖ KOMISIJA

Straipsnius ir korespondencijas redakcija taisy savo nuožūra. Nenaudoti straipsniai saugomi
iš gražinami autoriams prašant. Pavardę pasirašyti straipsniai nebūtinai išreiškia redakcijos
nuomonę. Už skelbimų turinį ir kalbą redakcija neatsako.

Darbai ir pinigai

Vasario 16 kiekvienas prisimena savaip. Vieni prisimena pirmojo pasaulinio karo chaosą, kuriame lietuviai užteko orientacijos ir drąsos skelbti nepriklausomybę; užteko jėgų nepriklausomybei apginti nuo kare nukraujavusių kaimynų. Kiti prisimena nepriklausomos Lietuvos šviesius ir tamsius vaizdus. Tarp jų ne vienas sukyta šviesus sentimentus, kaip Amerikos lietuvių ekskursijos kelio į senąją tėvynę, ir mezgėsi ryšiai tarp Senojo Pasaulio ir Naujojo Pasaulio lietuvių.

Visiems, o visiem jau neužmirštamai stovi prieš akis naujesnė praeitis: atslinkęs bolševizmo slogutis po 22 nepriklausomos Lietuvos metų; visiem neužmirštos birželio deportacijos; birželio sukilimas, dešimt metų trukusi partizanų kova; neužmirštas naujausias gyvosios tautos prasiveržimas su 17,000 peticija ir Romo Kalantos savanoriška gyvybės auka.

Visi tie prisiminimai, nuspalvinti vienokiu ar kitokiu sentimentu, palieka kiekvienam iš vidaus diktuojamą išpareigojimą būti tos gyvosios tautos dalim, tą priklausymą pareikšti simboliškai darbu ar pinigine auka bent Vasario 16 sukaktyje.

To išpareigojimo nereikia priminti tam, kuris laikraštį skaito.

Nereikia jam taip pat aiškinti, kad kiekviena auka prasmingiausia, kai ji paremia konkrečius laisvės darbus. O darbų ir dirbančiųjų srity 33 metų istorija rodo žymių atmainų.

Pradžioje tuos darbus ir aukas kanalizavo Alta. Ji buvo vienintelė ir daug nuveikusi. Pasakui atsikėlus į Ameriką Vlikas virto taip pat veiklos židiniu. Dar paskiau daug garso padarė komitetas Baltijos valstybių klausimui kelti J. Tautose. Naujausiai laisvės reikalais veržliai reiškiasi L. Bendruomenė.

Kintant kovotojams ir jų svariui kovos lauke, buvo natūralu ir piniginę auką skirti tam ar kitam veiksmui pagal laisvą aukotojo pasirinkimą.

Kintančias aplinkybes įvertindamas, šiomet Vlikas pasitūlė atsisakyti nuo ankstesnės tradicijos pinigines aukas centralizuoti tik Altoje. Pasiūlė ir antrą aukų surinkimo kanalą — L. Bendruomenę.

Kaip tą siūlymą ir jo sąlygas sutiks tos dvi organizacijos — pamatysim. O aukotojui, kol santykiai nepasikeitė tarp veiksmų, pasitūlė realus prieš keletis metų pradėtas laisvas paties aukotojo apsisprendimas — savo auką skirti Altos, Bendruomenės, Vliko ar kito veiksmo Lietuvos laisvės veiklai.

Tai primena S. Kudirką

Vienas faktas. — Lapkričio 10 pagrobtas Amerikos lėktuvas ir nukraudintas į Kubą. Amerika pradėjo derybas su Cuba dėl bendros akcijos prieš lėktuvų grobimą. Castro sąlyga, kad Amerika imtųsi priemonių prieš bėglius iš Cubos.

Antras faktas. — Tebesiderant, gruodžio 6 trys bėgliai privertė Cubos žvejų laivo įgulą nugabenti juos į Floridą. Laivą ir įgulą Amerika tuojau grąžino. Bėgliai suimti, ir buvo įsakytas juos grąžinti. Bet leista jiems apeliuoti. Kokis jų likimas, šiuos žodžius rašant nebuvo žinios.

Pakibęs klausimas. — Time (sausio 15) kartojto valstybės dep. pareiškimo nuomonę: esą tų trijų vyrų išdavimas būtų perdidelė kaina už sutartį su Castro dėl grobimo; bet gal užteks tiem trim kalėjimo bausmės? gal tai patenkins Castro?

Vadinas, išdavimas galėsias priklausyti nuo Castro noro ar nenoro. Bet kaip tada su tarptautiniais išpareigojimais politinių bėglių neišduoti?

Apie lietuvių muzikinį gyvenimą šiame krašte pakankamai žinių duoda mūsų lietuviškoji spauda. Tad čia ir nebūtų reikalo visa tai kartoti. Tačiau vieną kitą ryškesnį muzikinį pasireiškimą norėčiau paliesti.

Pradžios metais vienas iš svarbiausių lietuvių muzikinio gyvenimo įvykių buvo kompozitoriaus Kazio Viktoro Banaičio parašytos operos Jūratės ir Kastyčio pastatymas Chicagoje. Tiesa, ši opera buvo gerokai iškarpyta, dėl to susilaukė smarkios kritikos. Iškarpyto priežastis ne visiškai išaiškėjo, bet vis tiek džiaugiamės turėdami naują lietuvišką, lietuvių kompozitoriaus parašytą operą. Tikėkimės, kad ateityje galėsime šią operą matyti be iškarpytų.

Chicago lietuvių opera gyvuoja jau 17-ti metai. Per tą laiką ji buvo pastatiusi 14 operų, duodama 50 spektaklių. Linkėtina, kad ji išsilaikytų ilgus metus. Visai nesigiriant, Chicago lietuvių opera yra lietuvių pasididžiavimas prieš kitas tautines mažumas, kurios skaičiumi yra didesnės, bet savos operos neturi.

Pradžios metų pabaigo lietuviškoji spauda pasirodė stebinti žinutė, kad Chicago įsisteigė ir kitas lietuviškos operos kolektyvas. Ne visi šios žinutės tikrumu patikėjo, bet, kaip šiandien matom, tai nebuvo tik spaudos antis. Šios naujos operos įsisteigimas išskėlė nemaža pagrįstų ir nepagrįstų priekaištų. Vieni sako, kad tai bus jėgų skaldymas; kiti tvirtina, kad konkurencija yra geras dalykas. Patys steigėjai pasisako, kad jų noras esąs į šį naują įsisteigusios operos kolektyvą suburti jaunesnes, pradedančias jėgas ir leisti joms pasireikšti. Išėtu, kad iki šiol tom jėgom pasireikšti nebuvo galimybės.

Ir vėl: prieš metų pabaigą Chicagoje prie Jaunimo centro įsisteigė jaunimo choras. Dėl šio choro įsisteigimo vėl radosi kritiškų balsų. Sunku dabar vertinti tų kritikų teigimus, tačiau, mano supratimu, pirmiausia reikėtų stengtis visomis galimomis priemonėmis skatinti mūsų jaunimą jungtis prie jau esančių chorų, bet nesteigti naujų vienetų. Ar nebūtų geriau prie esančių chorų steigti jaunųjų grupes, kurios, laikui bėgant, galėtų pakeisti rezignuojančius? Kas šiame reikale bus teisingas, parodys ateitis.

Daugumas šios šalies lietuvių chorų buvo parapsiniai. Šiandien su liūdesiu tenka pripažinti,

LIETUVIŠKA MUZIKA 1972 METAIS

VINCAS MAMAITIS

kad šie parapsiniai chorai sparčiai mažėja. Yra neginčijama tiesa, kad lietuvių parapsinių chorų ne tik pagražina arba pajvairina pamaldas, bet ir daug prisideda prie lietuviybės palaikymo.

Nepasakyčiau, kad tų chorų mažėjimas priklauso nuo chorvedžių trūkumo. Gali būti ir geriausias chorvedys, bet, jo darbu nesant tinkamų sąlygų, choras nuolat silpnės ir net nustos egzistavęs. Džiugu, kad vis dar turim lietuviškos parapsijos klebonų, įvertinančių chorų reikšmę ir visais galimais būdais juos remiančių.

Antroji priežastis, dėl kurios mūsų chorai silpnėja bei mažėja, tai mūsų visuomeninių organizacijų nesirūpinimas juos palaikyti. Tos organizacijos mūsų chorams atsimeina tik tada, kai reikia surengti kokį minėjimą ar dainų šventę. Dainų švenčių rengimo monopolį yra pasisavinusi Amerikos Lietuvių Bendruomenė, bet, skirstant tų švenčių kartais ir visai neblogą pelną, chorai būna užmiršti; jie vėl atsimeinami, kai reikalinga jų

talka dainų šventėse.

Jau turėjom keturias Amerikos ir Kanados lietuvių chorų dainų šventes. Kiekvienoje šventėje pastebėjom dainininkų mažėjimą. Pats laikas būtų susirūpinti ir ieškoti to mažėjimo priežasčių, o jas radus, pašalinti ir rasti būdų nykstantiems chorams sustiprinti bei atgaivinti.

Bendruomenės centro valdyba imasi iniciatyvos išleisti dainų rinkinį. Tik gaila, kad šiam leidiniui dainų parinkimą pavedė vienam asmeniui, nepatirkuojančiam chorvedžiui, nesusiapažinusi su šio krašto chorų pajėgumu. Šiuo leidiniu naudosis visi chorai; tad jame spausdinamos dainos neturėtų būti parinktos vieno asmens.

Po IV-sios dainų šventės įvykusiame chorvedžių susirinkime apie tokį leidinį buvo kalbama; jam parinkti dainos būtų kompetentinga tik dainų šventės repertuaro komisija. Tame pat susirinkime Vargonininkų-Muzikų Sąjunga buvo įgaliojta sudaryti V-sios dainų šventės repertuaro komisiją, kuri rūpin-

sis būsimosios dainų šventės repertuaro sudarymu. Tad gali būti taip, kad Bendruomenės leidžiamame dainų rinkinyje nebus tų dainų, kurios bus numatytos penktajai dainų šventei. Tokiu būdu susidarys tik bereikalingos išlaidos, spausdinant dainų šventės repertuarą.

Taiigi ar nebūtų geriau, jei Bendruomenės centro valdyba ieškotų būdų išlaikyti dar tebesantiam choram, o dainų parinkimą patikėtų asmeniui, šiuo atveju Vargonininkų-Muzikų Sąjungai, kuri jau daugiau kaip 60 metų leidžia įvairias dainas bei giesmes?

Pradžios metais susilaukėm keleto solistų bei chorų įdainuotų plokštelių. Gal kiek jautesniam choriniam dainų plokštelių trūkumą, tačiau Vilties choras Philadelphijoje, Vyčių choras Chicagoje ir New Yorko vyrų choras Perkūnas iš dalies šį trūkumą užpildė. Dėmesio verta plokštelė, kurią įdainavo Clevelando liuanistinės mokyklos mokinių choras Aukuras. Šio plokštelėje dainos įdainuotos palydint kanklių orkestrui. Tai bene bus pirmoji tokios rūšies plokštelė.

Pabaigai reikėtų pažymėti vieną neeilinį pradžios metų įvykį, tai Amerikos Lietuvių Vargonininkų-Muzikų Sąjungos penkiasdešimtąjį jubiliejinį seimą.

Ši sąjunga yra įsikūrusi jau daugiau kaip prieš 60 metų. Jos kultūriniai darbai iš krašto lietuvių tarpe yra gana vertingi. Sąjunga, o ir paskiri jos nariai buvo vieni iš pirmųjų, kurie lietuvių kolonijose ne tik rengdavo koncertus bei statydavo operetas, bet ir vadovaudavo scenos vaidinimams. Sąjungos iniciatyva ir darbu 1939 pasaulinės parodos metu New Yorke buvo suburtas net 3000 asmenų jungtinis choras. O pirmoji Kanados ir Amerikos lietuvių chorų dainų šventė Chicagoje taip pat buvo surengta šios sąjungos rūpesčiu.

Sąjunga turi ir savo organą, Muzikos Žinias, kurios yra vienintelis lietuviškas šios srities žurnalas visame pasaulyje. Šio žurnalo priedais yra leidžiamos įvairios dainų bei giesmių gaidos.

Sąjunga yra išleidusi prof. I. Žilevičiaus parašytą knygą "Lietuvių vargonininkas iševijoje". Tai stambokas leidinys, kuriame atsispindi visa šio krašto lietuvių muzikinė — kultūrinė veikla. Šią knygą galima įsigyti Darbininko administracijos arba Muzikos Žinių redakcijos.

Šiandien Vargonininkų-Muzikų Sąjunga yra subūrusi didelį skaičių šiame krašte esančių muzikų. Tačiau dar yra ir tokių, pasakyčiau, "tūzų", kurie į šią sąjungą žiūri kaip į "biednų vargoninkėlių" sąjungą (tai vieno žymaus muziko chorvedžio išsireiškimas). Bet žinokim: jei ne tie "biedni vargoninkėliai", tai vargiai mes šiandien pajėgtume suburti tokstantinį jungtinį chorą. Dabartiniai s-gos įstatai yra pakeisti taip, kad į jų durys atdaros kiekvienam lietuviui muzikui. Jeigu dar šiandien sutinkam trečios ar ketvirtos kartos tautietį kalbantį lietuviškai, tai žinokim, kad čia nemažas nuopelnas yra ir tų "biednų vargoninkėlių".

vojo daugiau apie Romą, bėgo pas jus, lankė hippius ir skraidė lėktuvu.

— Ir staiga avarija?
— Avarija. Leidžiantis per aštriu kampu, susižeidė koją.
— Ar labai blogai?
— Kaulas užgys, Jurgi. Bet nežinau, kaip ir kada pamirš Romą. Kada, iš viso, Kazė nusišleis žemėn?
— Nelengva suprasti, Valny, kaip šiuo dienų jaunimas susisuka savo liūdus ir kada baigia maištauti.

Muzikas Vincas Mamaitis Darbininko redakcijos šventėje vasario 3 Kultūros Židinyje kalba apie praėjusių metų muzikinę veiklą. Nuotr. Lino Vytuvio

KAZĖ

PETRAS MELNIKAS

(Tąsa iš praeito nr.)

— Gan konservatyvu, — Gasparas mėgino apibendrinti.

— Gal būt. Bet mūsų sena kultūra, — aiškino brazilė.

— Seną, — pasakė Laima, — mes čia vadinam "old fashioned".

— Bet mes žinom, kas gera, kas negera, kas pavojinga, — neužsigavo brazilė. Pasakojant apie jos gimtąjį miestą, Gasparas pastebėjo jos akyse namų pasilgimą.

Lyg kažką atsiminęs, tada Gasparas užsidedė pypkę ir iš aukšto, lyg virš išraižyto žemėlapijo, su kažkokiais paukščiais pradėjo pamažu slysti ir leistis, atrodė, į dviejų upių santaką... Jis ilgai negirdėjo, ką brazilė kalbėjo. Mida jį lyg pažadino. Jis atsistojo ir perėmė iš jos rankos telefono ragelį. Jo draugas Valnys šnekėjo iš didmiesčio.

— E, kas tokio, Valny?
— Nesulaukiau Kazės, Gasparai.

— Kaip? Iš kur?
Gasparo paukščiai prie santakos tada pradėjo blaškytis į visus šonus...

— Gasparai, ar girdi? Kada ji iš jūsų namų išvažiavo? — susijaudinusi balsu kalbėjo Valnys.

— Čia buvo, Valny.

— Kada išvažiavo?

— Oo... sekmadienį išvažiavo.

— Tai kur dingto dabar?

— Atsiras, neprazus, Valny, — ramino Gasparas.

— Ką ji šnekėjo, planavo?

— Nieko tokio. Sakė, kad skraido lėktuvu, padarė kelis solo.

— Solo?

— Valny, ar ne persiskyrimas su Romu ją paveikė? Keista, ir kodėl pradėjo studijuoti lėktuvų statybą?

— Tai jos "herojizmas", Jurgi.

— Sakė, kad dirbs aerodrome, ir dar kažką. Bet, Valny, kodėl ji tokia liūdna, lyg nelaiminga?

— ir Gasparui paukščiai vėl liūdnei, tik akimirka, suplasnojo sparnais ir klykaudami ieškojo vietos kur nusileisti...

— Gasparai, — Valnys šnekėjo, — ką dar žinai? Sakyk.

— Kazė pasikeitė, Valny. Faktas. Ji net priekabi. Taip ir išvažiavo.

— Aha.

— Mida sakė, kad išbėgdavo lauk, sėsdavo į mašiną ir dingdavo kažkur.

— Ką daryti, Jurgi?

— Palauk, gal užtruko. Pas ką nors apsisotojo? — ramino Gasparas.

— Kur?

— Nežinau. Duok žinią, Valny!

— Kai sužinosiu.

Gasparas atsisveikino ir pakabino telefono ragelį. Dalis jo minčių liko su Valniu, kita — santakoj. Akyse dar teliuskavo dvi susiliejusios upės; jis girdėjo brazilės kalbėjimą, bet po pašnekėsio su Valniu viskas susimaišė, susiplakė, ir po pusvalandžio jam skaudėjo galvą.

Jis atsistojo, nuėjo į virtuvę ir, pakišęs veidą po šaltu vandeniu, ieškojo būdų negalvoti. "Negalvok, ramiau... Praeis. Visa tai gal net su laiminga pabaiga."

Jis nusišluostė veidą ir įėjo į saloną. Brazilė kalbėjo apie savo vienuolės mokytojas. Gasparas atsidarė duris ir išėjo į lauką. Jis ilgai vaikščiojo gatve. Žiūrėjo į žvaigždes ir ieškojo atsakymo. Jis galvojo, kad, vos pradėjus vaikščioti, Kazė skyrėsi kažkuo jau anuomet nuo kitų. Geros širdies, greitos orientacijos ir karštesnės reakcijos, ji daug greičiau, kaip Niuka, subrendo. Į jos iššokusius darbu užsiėmęs jo draugas Valnys numodavo ranka. Kartais, lyg iš Pandoros dėžės, iššokdavo dirbtiniai. Su keista

griežto tėvo kauke. Kuo visa tai pasibaigs? Kai Laima triukšmingai su motociklu pravažiavo gatve, Gasparas iš lėto pasuko į namus.

— Praėjo keli mėnesiai. Romas vedė. Bet su kita. Kazė, jam keršydama, apsirėngė hippie apranga ir su drauge, kaip dvi šmėklos, teatrališkai praėjo pro šventorių. Jaunavedžiai, lyg nusikalte, jas pamatė, sustingo iš baimės. Bet kerštas tuo ir pasibaigė.

Bėgdama iš namų, lankydama Niuką ir vis dažniau skraidydama lėktuvu, Kazė, tur būt, stengėsi pamiršti Romą. Vis dėlto "tik paukščiams lemta ilgiau skraidyti, Jurgi" — kartą vos girdimu balsu Gasparui patelefonojo Valnys.

— Kodėl? Kas atsitiko? — sutrenktas pusgyvio Valnio balso, sušuko Gasparas.

— Sparnams sustojus, Jurgi, nebegali plasnoti... Ir Kazė ilgai nebeatkris į namus, — pasakė Valnys.

— Valny, kaip?

— Jurgi, kodėl? Kodėl jos nesupratau, Jurgi, ar girdi?

— Bet tą akimirka tik liūdnas nerimas gražiam Kazės veide, voratinkliai, voras ir negalį nesileisti išsigandę santakos paukščiai švysčiojo nustebusio Gasparo akyse.

— Jurgi, atsimeni, — šnekėjo kiek nurimes Valnys, — kiek ginčijaus su Kaze dėl mašinos nupirkimo?

— Bet nupirkai?

— Ką darysi. Bijojau avarijos, bet nupirkau. Nelaimių nebuvo, bet vėliau įsikando į Romą.

— Įsimylėjo.

— Kas juos ten žino? Pradedu su vienu, atsikanda, vėl su kitu. Juk nežino, ko nori. Atsimeni, kaip mes gimnazijoje? Buvo tas pats.

— Atsimenu, Valny...

— Taiigi, matai, negali žinoti. Kai Romas pradėjo vaikščioti su kita, Kazė, tur būt, pergyveno. Aš nekrepčiau dėmesio, kartą supykęs net užgavau. Ji pabėgo. Kai atvažiavo iš jūsų, po Rock festivalio, vėl susikirtom.

— Dėl festivalio, narkotikų? Ar ne?

— Ja-a. Vis dėl tų šiandien taip nepopuliarių jaunimo ydų. Kazė tylėjo, man neprieštaravo ir su viskuo sutiko. Atrodė, ir jai kažkas ten nepatiko.

— Reiškia, buvo kas nors tokio gilesnio, bet daug paprastesnio?

— Labai paprasto, Jurgi. Bet mes kažkodėl seno ir paprasto dalyko šiandien nematom.

— Ir aš taip galvojau, kai pamaciau skraidymo džiaugsmą, sumieštas su nerimu jos akyse.

— Matai, ir tas skraidymas nebūtų blygė. Bet, kai Romas vedė, Kazė kentėjo ir susidėjo su hippiais.

— Kodėl neuždraudėi?

— Viską dariau, Jurgi. Bet, tur būt, vėl klydau. Hippiai buvo tik mažesnė blygė. Ji gal-

Chicagos lietuvių scenon sugrįžta CARMEN

JURGIS JANUŠAITIS

Chicagos lietuvių opera pradėjo savo veiklos septynioliktuosius metus. Tai ypatingai patvarus kultūrinės veiklos vienetas, išsivijęs kultūrinio gyvenimo kelyje įmyngęs gilias pėdas. Chicagos lietuvių opera — bene vienintelė etninių grupių operų tarpe išsilaikiusi ilgus metus ir dar turinti energijos bei planų ateičiai.

Spaudos ir radijo konferencijoje vicepirmininko Vaclovo Momkaus namuose sausio 21 Chicagos lietuvių operos pirmininkas Vytautas Radžius plačiai apžvelgė operos nueitą kelią, sėkmes ir vargas. Padėjo operos rėmėjams, mecenatams, spaudai ir radijui už visokeriopę talką. Plačiau kalbėjo apie atliktus darbus. Jie pasigėrėtinai našūs. Per savo veiklos laikotarpį Chicagos lietuvių opera pastatė 14 operų ir Br. Markaičio kantatą. Visuomenei duota 50 spektaklių. Dainavo 48 solistai. Šiuo metu leidžiama V. K. Banaičio Jūratės ir Kastyčio operos plokštelė, kuriai aplanką paruošė dail. V. K. Jonynas. Konferencijos dalyviai turėjo progos pasiklausyti tos operos iš pavyzdinės plokštelės. Gerai įrekiuota. Bus miela dovana lietuvių visuomenei.

Sielotasi ir lietuvių kompozitorių operų reikalu. Konferencijoje paaikškėjo, kad komp. J. Gaidelis Bostone pagal A. Kairio libretą yra parašęs operą Lakštutę ir komp. J. Kačinskas pagal A. Landsbergio libretą — operą Juodasis laivas (iš S. Kudirkos tragedijos). Abi operos vienveiksmės. Bus dedamos pastangos jas pastatyti Chicagoje. Tai vėl reikšmingas įnašas į mūsų meninį pasaulį.

Šį sezoną Chicagos lietuvių opera atžymės Bizet opera Car-

men. Ji kartojama todėl, kaip teigia maestro A. Kučiūnas, kad čia turi progos plačiai pasireikšti chorai ir eilė solistų. Tai būvęs pats geriausias pasirinkimas, o pati opera patraukli ir graži, visuomenės mėgstama. Šį kartą Carmen sugrįžta visai nauja, su dail. A. Valeškos dekoracijomis. Įvedamas Kr. Donelaičio lituanistinės mokyklos vaikų choras, vadovaujamas E. Pakštaitės, ir J. Puodžiūno baletas.

Maestro A. Kučiūnas pažymėjo, kad nepriklausomaj Lietuvoje iš 65 pastatytų operų tik keturios tebuvusios lietuvių kompozitorių. Tuo tarpu Chicagos lietuvių opera iš 14 operų pastatė savų kompozitorių net tris operas ir vieną kantatą. Chicagos lietuvių opera ypatingą dėmesį kreipia į lietuvių kompozitorių kūrinius. Jų laukis ir ateity. Vertingos savų kūrėjų operas ras prideramą vietą ir Chicagos lietuvių scenoje.

Spaudoj nuskardėjo kai kieno skundas, kad Chicagos lietuvių opera nedavusi progos augti ir reikštis jauniems dainininkams.

Į tokius priekaištus taikliai atsakė pats operos meno vadovas A. Kučiūnas, pažymėdamas, kad Chicagos lietuvių operoje išaugo ir subrendo eilė jaunų talentų, šiandien iškilusių į pirmiejius dainininkus. Ir Bizet Carmen operoje šį sezoną kaip tik matom daug jaunų dainininkų. Taigi priekaištai neturi pagrindo. Tačiau, pažymėjo maestro A. Kučiūnas, yra blogybė ta, kad tie vadinamieji jauni dainininkai (kai kurie), teturėdami žvirblio balsą, nori giedoti lakštingala. Gi operose reikalaujama gero pasirodymo ir gero balso.

Naujai pasiskelbusi Chicagos opera ir Co., esą, nieko bendro neturi su Chicagos lietuvių opera. Manoma, kad tai bandymas "pasirodyti".

Carmen operos spektakliai Chicagoje vyksta balandžio 7, 8, 14 ir 15. Marijos aukštesniosios mokyklos auditorijoje. Ruošiamas dvigubas sąstatas. Dainuoja Aldona Stempuzienė, Roma Mastienė, Gina Čapkauskienė, Margarita Momkienė, Praurimė Ragienė, Nerija Linkvičiūtė, Stasys Baras, Stefan Wicik, Algirdas Brazis, Liudas Stukas, Valentinas Liorentas, Vaclovas Momkus, Marius Prapuolenis, Bernardas Prapuolenis ir Julius Savrimavičius. Iš solistų sąstato matyti, kad šalia senųjų "vilkių" eina ir jaunieji talentai.

(nukelta į 6 psl.)

N.Y. TIMES APIE ALDONĄ DVARIONAITĘ

Aldona Dvarionaitė, pianistė, atvykus iš Lenkijos, sausio 20 koncertavo Town Hall. Apie jos koncertą parašė Allen Hughes, N.Y. Times muzikos kritikas, kuris nesišvaisto gerais epitetais. Jis yra konservatyvus, nemėgsta modernios muzikos, jam modernus yra ir Prokofjevas, todėl jis taip ir parašė apie jo sonatos atlikimą.

Kritika buvo atspausdinta N.Y. Times sausio 22 laidoje, 21 psl.

Aldona Dvarionas Shows Keyboard Fluency

Aldona Dvarionas, a Soviet pianist from Lithuania who completed her studies at the Tchaikovsky Conservatory in Moscow, gave her second New York recital at Town Hall on Saturday afternoon, playing Liszt's Sonata in B minor, Ravel's "Valses nobles et sentimentales," Prokofiev's Sonata No. 8 and a group of short pieces composed by her father, Balys Dvarionas.

Miss Dvarionas displayed a keyboard fluency that many a pianist might envy. She played everything with a security and confidence that left no doubt about her ability to do what she wanted to. And she had definite notions about the way all the works should go.

Generally, she favored a rubato style that softened and

Chicagos lietuvių operos vadovybės sukviestoje spaudos ir radijo konferencijoje apie operos nueitą kelią kalba Vytautas Radžius. Iš k. kun. J. Prunskis, F. Daukus, A. Gečas, J. Janušaitis, kun. J. Vaišnys, SJ, pirmininkas Vytautas Radžius, Jurgis Vidžiūnas, J. Drūtytė, muz. A. Stephens, dail. A. Valeška, muz. A. Kučiūnas (abu atsukę nugaras). Nuotr. V. Jasinevičius

MUZIKOS ŽODYNAS VOKIEČIŲ KALBA Rieman Musik Lexikon

Šis muzikos leksikonas išsena pasaulin vis naujomis knygomis. 1972 Mainze išėjo papildymų IV tomas, 698 puslapių. Raidės A-K.

Leksikono bendradarbiai yra iš įvairių pasaulio vietų. Išsivijęs lietuviams atstovauja muzikas Juozas Žilevičius. Okupuotos Lietuvos tautiečių pasiekimus aprašinėja muzikas Antanas Venckus.

Leksikone yra suminėti še J. Žilevičiaus pateikti asmenys: K. V. Banaitis, kurio opera "Jūratė ir Kastytis" yra stambiausias kūriny tarp daugelio kitų jo vertingų darbų.

Bronius Budriūnas, kompozitorius ir dirigentas, pasižymi daugeriopa veikla.

J. Gaidelis, operos "Dana" autorius.

VI. Jakubėnas, pianistas, kompozitorius, muzikos kritikas, kantatos "De profundis" ir kitų vertingų kūrinių autorius.

A. Kaskas, dainininkė, debiutavusi "Rigoletto" operoje, kaip Magdalena, prie Metropolitan operos New Yorke, ir profesorė. A. Kuprevičius, pianistas ir profesorius.

A. Venckaus pateiktieji yra: Gražina Bacevičiūtė, plačiau paminėta I tome. Čia papildoma, kad 1960 ji gavusi Unesco premiją, parašiusi kelis baleto kūrinius, "Simfoninė muziką" ir daug kitų dalykų.

E. Balsys, Vilniaus konservatorijos kompozicijos klasės mokytojas, kompozitorių sąjungos pirmininkas. Iš daugelio jo darbų minimi "Eglė, žalčių karalienė", "Heroinė poema" ir "Dramatinės freskos".

B. Dvarionas, radiofono orkestro dirigentas, simfoninių orkestrų organizatorius, visų dainos švenčių vadovas, Vilniaus konservatorijos fortepiono klasės vedėjas, operos "Dalia" ir kitų kūrinių autorius.

Kl. Griauzdė, dirigentas, vargonininkas ir kompozitorius, dabar Lietuvos valstybinės konservatorijos docentas.

J. Gruodis, Kauno operos (šitaip tekste paminėta) dirigentas, Kauno konservatorijos direktorius. Jo mokiniai — Antanas Budriūnas, Račiūnas ir Juzeliūnas. Jo baletas — "Jūratė ir Kastytis". Sukūrė ir smulkesnių dalykų.

J. Juzeliūnas, kompozicijos mokytojas Vilniuje, operos "Sukilėliai", baleto "Ant marių kranto" ir kitų kūrinių autorius.

M. Karłowicz (plačiau I tome) — pataisyta: "Smuiko koncerto

rounded off the edges of rhythms and forms. This way of doing things, a hangover from a romantic approach to interpretation, worked well with Liszt and Dvarionas but not with Ravel and Prokofiev. The waltz impulse of the Ravel work was obscured so frequently that the piece ended up as an almost shapeless and pointless display of virtuosity. The Prokofiev sonata, stripped of its angularity and sharp sonorities, sounded duller and drearier than it is.

ALLEN HUGHES

op. 8 (1902) A dur vietoje moll."

J. Karnovič (plačiau I tome) minimas ta pavarde, kuria buvo žinomas užsieniuose prieš 1918. Dabar jis mums žinomas kaip Karnavičius, operų "Gražina" ir "Radvila Perkūnas" autorius.

J. Karosas, Klaipėdos muzikos mokyklos direktorius, radiofono orkestro dirigentas, Vilniaus konservatorijos docentas, kelių simfonijų autorius.

V. Klova, Vilniaus konservatorijos mokytojas, operų "Pilėnai", "Vaiva", "Duktė" ir "Du kalavijai" autorius.

Iš čia paduotų pavyzdžių galima suprasti, kad Rieman Musik Lexikon siekia informuoti apie muzikos padėtį visose vietose. Leidėjų supratimu, asmuo tvirtu muzikos teorijos pagrindu gali būti geras muzikos pedagogas, dirigentas, kompozitorius, dainininkas ir instrumentų virtuozas. Jiems rūpi klausimas, ar pateiktasis asmuo yra buvęs

Švęsdami Vasario 16-tąją, prisimenam muz. J. Bertulį

Vasario 16-toji lietuvių tautai yra didelio ryžo, pasišventimo, kovos, gyvybės aukų ir pergalės šventė. Ją švęsdami, turime peržvelgti mūsų tautos nueitą kelią iki prisikėlimo.

Į kovą laisvei atgauti lietuviai stojiu nuo žilagalvio senelio iki mokyklos suolo jaunuolio. Vieno iš daugelio tokių noriu paminėti a.a. muziką Juozą Bertulį, mirusį prieš trejus metus, bet tebesantį gyvųjų tarpe, nes jo sukurtos dainos tebeskamba mūsų mįnėjimuose, sambūriuose, mokyklose, mūsų gražiajame atžalyne.

Bevartydamas velionies prisiminimų užrašs, randi, kad jis kovotojų gretose buvo nuo vaikystės. Štai kelios tų užrašų ištraukos:

"Dar būnant II-ame mokyklos skyriuje, rodos, 1905 m., vieną rytą išgirdome, jog iš mokyklos visi caro paveikslai nuo sienų nuimti ir ant turgaus aikštės paskleisti, rėmiai sulaužyti, stiklai išdauzyti..."

"Nėbeprisimenau, kur išmoku visas taisyklas dainuotas revoliucines dainas. Vyrai į eilę stokim, vėliavą kelkim aukšty..."

"Bažnyčioje nuo visų proklamacijų leisdavome žemyn, net ir pamokslu metu."

"Mūsų žmonių nuotaikos juo tolyn, juo labiau darėsi įtemptos. Mūsų jaunųjų grupės draskė nuo stulpų rusų valdžios atsišaukimus ir, kur galima, lipdė savus."

"Joniško bažnyčioje Šv. Onos yra dideli atlaidai, daug žmonių atvažiuoja iš toli. Tą dieną mūsų veikėjai sugalvojo padaryti demonstracijas, nežūrint, kad Joniškyje jau buvo baudžiamasis būrys."

"Nušautą buvo, rodos, tik du... Bet tai buvo bažnyčioje viduje... Rytojaus dieną bažnyčia buvo užantspauduota."

IŠ MUZIKŲ VEIKLOS

— Paulius Rūtenis yra bene vienintelis lietuvis Australijoje, pragyvenimą užsidirbęs iš dainavimo. Šiuo metu P. Rūtenis dainuoja australų Elizabethan operoj. Reikalui esant, jis talkina ir lietuviškuose parengimuose.

— Solistė Gina Čapkauskienė, iš Montrealo, atliks su solistu Kaziu Yakučiu koncerto programą kovo 4 Chicagoje, Marijos aukštesniosios mokykloje, kai bus įteikiama Draugo romano konkurso premija.

— Muz. Petras Morkūnas, Melburno lietuvių parapijos choro ir vyrų okteto vadovas, atšventė 60 m. amžiaus sukaktį. Sukaktuvininką sveikino choro ir vyrų okteto atstovai, kun. Pr. Vaseris, Australijos lietuvių katalikų federacijos pirm. V. Laukaitis. Sukaktuvininkas yra vilnietis, mokėsis Vytauto Didžiojo gimnazijoje, ilgesni laiką buvęs "Vaidilos" teatro aktorium, lankęs dramos studiją ir konservatoriją.

— Rūta Raudytė, dvylikametė akordeonistė, gyvenanti Lindene, N. J., jaunųjų akordeonistų tarpe pirmąją visą New Jersey valstijoje. Jau kelinti metai kaip Rūta dalyvauja jaunųjų akordeonistų ruošiamose varžybose, kuriose būna pirmaujanti. 1972 tokiose varžybose ji laimėjo pirmą vietą. Įvairiais atvejais Rūta yra surinkusi 19 trofejų. Rūta su savo mamyte yra uolios parapijos choro ir Rūtos ansamblio dalyvės.

— Laiškų Lietuviams mėtinis koncertas įvyks Chicagoje Jaunimo centre, kovo 17.

— "Pirmyn" choras Chicagoje stato operetę "Čigonų baronas" Marijos aukštesniosios mokyklos salė kovo 24, 25, balandžio 1.

— Aidas, Hamiltono mergaičių choras, pirmą kartą koncertuos Detroito, Mercy kolegijos patalpose balandžio 29. Chordalyvauja 60 mergaičių studentė.

— Elena Bradūnaitė per Los Angeles lietuvių radijo valandėlę kalbėjo apie Pensylvanijos lietuvius. Klausytojai turėjo retos progos girdėti tą veik simtamėčių lietuvių įdainuotas lietuviškas melodijas. Ankstesnės kartos lietuviai, daugiausia būvę angliakasiai, įdainavo į juosteles apie 200 veik užmirštų dainų. Pasikalbėjimą su E. Bradūnaitė pravedė nuo vasario 1 pradėjusi dirbti Amerikos Balise Jolanta Raslavičiūtė. E. Bradūnaitė šį lietuvišką folklorą panaudos Californijos universitete magistro laipsniui gauti.

— Komp. Julius Gaidelis Bostone sukūrė lietuvišką operą "Lakštutę" pagal A. Kairio tekstą.

— Komp. J. Kačinskas pagal A. Landsbergio tekstą sukūrė lietuvišką operą apie Simą Kudirką.

— "Laiškai Lietuviam" stato dvi mažas operas. Tai Debussy "Prarastas sūnus" ir Menotti "Telefonas".

St. Juras

S. Juras vieną parengimo metu Chicagoje nuoširdžiai spaudžia ranką muzikui Juozui Bertuliui už gražiai paruoštą ir pravestą meninę programą.

Gyd. Korp! Fraternitas Lithuanica N.Y. skyrius

APIE 1972 METŲ GROŽINĘ LITERATŪRĄ

STASYS SANTVARAS

"Broliai, seserys, imkit mane ir skaitykit! Ir tatau skaitydami permankykit!"

Šiais jautriais ir prasmingais žodžiais į lietuvių skaitytoją kreipėsi pirmosios lietuviškos knygos autorius Martynas Mažvydas. Ar tie jo eiliuotos prakalbos žodžiai ir šiandien neslepia savy tos pačios reikšmės ir prasmės, kuriomis sielotasi prieš amžius?...

MARTYNO MAŽVYDO ŽODŽIAI

Martyno Mažvydo Katekizmo prasti žodžiai yra pirmoji lietuvių knyga, išleista reformacijos sąjūdžio metu 1547 Karaliaučiuje, Mažosioje Lietuvoje. Tai išskirtinis ir didžiai reikšmingas įvykis mūsų kultūros istorijoje. Praėjusių metų pabaigoj sukako 425 metai nuo to laiko, kai pirmoji lietuviška knyga pasirodė viešumoj. Iš tikro, tai įvykis, kuriu galime pasididžiuoti, pasigirti ir pasidžiaugti, nesgi ne visos ir Europos tautos gali tokius kultūros laimėjimus švęsti.

Ar mes, lietuviai išeiviai, tą svarbią sukaktį prisiminėm? Kultūrinės ir visuomeninės organizacijos jos neprišiminė, jokio parengimėlio ta proga nesuruošė, pamiršo ją net ir periodinė spauda. Tai ir vėl ženklas, kad šiuo metu mes esame pasinėję į tokią "veiklą", į tokias "aistras", kurių su nekantrumu ir gudriais pakurstymais laukia lietuvių tautos aršiausi priešai. Jų tikslai nesunkiai išlūsktenami: tegu išeiviai piaunasi su Lietuva, tegu jie piaunasi ir pasipiauna savo tarpe, o tada ir mūsų rankos bus truputį švaresnės!...

Pacituotą Mažvydo prakalbos dvielį, be abejonės, mes vis puikiai atsimenam. Tačiau pirmoj lietuviškoj knygoj, kurią jis dedikavo "Didžiajai Lietuvos Kunigaikštijai, laimingajai tėvynei didžiųjų valdovų, garsingai Lietuvai", yra ir daugiau minčių, kurios mūsų tarpe nėra tokios populiarios. Tai dar trys eilutės iš tos pačios Martyno Mažvydo prakalbos:

"Neužtrukit, broliai, seserys, manęs skaityti..."

Dieną naktį preg savęs mane laikykite

Ir niekad manęs nuo jūsų neatmeskit!"

Ką Martynas Mažvydas turėjo galvoj, tuos žodžius tardamas? Lengviausias ir nesudėtingiausias aiškinimas galėtų būti toks: jam rūpėjo, kad Katekizmo prasti žodžiai ko plačiausiai pasklistų Didžiojoje Kunigaikštijoje, garsingoj Lietuvoje. Bet, jei taip aiškintumėm, kaip man rodo, tai būtų ir pats vulgariausias "atradimas". Iš tikro Martynas Mažvydas ta savo prakalba pažvelgė toli į ateitį, pažvelgė pro amžius, tartum pajutęs, kad bus metų, bus ištisų dešimtmečių, kada lietuvis labai nenorom ims į rankas lietuvišką knygą, tam nerangumui pateisinti surasdamas keisčiausių, trumparegiškiausių ir jį patį įžeidžiančių pasiaiškiniųmų.

425 METAI

425 metai — nemenkas laiko tarpelis! Per tiek metų galima labai toli nueiti, net ir sunkiomis sąlygomis šį bei tą atrasti ir sukurti, iškilios kultūros darbais pasidabinti. Ar kas nors panašaus neatsitiko ir su mumis pačiais, su mūsų tauta?...

Teisybė, tame 425 metų laikotarpyje telpa visos didžiosios lietuvių tautos nelaimės, tame laike mūsų tautą draskė ir naikino rytų, pietų ir vakarų kaimynai, daužė audros ir viesulai, bet su lietuvių dailiojo žodžio kultūra mes stipriai pasistūmėm į priekį, lakiai šoktelėjom į plotį, į gylį ir į aukštį. Tik... nepaisant jų laimėjimų, kaip keista bebūtų, Martyno

DARBININKO REDAKCIJOS ŠVENTĖ

Darbininko redakcijos šventėje vasario 3 Kultūros Židinyje buvo padarytos praėjusių metų apžvalgos. Buvo apžvelgta visuomeninė veikla, — kalbėjo Algimantas Gečys iš Philadelphijos, muzikinė praėjusių metų veikla, — pranešimą padarė muzikas Vincas Mamaitis. Apie literatūrą kalbėjo poetas Stasys Santvaras, specialiai į šią šventę atvykęs iš Bostono.

Poetas Stasys Santvaras Darbininko redakcijos šventėje vasario 3 Kultūros Židinyje kalba apie praėjusių metų literatūrą. Nuotr. Lino Vytuvio

Mažvydo prakalbos žodžiai ir šiandien neprarado savo gyvastumo ir aktualumo, neprarado savo jaudinančių ir įspėjančių minčių. Ir nūdien kiekvienas lietuvis autorius, kiekvienas leidejas gali Mažvydo žodžius kartoti, kaip itin aktualius, prasmingus ir įtaigius lietuviškosios knygos platinimo sūkius.

APŽVELGIANT METUS

Neturėdamas laiko nors trumpai stabtelėti ties kiekvienu autorium, visų pirma išvardinsiu grožinės literatūros kūrinius, kurie 1972 pasirodė viešumoj. Jų nėra daug, tik kuklus sąrašėlis, o drauge ir nemenka paguoda, jog dar nesam dramatiškai nusmukę nuo užpraėjusių metų leidinių kiekio ir jų leidinių meninio lygio.

LYRIKA

Lyrika, kuri mūsųose ilgą laiką pirmavo, pernai tesumirgėjo tik keliom knygom: Pedagoginis institutas Chicagoje iš mašinarštinio nuorašo atspaudė V. Mykoliaičio-Putino Rūsėjų dienų II laidą (I laida buvo išleista 1944 Lietuvoje prieš antirajį rusų antplūdį), Eglė Juodvalkytė pasirodė su debiutiniu eilėraščių rinkiniu "Jei tu paliesi mane" (išleido Pedagoginis institutas), metų pabaigoj Ada Karvelytė, nenutoldama nuo klasikinio eiliavimo, dainuodama šiltai ir jautriai, suskambino lyrikos rinkiniu "Ne tie varpai" (išleido Darbininkas, Brooklyn, N.Y.), metų pabaigoj pasirodė ir Fausto Kiršos "Palikimas" — jau po mirties atrinkti ir suredaguoti poeto raštai: eilėraščiai, nebaigti eilėraščiai, Aidų aidučių aidai, satyrinės poemos Pelenai III ir IV knyga, poema Pabėgėliai, Užrašai ir dialogai (gavęs F. Kiršos sutauptų likutį, LRD-jos paramą ir mecenatų 75 dolerius; išleido Juozas Kapočius).

Be to, 1972 buvo išleista ir pora metraštinio ar antologinio

pobūdžio knygų — Australijoj gyvenančių lietuvių rašytojų poezijos rinkinys Terra Australis (redaktorius J.A. Jūragis, išleido Minties spaustuė Sydnejuje) ir Aštuntoji pradalgė (red. Kazys Barėnas, išleido Nida Londone, Anglijoje).

Lietuvių poezijos kitom kalbom pernai išleista net pora knygų — Liucija Baldauf sudarė lietuvių poezijos antologiją, eilėraščius išvertė į vokiečių kalbą ir tą savo darbą (307 puslapių su originaliniais tekstais) išleisdino (leidejas Wilhelm Fink Verlag, Miunchene, Vokietijoje). To leidinio nemačiau, tad net nė vieno sakinio negaliu išarti apie to antologijos tilpusią mūsų lyrikos atranką ir vertimų meninį lygį.

Rašytojas Stepas Zobarskas (Manyland Books), savo visuomenėj beveik nesigarsindamas, išleido Marijos Saulaitytės lyrikos rinkinį anglų kalba "And you".

LIETUVA 1972 METŲ PASAULIO POLITIKOS RĖMUOSE

ALGIMANTAS GEČYS

Kuris pasaulinės raidos įvykis turėjo tiesioginės ar netiesioginės reikšmės Lietuvos laisvės reikalui?

1972 Lietuvos byla atsidūrė kiek skirtingoje padėtyje. Pasauliniai įvykiai, turėję reikšmės Lietuvos reikalui, koncentravosi Europoje, iš dalies išjungdami JAV kaip Europos politiką nulemiančią ar diktuojančią valstybę.

Nors būtų netikslu, ypač žvelgiant globaliniu mastu, nuvertinti prezidento Nixono pasiekimus įtampų pašalinimo srityje savo kelionėmis į Maskvą ir Pekiną, vis dėlto tenka pripažinti, kad Lietuvos klausimas artimiausiai buvo paliestas Rytų ir Vakarų Vokietijų santykių "sunormalinimo" sutarties. Sovietams pavyko tvirta koja atsistoti Europos širdyje ir bent iš dalies išsikvoti pokarinės padėties pripažinimą visuotiniu mastu bent Europoje. Tai pasiekti Sovietų Sąjungai truko daugiau kaip ketvirtį šimto metų. Teko kovoti ir laimėti prieš savo satelitus, kaip Vengriją, Lenkiją, Rytų Vokietiją, paskiausiai Čekoslovakiją, kol pavyko "realios politikos" meškere užgriebti Vakarų Vokietiją, pasirašiusią sutartį su Sovietų Sąjunga, Lenkija ir Rytų Vokietija be apčiuopiamų laimėjimų sau pačiai.

Nors, kaip Darbininke rašyta, Chr. Science Monitor bendradarbis Laszlo T. Kiss Rytų-Vakarų Vokietijos sutartį vadina "Stalino galutiniu laimėjimu", Sovietai nesijaučia šimtu procentų saugūs. Tai įrodo jų spaudimas sušaukti Europos saugumo konferenciją, kurioje tarptautiniu mastu jie galėtų įteisinti teritorinį status quo Rytų Europoje. Esamos padėties įteisinimas Sovietams užtikrintų vidinį saugumą tiek savo dabartinės teritorijos Europoje, tiek satelitinijų valstybių viduje ir leistų jiems savo dėmesį koncentruoti į naujai atsivėrusią žaidimą — komunistinę Kiniją.

Savo ruožtu Vakarų Europai imponuoja saugumo konferencijos žadamos galimybės išplėtoti ūkinį ryšius su Rytų Europa ir užsitikrinti saugumą (tai, aišku, iliuzija), nes gerai žinoma, kaip Vietnamo karo išdava, kad priklausymas nuo JAV malonės saugumo negarantuoją. Amerika linksta į izoliacionizmą. Tai iškelė ir prez. Nixonas prieš keletą savaičių pasakijoje inauguracinėje kalbo-

DRAMA

Dramaturgijos menas išeivioj nerado jokių įsibėgėjimo ženklų (kaip gali įsibėgėti, kai iki šiol neturim pastovaus dramos teatro, kurio, kaip atrodo, jau ir nebeturėsime). 1972 metais tepasirodė tik vienas dramatinis veikalas — Anatolijaus Kairio kiek praplėstas operetinis libretas "Sidabrinė diena" (išleido Dainavos ansamblis Chicagoje).

(būs daugiau)

je: "Praėjo tas laikas, kada Amerika į kiekvienos tautos konfliktą žiūrėjo kaip į savą, kiekvienos tautos ateitį laikė savo atsakomybe ar nurodė tautom, kaip tvarkyti savo reikalus." Koks skirtumas nuo prez. Kennedy 1961 inauguracinės kalbos! "Tegul kiekviena tauta, mum gero ar pikto linkinti, žino," kalbėjo tada Kennedy, kad mes mokėsime bet kokią kainą, nešim bet kokią našta, pakelsim sunkumus, remsim kiekvieną draugą, kovosim su priešu, norėdami užtikrinti laisvės išlikimą ir jos sėkmumą."

Europos saugumo konferencija pavergtiesiems lietuviams ir Lietuvos valstybiniam statusui yra pavojainga. Dvi jėgos, kurios mūsų cikalui galėtų padėti, Amerika ir laisvosios Europos valstybės, vargu ar pajėgės atsispirti prieš Sovietus, ypač jei konferencija būtų sušaukta artimoje ateityje. Amerika eina izoliacijon, jai rūpi ištraukti kariuomenę iš Europos ir po Vietnamo karo apsitvarkyti viduje. Laisvosios Europos valstybės maža duoda vilčių, kad konferencijon stos kaip susijungęs politinis vienetas. Kiekviena laisvosios Europos valstybė skuba Maskvon skyrum.

Esu linkęs manyti, kad desperacijon lietuviams pulti nevertėtų. Prezidentas Nixonas, daugelio nustebimui, ne vienu atveju nustebeis mūsų pasirodę sugebančiu, toli pramatančiu politiku. Yra vilties, kad Europos saugumo konferencijoje jis pilnai sužibės kaip valstybininkas. Duok, Dieve!

Kalbėdami apie pasaulinę raidą, esam linkę pilnai neįvertinti mus, lietuvius, tiesiogiai palietusių įvykių. 1972, gal kaip niekad paskutiniajame dešimtyje, pavergtoji lietuvių tauta keliais drąsiais atvejais įrodė savo norą gyventi. 17,000 tikinčiųjų peticija, Kalantos, Andriuskevičiaus, Stonio susideginimai, jaunimo demonstracijos, reikalaujančios Lietuvai laisvės, nuskambėjo laisvame pasaulyje ir kiek sujudino kai kurių sąžinę. Šiandien negalim pasakyti, kokią įtaką Kalantos susideginimai turėjo prez. Nixonui pasitarimuose su Sovietais Pabaltijio valstybių reikalui, jam viešint Maskvoje. Tik istorija galės atsakyti į šį klausimą. Tačiau galiu užtikrinti, kad 17,000 tikinčiųjų peticija turėjo lemiamos reikšmės JAV LB centro valdybai gaunant JAV katalikų vyskupų tarybos pirm. kardinolo Krol ir National Catholic Conference tarptautinio skyriaus pirmininko vyskupo Dougherty jungtinį pareiškimą, pamerkiantį Sovietų vykdomą tikėjimo persekiojimą Lietuvoje.

Tautos rezistencija prieš pavergėją 1972 suteikė LB delegacijai puikų ginklą einant į valstybės departamentą ir pas kongreso vadus su protestu dėl JAV konsulo Culver Gleysteen viešnagės Vilniuje ir susitikimo

su okupanto pastatytais lietuviams pareigūnais. Jei LB pavyko gauti dr. Kissingerio ir valstybės departamentu vadovų užtikrinimus, kad JAV ir toliau nepripažįsta Lietuvos inkorporacijos į Sovietų Sąjungą, pirmiausia tai yra kovojančios tautos nuopelnas. LB tebuvo tik tarpininkas, rėmėsis tautos žygdarbiais ir susipratusia lietuvių tautos išeivija.

Kokie uždaviniai stovi mum prieš aš šiandien?

Paliesiu išeivijos uždavinius, tikėdamas, kad tauta ir be mūsų patarimų savo uždavinius puikiai supranta ir juos vykdo.

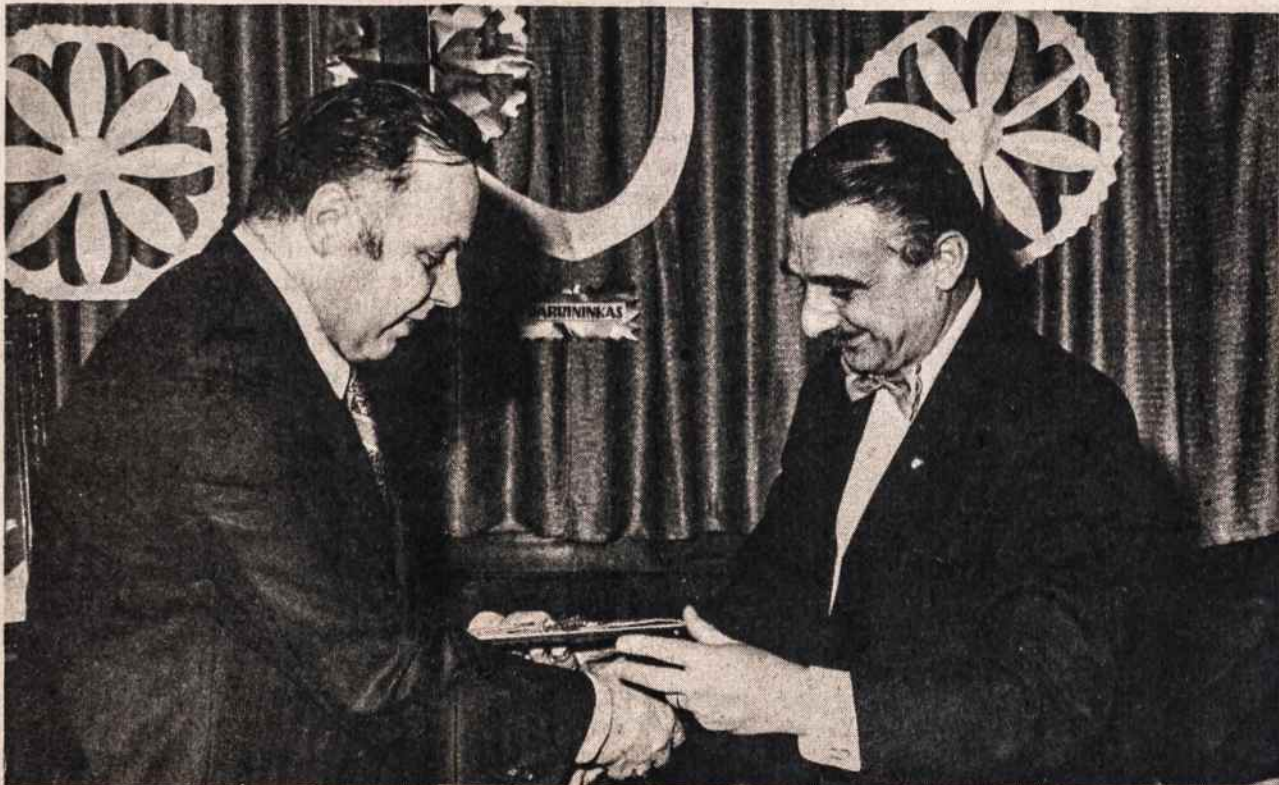
Pirmiausia, turim nesitenkinti vien tik principiniais pareiškimais, išeinančiais iš valstybės departamentu, kongreso narių tarpo, retkartine audiencija. Turim reikalauti mažų, bet labai konkrečių dalykų. Vieno mūsų diplomato teigimu: "Kas iš to, kad ilgainiui gali likti tik principiniai pareiškimai, o visa eilė konkrečių faktų bus užmiršta, numarinta ar pakeista. Šitokia kryptimi, man atrodo, buvo ir tebėra einama. Kaip kokioje šachmatų partijoje, apstatyti galima geriau karalių ir, kai jis praktiškai negalės pajudėti, pasakyti, kad mes faktiškai nenorėjom jo mirties (okupacijos pripažinimo, atstovybių mirties), bet aplinkybės mus privertė arba mus leido taip pasielgti. ... Sakoma, kad didelės meilės palaikomos mažais gestais. Tas pats ir politikoje." Tų mažų gestų mes ir laukiam iš JAV vyriausybės.

Kad jie galimi, parodo kad ir ne labai išeivį lietuvių sudominti LB centro valdybos akcija klaidų — netikslumų, žymint Lietuvą žemėlapiuose, reikalui. Kaip konkretų laimėjimą Lietuvoje bylai galim pristatyti prieš kelias dienas gautą pranešimą, kad vyriausias JAV geografas R. Hodgson yra pasuntęs laiškus Defense Mapping Agency ir Central Intelligence Agency. Laiškuose įsakoma šiom JAV valdžios agentūrom žemėlapiuose dėti pastabą, kad JAV nepripažįstančios Lietuvos inkorporacijos į Sovietų Sąjungą.

1973 mūsų veiksmų dėmesys turėtų būti nukreiptas į Helsinkų vykančius pasitarimus busimos Europos saugumo konferencijos reikalui; į iškovojimą teisės papildyti mūsų diplomatinę tarnybą, nes, atstovam išmirus, inkorporacijos į Sovietų Sąjungą nepripažinimas pataps teoriniu klausimu; į Kudirkos klausimo kėlimą, nes šioje srityje dar galima sulaukti daug dėmesio ir Lietuvoje; į Lietuvos bylos kėlimą Jungtinėse Tautosose, nebijant šiame forume ir balsais matuojamo pralaimėjimo. Šiuo metu, esant precedentam, pagal kurios Jungtinėse Tautosose svarstomi ir pavieniu asmenų skundai, būtina šią organizaciją panaudoti Lietuvai palankiai opinijai sukelti.

Čia suminėtiems užsimojimams įgyvendinti reikalinga kitų parama. Tačiau yra reikalų, liečiančių vien mus pačius; jie šaukte šaukiasi skubaus sprendimo. Jais yra: 1) sukvietas nepaprastos laisvojo pasaulio lietuvių konferencijos, kuri mūsų politinėje vadovybėje įvykdytų reikiamą veiksmų konsolidaciją, nustatytų veiklos gaires, veiksniams paskirstytų laisvinimo projektų atsakomybę ir aiškiai pasisakytų išeiviją skaldančiais klausimais; 2) įsteigimas viešąją opiniją apie Lietuvą formuojančio organo kitataučių tarpe; 3) įsteigimas milijoninio fondo laisvinimo reikalui.

Ryšium su aiškiu laisvosios Europos posūkiu į teritorinio status quo pripažinimą ir esamos padėties įtvirtinimą, turim numatyti, kad Lietuvai gali tekti pasilikti pavergtai ilgesnį laiką. Turim ruoštis ilgai nakčiai, nepamiršdami dviejų svarbių kovos priemonių — spausdinto žodžio ir lituanistinio švietimo. Darbininko redakciniam kolektyvui ir jo leidejam tėvam pranciškonam tenka pūlinkėti ištermės ir daug pnameratorių.

Darbininko redakcijos šventėje vasario 3 Kultūros Židinyje įteikiamas žymuo Algimantui Gečiui (k.), įteikia A. Vakselis (d.). Nuotr. Lino Vytuvio

Po Chicagos dangum

Vasario 16-tosios didysis mi-nėjimas įvyks vasario 18. Ren-gia Chicagos Altos skyrius su pirm. M. Pranevičium prieša-ky. Vasario 17, šeštadienį, 12 val. Jaunimo centre — iškilmės prie Nepriklausomybės paminklo. Vasario 18, sekmadienį, 10 val. Šv. Kryžiaus bažnyčioje — iškilmingos pamaldos. 2 val. Marijos aukštesniojo mokyk-loje — garbės konsulės J. Dauž-vardienės žodis, JAV kongres-mano E. Derwinskio kalba. Tikimasi, kad dalyvaus ir kiti kongresmanai bei senatoriai. Gubernatorius Walker ir burmistras Daley paskelbs proklamaciją ir priims lietuvių delegaciją. Meninė dalis — N. Linkevičiūtės, V. Nako ir B. Prapuolenio trio ir L. Brazdžie-nės šokių grupė.

Lietuvių Fronto Bičiulių metinis susirinkimas įvyko sausio 31 Jaunimo centre. Dalyvavo apie 40 narių. Valdybos pirmi-ninkas J. Zadeikis ir kiti jos nariai pateikė veiklos ir apy-skaitos žinias, perskaitė proto-kolus. Pakviestas susirinkimo pirmininku, labai stroptai jį ve-dė inž. P. Narutis. Paaiškėjo, kad sambūris turi veiklių nari-ų. Nors lėšų kasoj ne daug, tačiau sambūris skyrė jaunimo kongresui 25 dol., Margučio 40 m. sukakčiai — 25 dol., jauni-mo namam — 20 dol. Po trum-pų diskusijų įvyko šių metų valdybos rinkimai. Išrinkti: dr. Ad. Šležas, St. Džiugas, R. Ru-dys, J. Baužys ir K. Kriaučiū-nas. Revizijos komisija: K. Doč-kus, Br. Nainys ir J. Zadeikis. Kiek ilgesnį žodį tarė dr. P. Ki-sielius. Jis dalyvavo LFB suva-žiavime New Yorke, o pavasarį bus konferencija Chicagaj. Savo kalboj jis išklė puolimus LFB adresu. Prašė susirinkimo tuo

Chicagos Lietuvių Fronto Bičiulių visuotinio narių susirinkimo pranešimas

Šių metų sausio 31 Jaunimo centre įvyko Chicagos LF Bi-čiulių visuotinis susirinkimas. Susipažinęs su spaudoje ir pri-vačiai iškilusiomis diskusijomis ryšium su kelių Cicero gyventojų organizuota vaikų ekskursija į pavergtą Lietuvą, priėjo išvadą, kad nei Chicagoje, nei kitur gy-veną frontininkai prie šios eks-kursijos nėra jokiū būdu prisidė-ję ir nieko bendro su ta akcija nėra turėję.

Viešai ar privačiai parodytos tendencijos LFB organizaciją ar jos paskirus narius sutapatinti su ta ekskursija yra visiškas prasilenkimas su tiesa ir duoda pagrindo pagalvoti apie šitų nepagrįstų gandų skleidėjų norus visuomenės akyse diskredituoti mūsų organizaciją ir jos akty-viuosius narius.

Chicagos LF Bičiuliai prašo lietuviškosios veiklos vieningumu susirūpinusių visuomenę atkreipti ypatingai kritišką dė-mesį į šitų nepagrįstų gandų skleidėjų ir pasmerkti jų akci-ją, norinčią sukompromituoti lietuviškame veikime nusi-pelniusius asmenis.

Susirinkimo įgaliota Chicagos LF Bičiulių valdyba: dr. Adol-fas Šležas, pirm., Juozas Bau-žys, Stasys Džiugas, Kazys Kriaučiūnas, Rimas Rudys.

reikalu viešai prabilti. Ryšium su tuo Chicagos LFB valdy-ba, susirinkimo įgaliota, paskel-bė pranešimą, kuris spausdina-mas atskirai. Tarybos pirm. dr. P. Kisielius ir eilė kitų narių vedė diskusijas ir nustatė veiks-los būdus.

Anglijos lietuvių klubas vasa-rio 24 rengia metinę vakariene. Programoj dainuos sesučių Dru-tyčių trio. Šniukšto orkestras linksmins svečius. Naujoji val-dyba sausio 7 pasiskirstė parei-gomis: J. Šidlauskas — pirmi-ninkas, Vl. Paliulionis — vice-pirm., J. Jokubka — kasininkas, L. Venckus — sekretorius, L. Apanavičius — parengimų va-dovas, St. Juškus — turto glo-bėjas, St. Kaulėnienė ir S. Vi-lutis — nariai. Revizijos ko-misija: A. Dauginas, Br. Kuras, J. Aukščiūnienė, S. Jokubaitis. Per Kalėdas J. St. Šidlauskai ir J. B. Šlajai lankėsi Australijoje. Į eucharistinį kongresą išvyks L. J. Venckai, kurie lankysis ir N. Zelandijoje bei Honolulu.

Kazys Juknys, buvęs teisėjas Lietuvoj, gimęs Likiškių km., Alytaus apskr., mirė sausio 30, sulaukęs 81 m. amžiaus.

Jonas Butkus, žinomo Chica-gos futbolininko Dick Butkaus tėvas, mirė sausio 30 Chicago Heights, sulaukęs 82 m. Gimė Lietuvoj. Ilgus metus gyveno Roselande. Be sūnaus Dick, liko dar trys sūnūs, dvi dukros ir žmona. Palaidotas Šv. Kazi-miero lietuvių kapinėse.

Lietuvių sportininkų veikla eina savo keliu. Vyksta įvai-rios rungtynės ir pamokos. Gal-vojama apie išvyką į Europą. LSK Neris komanda dabar turi 46 stiprius krepšininkus. 23 mergaitės aktyviai reiškiasi tinklinio žaidime; dalyvavo net 34 rungtynėse. Tačiau trūksta sportininkam lėšų. Seniau LB Marquette Parko apylinkė skyrė jiems kelis šimtus dolerių; tikė-kim, kad nepamirš jų ir ateity. Sportuojantį jaunimą tenka mum tik sveikinti ir remti.

Lietuvių golfo klubo valdyba sudaro: J. Talandis, L. Grum-laitis, A. Urba, M. Petrošius, A. Kazakevičius ir V. Izokaitis. Klubo garbės nariu neseniai bu-vo pakeltas dr. St. Biežis. Golfo šventė bus rugsėjo 1-2.

Draugo romano koncerto pro-gramoj dalyvaus solistai Kazys Jakutis iš New Yorke ir Gina Čapkauskienė iš Montrealio. Koncertas įvyks kovo 4 Marijos nėra turėję.

CARMEN

(atkelta iš 4 psl.)

Šiuo metu intensyviai vyksta Carmen pastatymo darbai. Cho-rus ruošia ilgamečiai chor-meisteriai Alice Stephens ir Alf. Gečas. Meno vadovo A. Kučiū-no asistentė — jauna režisierė Živilė Numgaudaitė.

Chicagos lietuvių operai, daug metų džiuginusiai Chica-gos lietuvius naujomis opero-mis, linkėtina ir šį sezoną susi-laukti lietuvių visuomenės dė-mesio ir visokeriopos paramos, gi ateity į sceną ateiti su mūsų kompozitorių naujomis opero-mis, kurių pirmosios kregždės jau ima rodytis lietuviškame horizonte.

aukštesniojo mokykloj. Pro-gramos metu bus įteikta Drau-go romano premija ją laimėju-siam rašytojui Aloyzui Baronui.

Mirė sunkvežimio užgautas, neatgavęs sąmonės, Pipiras. Sausio 21 prie savo namų ras-tas naktį nukritęs Bronius Ū-sas, 54 m., netrukus mirė. Jis taisė duris iš lauko pusės, pa-slydo, ir aštrus laiptų galas sužeidė jo smilkinį. Nubėgo kraujas, nes niekas laiku jo ne-pastebėjo.

P. Stravinskas, teisininkas ir žurnalistas, kuriam laikui apsi-stojo Chicagaj. Čia yra daug jo pažįstamų veikėjų. Aplankė senutę M. Sleževičienę, buvusio Lietuvos ministerio pirmi-ninko Mykolo Sleževičiaus žmoną. Ji turi daug įvairių prisiminimų iš Lietuvos laisvės kovų ir nepriklausomybės laikų.

Nėra spaudos kambario Jauni-mo centre. Prieš kurį laiką buvo. Čia lietuviai dažnai užei-davo pasiskaityti iš viso pasaulio ateinančių laikraščių bei žurnalų. Dabar, kai JC prasplė-tė, tikėkim, jo vadovas ras vėl skaityklai nors nedidelį kam-barį.

Mokytojų streikas baigėsi sausio 25. Jie laimėjo algų pakėlimą ir ilgesnes vasaros atos-togas. Chicagos mokytojai da-bar gaus 9,796 dol. metinės al-gos.

Chicagos katalikai ruošiasi protestuoti prieš abortų lega-lizavimą.

Marquette Parke, kur gyvena daug lietuvių, pradėjo plisti įvairūs pornografiniai leidiniai. 15 apylinkės sen. kun. F. Lawlor ir Common Council, gy-ventojų prašomi, surado tų lei-

LŽS centro valdybos pareiškimas

Naujoji Lietuvių Žurnalistų Sąjungos Centro Valdyba, pradėjęs savo veiklą, paskelbė gai-res, kurios yra mūsų kadencijos darbo kelias, užsibrėžimai ir siekimai. Mes tada pasisakėm ir norime vėl pakartoti, kad spauda yra visų pripažinta didelė jėga, galinti ir jungti, ir skaldyti. Ryžomės daryti viską, kiek mūsų jėgos leis, kad lais-voji lietuvių spauda laikytųsi spaudos etikos, kad jos pusla-piuose labiau atsispindėtų vie-nybės dvasia ir nebūtų išsišo-kimų nei prieš atskirus asmenis, nei prieš ideologines grupes. Mes norime, kad vienybės dvasia jungtų visus lietuvius į bendrą kovą prieš Lietuvos okupantą, o ne prieš brolių lie-tuvių, gyvenantį laisvėje ar už geležinės uždangos.

Tuo reikalu daug rašo ir mū-sų spauda, nes nereikalingas tulžies laistymas tik džiugina mūsų krašto okupantus. Teisin-gai neseniai pasisakė "Kelei-vis", kad "šioje tulžies kovoje nuostabu tai, jog pastaruoju me-tu vėl laistoma tulžis ne į Lie-tuvos okupantą rusą, visų mūsų nelaimių kaltininką, ne į jam absoliučiai pasidavusį tamą ar lietuvių tautos išdaviką, o bū-tinai į lietuvių kultūrininką".

Tą tulžį laistyti kai kas ban-dė ir prieš LŽS pirmininką kun. Juozą Vaišnį, SJ, iškraipya-mi faktus, išsigalvodami ne-būtų dalykų, po kojomis min-dami spaudos etiką ir krikščio-niškąją moralę, nereikalingai kabinėdamiesi prie atskirų žo-džių, kad tik galėtų diskredituo-ti asmenį ir jo einamas parei-

Darbininko redakcijos šventėje vasario 3 Kultūros Židinyje A. Reventas (k.) įteikia žymenį žurnalistui Kęstučiui Čerkeliūnui (d.). Nuotr. Lino Vytuvio

dinių krautuvę. Savininkas krautuvę uždarys. Yra daug lie-tuvių, kurie tuos leidinius at-neša į mūsų pašto agentūrą Jiems patariam leidinių neat-plėsti, tik parašyti "Return" ir į-mesti į pašto dėžutę; tegul lei-dėjai moka sugražinimo išlai-das.

Tomas Pilitauskas, gyvenęs Chicagaj, mirė St. Louis, pas-duką.

Dr. Ant. Čerškus, sunkiai su-žeistas, paguldytas Šv. Kryžiaus ligoninėj.

Dr. Vyt. Vardys vasario 4 Jaunimo Centre skaitė paskaitą "Liberalinis protestas ir na-cionalinis klausimas Sov. Są-

jungoje". Rengėjai — ateitinin-kai sendraugiai.

Dr. V. Srugienės paskaitą apie istorinę Lietuvą vasario 4 surengė Liet. Moterų Federa-cija.

Chicagos autobusų važma į-klivuo. Vieni svarsto, kad, girdi, reikia pakelti kuro mokesčių au-tomobiliam, kiti — apdėti juos mokesčiais, treti siūlo įvesti elektra varomus autobusus.

Mokyklų streikas pasibaigė. Mokytojai laimėjo algų pakėli-mą. Tačiau ir čia, kaip ir kitur, stinga pinigų.

Lietuvių televizijos progra-moj Nepriklausomybės šventės minėjime vasario 18 dalyvaus iš Argentinos arvykusi muzikos mokslus baigusi Danutė Runi-maitė su specialiai padarytom kanklėm. Lietuvos Savanorių S-gai atstovaus gen. M. Rėklai-

tis. Bus scena iš Romo Kalan-tos įvykio. — Kovo mėn. prad-žioj LTV šauks rėmėjų susirinkimą.

Pedagoginis lituanistikos institutas, kuriame vyksta tylus ir didelis darbas, vasario 17 rengia linksmavakarį, kurio pro-gramą atliks tą institutą lankan-tieji. Bus vaišės. Gros L. Bich-nevičiaus orkestras. Tikimasi, kad tėveliai, bičiuliai ir visuo-menė atvyks paremti šio insti-tuto.

Kun. A. Kezys, neuilstąs filmų ir nuotraukų menininkas, sausio 27 LTV parodė Gage Parko lituanistinę mokyklą ir Jaunimo centro įvykius. Jo Lie-tuvių Foto Archyvas, kurio tiks-las užfiksuoti dabartinį gyvenimą ateičiai, užsitarnauja gili-os padėkos ir paramos.

Bal Brazdžionis

PRAŠO TALKOS

UBA — BATUNO ATSIŠAUKIMAS

Mielas lietuvi!

UBA—BATUNO nuolatinės pastangos išlaikyti Lietuvos, taip pat ir Latvijos bei Estijos nepriklausomybės atstatymo klausimą gyvą Jungtinėse Tau-tose yra didžiulis darbas.

Mes nepraleidžiam nė vieno įvykio, liečiančio Pabaltijį tie-siogiai ar ne. Šiuo metu bai-gėm lankyti atstovybes tų valstybių prie JT, kurios daly-vauja Europos saugumo konfe-rencijoj, ir įteikėm jom spe-cialius memorandumus. Nuo vasario 26 iki balandžio 6 Že-nevoje vyks JT Žmogaus Teisių Komisijos 29-ji sesija, į kurią nukreipsim visą savo akciją dėl žmogaus teisių pažeidimo Pa-baltijo kraštuose. Balandžio 9-14 Oslo mieste, Norvegijoj, į-vykstančioj JT konferencijoj dėl dekolonizacijos irgi darysim žy-gius dėl Sovietų Rusijos tę-siamos mūsų kraštų neteisėtos okupacijos.

Šie ir visi kiti mūsų žygiai pareikalauja ne tik daug darbo, bet ir daug piniginių išlaidų. Yra labai sunku siekti visų tų užsibrėžtų tikslų be jūsų pagal-bos, ypač be jūsų finansinės pa-ramos.

Mielas lietuvi, Lietuvos ne-priklausomybės paskelbimo 55 metų sukakties proga, nepa-miršk ir BATUNO. Jei bent kiek vertini jo darbą ir laikai jį svar-biu bei naudingą, siekiant lais-

vės ir nepriklausomybės savai tėvynei, paremk jo darbo tęsi-mą nors ir kukliausia savo pin-gine auka. Net ir mažytė auka BATUNui bus didelė paspartis, o jo darbuotojam, kurie dirba tik iš meilės savam kraštui, bus neišmatuojamas paskatinimas dar stipriau kovoti už savo pa-vertgots tėvynės laisvę ir teises viso pasaulio tautų forume — Jungtinėse Tautose.

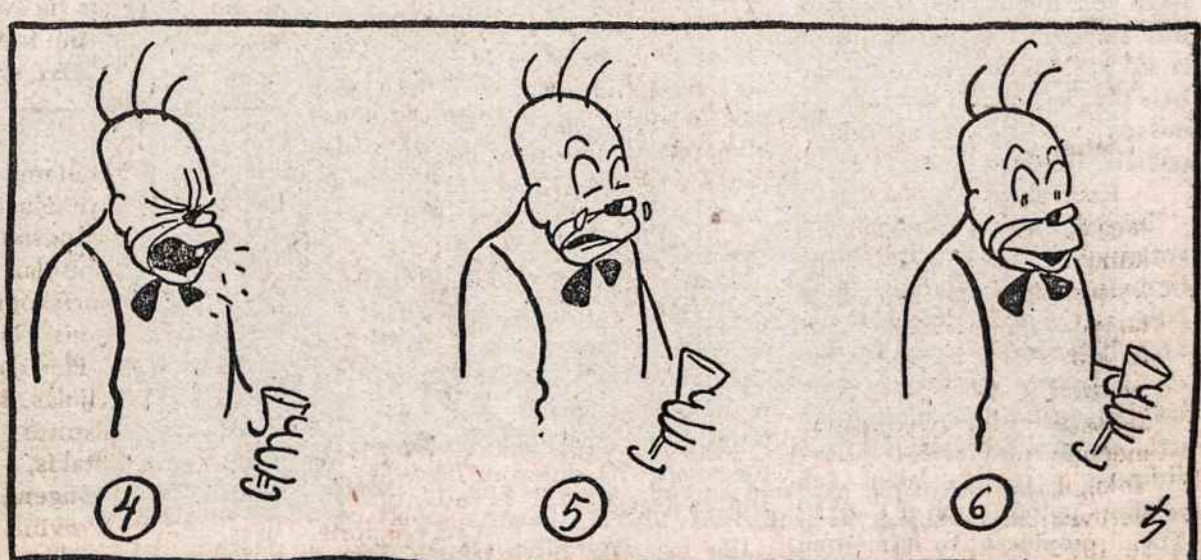
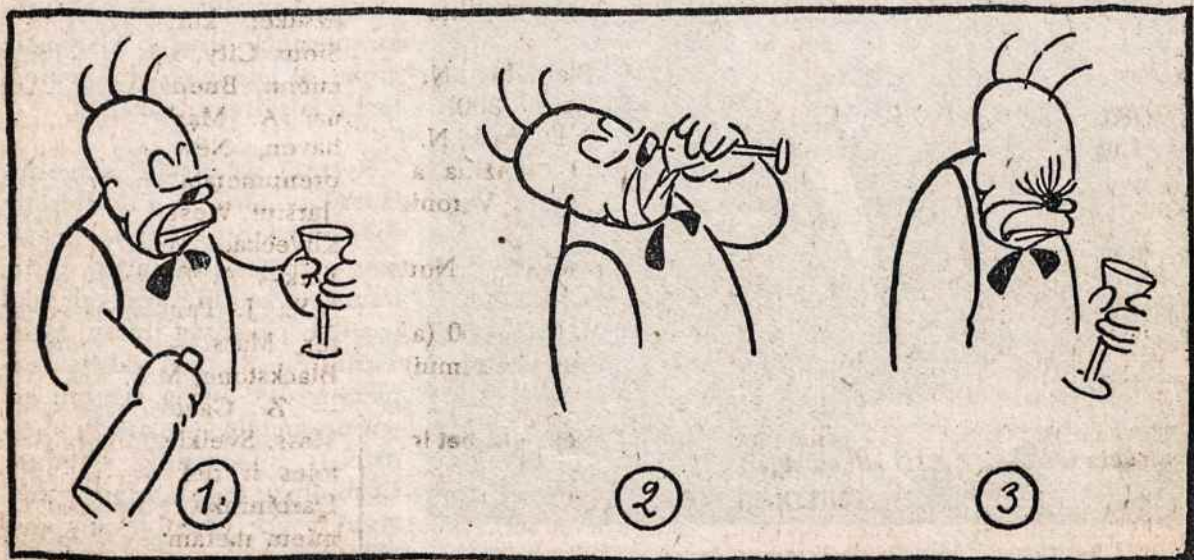
Mielas lietuvi, padėk mūsų žygiams Jungtinėse Tautose. Siųsk savo auką United Baltic Appeal vardu, 2789 Schurz Ave-nue, Bronx, N. Y. 10465. Mes esam atleisti nuo visų valstybi-nių mokesčių, todėl mum siun-čiamas aukas galit nurašyti nuo savo pajamų mokesčių (income tax).

Šis atsišaukimas skelbiamas pagal UBA-BATUNO lietu-vių sekcijos valdybos 8. m. sau-sio 24 posėdžio nutarimą.

Kęstutis K. Miklas
UBA-BATUN prezidentas

— Chicagos Altos pirm. M. Pranevičius, kun. A. Stašys ir R. Šarka lankėsi pas Illinois gu-bernatorių D. Walker, kurs Vasa-rio 16 proga pasirašė prokla-maciją. Tuo reikalu pas Chica-gos burmistrą Daley lankėsi de-legacija: gen. kons. J. Daužvar-dienė, I. Blinstrubienė, J. Sko-rubskas, V. Šolūnas, A. Švitra.

Jurgio Spurgio nuotyčiai

DOSNI CHICAGOS LIETUVIŲ RANKA

JURGIS JANUŠAITIS

Kai ateina drėgnas, vėjingas ir tamsių naktų ruduo, Chicagoy prasideda Balfio vėjus. Tada kiekvieną vakarą matysi moterį, vyrą, daugiausia jau sulaukusius brandaus amžiaus, ar jaunuolį, besibeldžiantį į lietuvių namus. Jie prašo vargstančiam broliui ir sesei, bet kur gyvenantiems, aukos. Ir nuotykių būna — sako rinkėjai. Daugumas rinkėjų silgtai priima, net pavaišina ir auką atiduoda. Vienas kitas (tokių mažai) išvaro iš namų, išbara arba pateikia daugybę priežas-

čių, kodėl jis negalys aukoti Balfui.

Po tokio intensyvaus rudens darbo Balfio talkininkai susirenka į pabaigtuves. Čia pasidalina laimėjimais, pasiguodžia, pasiryžta ir toliau budėti vargo sargyboj. Visų veiduose išskaitai malonų pasitenkinimą, kad štai savo pareigą atlikom...

Ir šių metų sausio 14 arti pusantro šimto Balfio talkos žmonių susirinko į Chicagos taupomosios-skolinamosios bendrovės salę atšvęsti praėjusio rudens vėjus pabaigtuvių.

Balfio vėjų globojo ir pabaigtuvių vaišes iškėlė šios bendrovės prezidentė P. Pakel.

Chicagos Balfio apskrities pirmininkas Valerijonas Šimkus pradžioj pasveikina Balfio talkininkus — aukų rinkėjus ir svečius, dėkoja jiems ir spaudai bei radijui už visokeriopą ir nuoširdžią talką.

Pabaigtuvių oficialiajai daliai sumaniai vadovauja Jonas Jasaitis. Balfio darbas gėrisi ir balfininkus sveikina raštu Lietuvos generalinė konsulė Juzė Daužvardienė, Balfio garbės pirmininkas prel. J. Končius. Žodžiu šauniai kalba Balfio centro pirmininkė Marija Rudienė, globėjos vardu — Sebastian, Altos Chicagos skyriaus vardu — N. Pranevičius. Visi gėrisi pasišventusių žmonių darbais ir jiems dėkoja. Reikšdami padėką uoliam Balfio rėmėjui, aktyviam visuomenininkui inž. A. Rudziui, jo gimtadienio proga balfininkai sugieda Ilgiausių metų.

Apie vėjus eigą įdomiai informuoja Balfio skyrių pirmininkai arba jų atstovai, pažymėdami, kiek turėję rinkėjų, kiek surinkę aukų. Iš pranešimų galima susidaryti vaizdą, su kokia meile ir ryžtu tie žmonės išstius rudens vakarus dirbę. Pranešimus avadavina Chicago Balfio apskr. išdinininkas Kostas Čepaitis, pranešdamas

Laiškai redakcijai

DAUGIAU SANTŪRUMO!

Paskutiniu laiku kai kuriuose mūsų laikraščiuose atsirado tolimų distancijų politikos "žinovų", autoritetingai kritikuojančių JAV vyriausybės politikinius ėjimus. Tos kritikos toną rodo keletas tokių straipsnių antraščiu: "Istorinė kelionė ir antras Miunchenas", "Amerika jau Maskvos spąstuose", "Apgavystė ir suvedžiojimas tautinių grupių".

Čia spaudos laisvė, ir gali sakyti, ką tik nori, bet mes ta privilegija neturime naudotis, nes kasdien varstome tai rūmų atstovo, tai senatoriaus, tai vyriausybės atstovo duris, prašydami pagalbos ir paramos. O po tokių "išsamių" straipsnių ar bedera į juos kreiptis? Ar mes negalim išgirsti: jei jūs geriau orientuojatės tarptautinės politikos laukuose — kam į mus kreipiatės?

Nuolankiai prašau: susilaikykite nuo įžeidžiančių straipsnių antraščių, nepagrįstos kritikos ir keiksmazodžių. Neuztrenkim durų tiems, kurie be reklamos, patyliai varsto senatorių, rūmų atstovų ir vyriausybės atstovų durs, aiškina mūsų tautai daromas okupanto skriaudas, prašo paramos ir užtarimo, o tokie "rimti" straipsniai tikrai jiems nepadeda.

P. Purnas

LAIŠKAS REDAKCIJAI

Darbininko š.m. nr. 6, skyriuje Spauda — Kas lietuvių ir kas nelietuvių, liečiant Naujienas, jos vertinamos kaip socialistų organizacijos laikraštis. Amerikos Lietuvių Socialdemokratų Sąjungos laikraštis JAV yra Keleivis, leidžiamas Bostone. Jis yra kontroliuojamas Am. Liet. Socialdemokratų Sąjungos paskirtų patikėtinių.

Kai Naujienos buvo leidžiamos ir redaguojamos dr. P. Grišaičio (tuomet jis buvo ir stambiausias Naujienų bendrovės akcininkas), jis visuomet mums primindavo, kad Naujienos nėra socialdemokratų leidžiamos. Tokiomis mes jas laikome ir dabar.

Jonas Pakalka
Am. Liet. Soc. Sąjungos
pirmininkas

Iš pranciškonų pasaulio

Pranciškonų generalinė vizitacija

Tėv. Andriejus Fox, Šv. Jono, Cincinnati, Ohio, provincijolo patarėjas, yra paskirtas lietuvių pranciškonų generaliniu vizitatorium. Jis šį pavasarį lankys visus vienuolynus, susipažins su pranciškonų veikla ir padarys Romos centrinei pranciškonų vadovybei reikiamą reliaciją. Tos rūšies vizitacija daroma kas treji metai.

Lietuvių pranciškonų kapitula

Pasibaigus generalinei vizitacijai, bus šaukiama pranciškonų Šv. Kazimiero kapitula, kurios metu provincijolas, jo patarėjai, vienuolynų viršininkai ir kiti rinkti atstovai svarstys svarbiuosius provincijos reikalus ir rinks ateinančiam tiemečiui provincijos vadovybę. Tokią kapitulą šaukti Amerikoje lietuviai pranciškonai gavo teisę 1971, kai jie buvo pakelti į

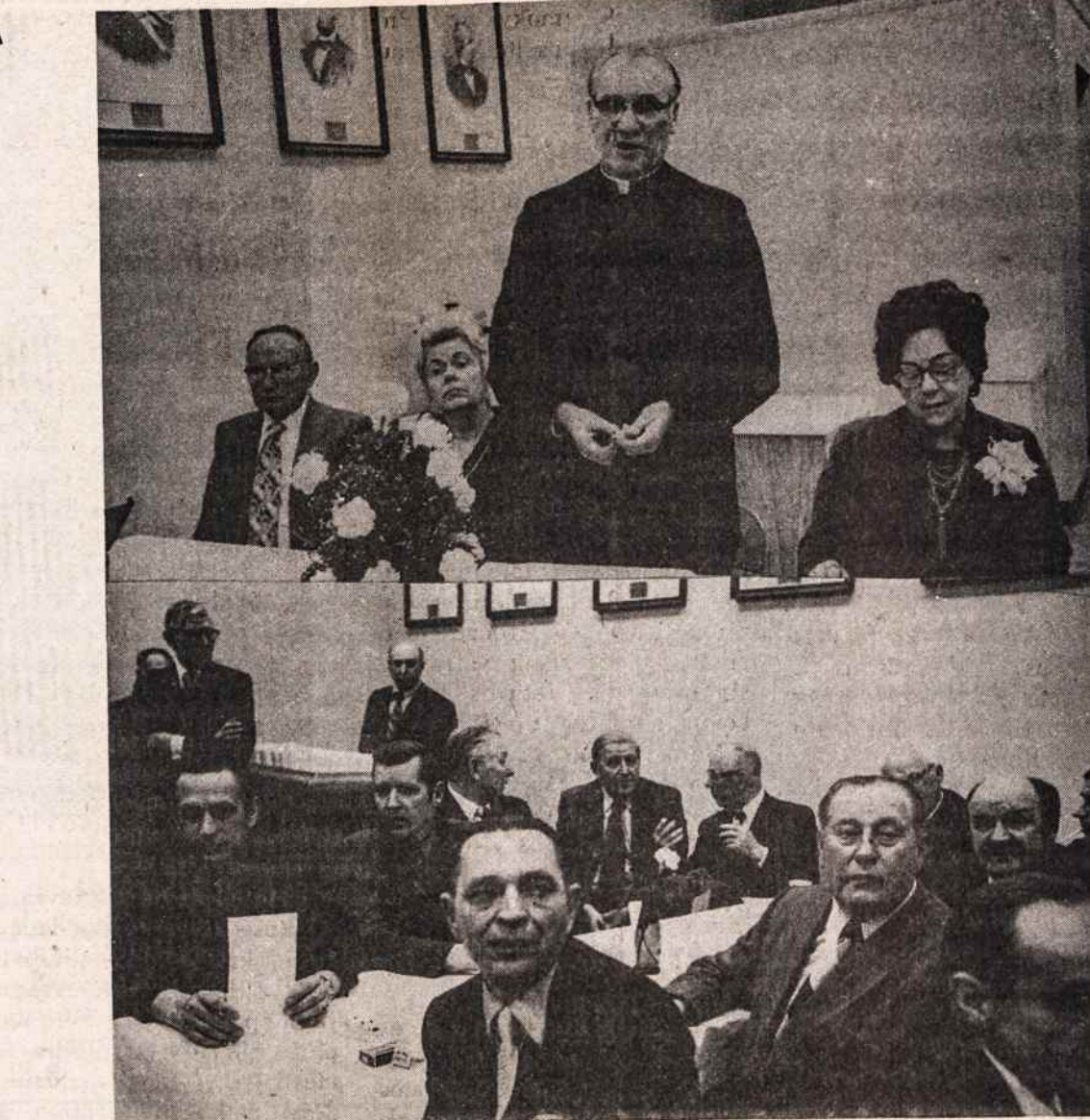
aukštesnį savarankišką vienetą. Data šiam susirinkimui dar nenustatyta, bet greičiausiai ji įvyks po generalinės viso ordino kapitulos.

Pranciškonų ordino kapitula

Kas šešeri metai vyksta generalinė pranciškonų ordino kapitula, kurios metu renkamas vyriausias viršininkas — generalas, apsarstomi viso ordino darbai ir, jei yra reikalinga, leidžiamos naujos ordino konstitucijos. Ordino kapituloje dalyvauja viso pasaulio provincijolai. Nuo 1971 toje kapituloje dalyvauja ir Lietuvos pranciškonų provincijolas, reziduojąs Jungtinėse Amerikos Valstybėse. Ši kapitula prasidės birželio 1, Madrido mieste, Ispanijoje.

Pranciškonų vadovybės metinis posėdis

Vasario 19 Kennebunkporte šaukiamas pranciškonų vado-

Chicagos Balfio vėjus vadovai ir talkininkai. Iš k. Chicago Savings and Loan Assoc. banko direktorius Williams Sabastian, Balfio direktorė Aldona Daukienė, kun. Stasys Šantaras — ilgametis apskrities pirmininkas. Marija Rudienė — dabartinė centro valdybos pirmininkė, apačioje Juozas Mackevičius — Balfio dir., Kostas Repšys, prieky sėdi Kazys Laučius, Pranas Eigelis, Juozas Zaranka ir kiti Balfio darbuotojai.

trumpai, kad Chicagos lietuviai šiais metais Balfui yra aukoję daugiau, nei praėjusiais metais. Surinkta 26,000 dol. Tai graži suma, graži chicagiškių dovana vargstančiam bet kuriame pasaulio kampelyje lietuviui.

Kaip žinia, praėjusį rudenį Balfio seimas nutarė Balfio centrą perkelti į Chicago. Buvo išrinkta ir centro valdyba. Perkėlimas jau esąs suplanuotas, jau esanti surasta ir būstinė Altos patalpose. Balfio reikalai bus tvarkomi prisilaikant visišką taupumo. Valdyba, vadovaujama pirmininkės Marijos Ru-

dienės, numato reikalus tvarkyti visapusiškai gerai.

Oficialioji dalis buvo baigta Lietuvos himnu, o po to gerką valandėlę Balfio talkos žmonių, nuoširdžiai besinekučiuo-

dami, vaišinosi.

Chicagos Balfio apskrities veikla naši, organizatoriai geri, iš dalies galėtų būti pavyzdžiu ir kitom didžiosiom lietuvių kolonijom.

AUKOS KULTŪROS ŽIDINIUI

WOODHAVEN, N.Y.

- J. M. Klivečkos 10, anksč. 2000.
- R. A. Klivečkos 100, anksč. 100, pažad. 300.
- Elena Purelis 50, anksč. 30.
- R. Daukšaitė 50.
- J. O. Raubai 100, anksč. 50.
- D. G. Grajauskai 100, anksč. 30, pažad. 300.
- Vyt. Vilkutaitis 50, anksč. 115.
- P. L. Vainiai 100, anksč. 20, pažad. 1000.
- Eug. Vainienė 50, anksč. 1140, pažad. 2000.
- J. Navickienė 50, pažad. 100.
- M. J. Juozapavičiai 100, anks. 1035.
- Aleksas Vaitiekūnas 100, anksč. 125.
- M. Pulokienė 100, anksč. 115.
- S.V. Karmazinas 100, anksč. 100.
- Cesė Sodaitienė 50, anksč. 10.
- Eugenija Donahue 10.
- A.A. Sabaliai 100, anksč. 200.
- V.E.C. 100, anksč. 25.
- Pr. Judickas 20.
- M. K. Karečkaitė 50, pažad. 200.
- J. M. Juodis 100, anksč. 125 ir 100 albumų.
- Stanislava Bintakienė 50.

RICHMOND HILL, N.Y.

- J. P. Strijauskas 50, anksč. 30, pažad. 100.
- A.R.S. 100, anksč. 210.
- G.V.K. 100, anksč. 31.
- V. A. Žumbakiai 100, anksč. 150.
- M. Kregždienė 100, anksč. 250.
- S. Skobeikienė 100, anksč. 315.
- A. J. Biručiai 100, anksč. 35, pažad. 300.
- J. P. Ivašauskai 100, anksč. 67.
- Vyt. Eidukevičius 50.

BROOKLYN, N.Y.

- P. Lukoševičius 25, anksč. 175.
- S. Mažeitavičius 30, anksč. 120, pažad. 100.
- J. Bružas 50, anksč. 210.
- Ant. Razgaitis 100.
- Alf. Sirgedas 100.
- J. Kazlas 100.

J. Karpus 100, anksč. 5.

- A.M. Ramonai 25, anksč. 25.
- J. Kulikauskienė 50, anksč. 20.
- VI. Jasinskas 50, anksč. 600.
- H. Kulber 50, anksč. 5, pažad. 100.

ĮVAIRIOS VIETOVĖS

- S. Kačinskienė, Glendale, N. Y., 50.
- J. V. Rutenis, Merrick, N. Y., 200, anksč. 144.
- E. A. Stakniai, Jamaica, 60, anksč. 170.
- Dr. A. Dimai, Middle Village, N. Y., 300, anksč. 700.
- L. Bileris, Valley Stream, N. Y., 100, anksč. 150, pažad. 400.
- P. J. Kunigėlis, Williston Park, N. Y., 200, anksč. 200 (jamžina a.a. Kazimierą ir Agotą Podresius).
- J. Mickevičienė, Maspeth, N. Y., 50, anksč. 5.
- P. Rokas, Mineola, N. Y., 50, anksč. 50.
- J. Kaline-Kalinauskas, Bay-ridge, N. Y., 100.
- S. Kozakevičienė, Yonkers, N. Y., 20, anksč. 20, pažad. 50.
- F. Sprindys, Franklin Square, N. Y., 50, anksč. 110, pažad. 300.
- M. Pečiulienė, Toronto, Kanada, 20.
- V. Audėnas, Hillside, N. J., 100, anksč. 85, pažad. 300.
- B. Sudzinskas, Newark, N. J., 100, anksč. 100.
- H. R. Miklai, Great Neck, N. Y., 100, anksč. 180.
- Dr. B. Jankauskas, W. Brentwood, N. Y., 100, anksč. 1775.
- Ed. D. Laukys, Smithtown, N. Y., 100.
- R. Giedraitis, Smithtown, N. Y., 100.
- J. C. Kruzis, Plainview, N. Y., 100, anksč. 10, pažad. 300.
- A. B. Wilkich, Newark, N. J., 100, anksč. 100 (jamžina a.a. tėvelius Juozapą ir Veroniką Bernott).
- Klebonas emeritas, North Palm Beach, Fla., 1000.
- N. N., Bronx, N. Y., 50 (a.a. Juozo Jaskevičiaus atminimui).

Laukiama aukų ne tik grynais pinigais, pasizadėjimais, bet ir užrašais testamentuose. Aukus slūsti:

BUILDING FUND
Franciscan Monastery
680 Bushwick Avenue
Brooklyn, N.Y. 11221

IŠ VISUR

— Len Peterson, kanadietis, parašė dramą "The Trouble with Giants", pritaikytą radijui. Čia vaizduojama lietuvių, latvių ir estų kova už savo dvasinę ir fizinę laisvę, gyvenimas išeivijoje, bandymas palaikyti ryšius su savaisiais anapus geležinės uždaros ir pastangos išlaikyti laisvės ryžtą. Ši radijo drama bus transliuojama per CBS tinklą visoj Kanadoj vasario 17, šeštadienį, nuo 8:30 iki 9:30 val. vak.

— Jaunimo petičijai Jungtinėm Tautom Medellino mieste, Kolumbijoj, jau surinkta 30,000 parašų. "Radio Sutanenza" Medellino skyrius du kartus dieną informuoja klausytojus apie parašų rinkimą ir 2 v. popiet ketat minučių skiria lietuviškai muzikai.

— Kun. Simonas Morkūnas, Sioux City, Iowa, lietuvių Šv. Kazimiero parapijos klebonas, didelis lietuviškos spaudos ir kitų lietuviškų reikalų rėmėjas, vasario 16 švenčia 71 m. sukaktį. Jubiliatą sveikiname ir dėkojame už aukas spaudai remti.

— Pedagoginis Institutas ruošia linksnavakarį vasario 17 Chicagoy, Jaunimo centro didžiojo salėj. Šokiam gros L. Bichnevičiaus orkestras.

— Antanas Škudzinskas, Bostono LB apygardos valdybos pirmininkas, apygardos valdybos posėdy gruodžio 17 referavo JAV senate svarstysimą Rytų-Vakarų prekybos sutarties klausimą. Kaip LB centro valdybos aplinkrašty pažymėta, dabartinė sutarties forma užtikrina privilegijuotą ir sąlygomis nesaistomą ekonominę paramą Sovietų Sąjungai. Šiuo reikalu apygardos valdyba išleido atsišaukimą, kurį, su pridėtu angliškų laiško senatoriam pavyzdiniu tekstu, pasiuntė apylinkių valdybom, kad jos paskleistų jį tautiečių tarpe ir ragintų rašyti laiškus valstybės senatoriam.

— "Ąžuolyno" ansamblis. Urugvajų su rusų ir libaniečių ansambliais dalyvavo La Teja Arbolito klubo šventėj, gražiu tautinių šokių atlikimu pralenkdamas minėtąsias tautybes. Šis Montevideo lietuvių tautinis ansamblis ruošiasi minėti veiklos penkerių metų sukaktį — repetuoja naujus šokius ir dainas.

— Europinių ryšių grupės Londone, Kilburno Gaumonto salėj surengė Rytų Europos tautų liaudies šokių ir dainų koncertą. Dalyvavo latviai, lenkai, lietuviai, estai, vengrai, rumunai, čekoslovakai ir gruzinai. Lietuviam atstovavo V. Jurienės ir F. Senkuvienės vadovaujama Londono šeštadieninės mokyklos tautinių šokių grupė. Ši grupė prieš Kalėdas dalyvavo BBC Londono televizijos I stoties programoj.

— Ieškomas Stanley Barkus-Barkauskas, kilęs iš Romaniškių k., Tutyvėnų valsč. Anksčiau gyveno Brooklyne. Jis pats arba žinantieji prašomi pranešti Darbininkui.

— Darbininko kreipimasis "Kviečiame talkon" susilaukė vaišių. Užpildant mirusių skaitytojų tarpus, sulaukta apie šimtas naujų skaitytojų. Laukdama skaitytojų talkos, administracija dėkoja skaitytojams, kurie prieprogos paragina naujus skaitytojus ar jiem prenumeratą ir patys užmoka. Patys užsisakė: N. Danilevičius, Chicago, Ill., dr. D. De Cesare, Cranston, R.I., B. Juška, Kenosha, Wi. Kitiem užsakė: kun. S. Morkūnas, Sioux City, Iowa — P. Stalioraičiui, Buenos Aires, Argentina; A. Markevičienė, Woodhaven, New York, sumokėjo prenumeratą kadetui Arvidui Jaršui, West Point, New York; Klivečka, Woodhaven, New York — A. Bekeris, Brooklyn, N.Y.; J. Pauliukonis, Worcester, Mass. — Ch. Le Blanc, Blackstone, Mass. G.C. Gavelis — Z. Gaveliui, So. Boston, Mass. Sveikinam naujus skaitytojus ir dėkojam užsakytojams. Darbininko prenumerata pirmiem metam naujiem skaitytojams tik 7 dol.

Per skautybę — lietuviškai!

SKAUTŲ PASTOGĖJE

Globoja: Lietuvių Skautų Sąjunga

Redaguoja:
pp. Birutė Kidolienė, 94-08 Jamaica Ave. Woodhaven, N. Y. 11421
Tel. HI 1-3894 (Area code 212)

Vasario 16-ji

Štai jau ir vėl vasario mėnuo, taip artimas lietuvių širdžiai. Tas mėnuo mum yra brangus, nes prieš 55 metus mūsų maža valstybė vėl tapo nepriklausoma. Tą sukaktį mes stengiamės kuo iškilmingiau paminėti. Visuomenė rengia minėjimus, ta proga laikomos iškilmingos pamaldos, meldžiamasi už mūsų kenčiančią Tėvynę ir joje pasilikusius seses ir brolius.

Skautų eilėse Vasario 16 taip pat minima iškilmingai. Šaukiamos ta proga sueigos, paruošiamos pritaikytos tautinio pobūdžio programos, prisimenama tie laikai, kada kartu su Lietuvos nepriklausomybe gimė ir

Lietuvių Skautų Sąjunga. Prisimename jos pirmūnus, jos vadus, pirmuosius brolius ir seses skautus. Nei vienas vienetas nepraleidžia nepamindžęs šios sukakties, nes tai kiekvieno lietuvi, o ypač skauto pareiga.

Ir šiais metais, kada Skautų Sąjunga švenčia kartu su Lietuvos nepriklausomybės ir savo gyvavimo 55-ji jubiliejų, stenkimės tai kuo gražiausiai, įspūdingiausiai paminėti. Giedodami tautos himną apie "Lietuvą didvyrių žemę", prisiminkime tuos tautos didvyrius, kurie gyveno ir dirbo Lietuvos laibui dar senai prieš mūsų laikus, nepamirškime ir tų didvyrių, kurių ir šiomis dienomis atsiranda, kuriuos pagimdė ir išaugino lietuvių tauta.

Skautų Pastogės bendradarbių dėmesiai

Š. m. kovo mėnesį sueina penkeri metai, kada pirmą kartą pasirodė "Skautų Pastogė" šio laikraščio puslapiuose.

Daug straipsnių, žinių bei rašinių buvo patalpinta šio puslapio skiltyse, daugelį veidų matėme prie jų prijungtose nuotraukose. Daug brolių ir sesių pasidarbavo, kad šis mūsų puslapis, bene vienintelis šiame pakraštyje, būtų ne tik užpildomas, bet ir įvairus.

Ta penkmečio proga norėčiau paprašyti visus buvusius ir esamus bendradarbius nors ir trumpu žodžiu išreikšti savo mintis, gal šiek tiek apžvelgti ir praėjusius penkerius metus, kada lietuviškoji viešoji spauda galėjome visuomenę supažindinti su mūsų darbais, planais ir uždaviniais.

BADEN-POWELL PRISIMENANT

Vasario 22 viso pasaulio skautai su pagarba mini skautybės įkūrėjo lordo Robert Baden-Powellio gimimo dieną. Šis žmogus jaunimui davė labai daug, išugdydamas tokią gražią, bendrą šeimą, kurios narius riša jų interesai skautavime, nuolatinis savęs tobulinimas, praktiškai pritaikomas skautamokslis, meilė gamtai, pagalba artimui, ištikimybė Dievui ir Tėvynei.

Baden-Powellis savo gyvenimu mum visiem duoda tikrai puikų pavyzdį, todėl ir kiekvienas iš mūsų stengiasi jį pasekti, o tai nėra jau taip sunku padaryti, esant skautų organizacijoj. Jo pavyzdžiu turime daug pasižventusių skautų vadovų, kurių pirmasis interesas yra mokyti ir tobulinti jaunimą, jo būdą, lavinti jį.

Baden-Powellio meilė gamtai persidavė per daugelį kartų. Jo pavyzdžiu skautas mėgsta kiekvieną Dievo tvarinį, jį saugo, juo grožėjasi. Jo praktiški pamokymai ne vienam jau ne kartą pasitarnavo gyvenime.

Jo duotos gairės, kuriomis eina skautiško gyvenimo keliu, ne vienam padėjo iš to kelio neįskrypti.

Tipingas skautų įsakymas: "Auk aukštyn kaip galingas ąžuolas, bet nesilenk žemyn kaip verkšlenąs gluosnis", — labai gerai apibūdina, kokie mes turime būti žmonės ir kokie skautai.

Ir toliau sekime skautybės įkūrėją, ir toliau ženkime jo pramintais takais, tada galės mumis didžiūotis ir mūsų tauta ir visas pasaulis.

LSB JAMBOREE FONDAS IR LIETUVIŠKA KNYGA

Praeitų metų pabaigoj New Yorką palikdamas Gabijos leidyklos sav. ps. Juozas Sodaitis paaukojo Jamboree Fondui apie 1200 lietuviškų leidinių.

LSB Vadija ps. J. Sodaičiui labai nuoširdžiai dėkoja.

Apie 160 iš šių leidinių J. Fondas yra jau pasiuntęs Vasario 16 gim-jai Vokietijoj, o be to, per kun. A. Saulaitį pasiuntė gražų rinkinį ir Brazilijos lietuviams.

Dalis Philadelphiaus skautų iškilmingos sueigos metu bendrose Kūčiose. Nuotr. K. Čikoto

SUSIMĄSTYMO DIENAI

Vasario 22-ji yra viso pasaulio vyr. skautų susimąstymo diena. Dauguma vienetų stengiasi šią dieną atžymėti, sušaukdami vyr. skautų sueigas, kuriose būtų progai pritaikyta programa, pašnekesiai ir kt.

Norisi pasiūlyti porą praktiškų pajvairinimų šiai dienai. Toki dalykai naudojami amerikiečių skautų būreliuose ir palieka nepamirštamą įspūdį.

Pirmiausia, sueigon sesės turėtų ateiti tvarkingai uniformuotos, tuo sueiga įgaus tam tikro iškilmingumo bei rimties. Prie numatytos anksčiau naudotos programos galime pridėti šiuos papildymus: — visuomet skautė suras vienokį ar kitokį darbą, kuriam gali būti reikalinga finansinė pagalba. Ta proga siūlyčiau padaryti sudėtinę būrelio auką, pav. Socialiniam Skyrui ar kurios nors knygos išleidimo fondui. Aukoti nustatytą sumelę pagal išskautautus metus, pav. po 10 centų už kiekvienus skautavimo metus arba po 25 centus už kiekvienus metus vyr. skautų eilėse.

Tokia nežymi auka, kada ją padauginsi pagal skautautą laiką ir būrelio sesių kiekį, jau gali daug kam būti naudinga ir palengvinti kad ir tokio Socialinio Skyriaus darbą.

Taip pat amerikiečių ištobulintas ir plačiai naudojamas projektas yra laiškų rašymas šios dienos proga. Laiškai rašomi, sakysim, sesėm, negalintioms būti mūsų tarpe ir dalyvauti sueigose, jos bus prisimintos ir tai labai įvertins. Taip pat galime rašyti laiškus ir pačios sau, kuriuose užsibrėšime sau darbo planus ateinantiem metam ir stengsimės tų planų nepamiršti ir juos įvykdyti. Gi kitais metais, Susimąstymo Dienoje, savo laišką atplėšusios, matysime, kaip tai mum pavyko.

Visa tai ne tik padės tobulinti mūsų asmenybę, o niekada žmogus negali būti per daug tobulas, bet kartu ir padės vykdyti skautybės tikslus — tarnauti Dievui, Tėvynei ir Artimui.

B.K.

NEW YORKO KAZIUKO MUGEI ARTĖJANT

Jau, be abejo, daugumai New Yorko ir apylinkių gyventojų teko spaudoj pastebėti pranešimus apie New Yorko skautų tradicinę Kaziuko Muge. Ji šiais metais įvyks kovo 4 New Yorko Kultūros Židinio patalpose.

Ne kartą mugės lankytojai galėjo pasidžiaugti mūsų skautų išradinumu ir nagingumu. Mugė visuomet matėme ne tik pačių skautų-čių pagamintų rankdarbių, bet ir tikrą tautodailės lobyną. Visų metų darbo talcos ir individualiai gaminamos gėrybės išvysta dienos šviesą Kaziuko Mugei.

Šiais metais mugė ir vėl turės daug savo išdirbinių ir prekių. Šalia pačių skautų-čių gaminių, vėl veiks didelis Vyr. Skautų Židinio "Vilija" paviljonas. Šiemet jame bus galima rasti dar anksčiau nematytų gaminių, pav.: židiničių eilėse turime visą eilę vienokios ar kitokios rūšies meisterių. Dar anksčiau nebuvusius sidabro papuošalus, pagamintus lietuviškais motyvais, rasite židinio paviljone. Juos gamina židinietė G. Kulpienė. Taip pat bus ir visai skirtinga technika pagamintų medžio išdirbinių, kuriuos dirba B. Kidolienė. Taip pat ir kitos židinietės darbo sueigų pagalba gamina visokiausius medžio išdirbinius, juos išgražindamos deginimu.

Mugėje bus ir visiems gerai žinomos emalio meisterės s. Inos Nenortienės darbai. Dail. Vytautas Ignas jau turi pagamintą sušpūdingų ir gražių grafikos paveikslų. O taip pat negalima užmiršti ir Mildos Kvedarienės audinių ir p. Kulpavi-

Kita dalis knygų yra sekmingai platinama per J.F. įgaliotinius prie didesnių skautiškų vienetų.

čiaus meniškų drožinių.

Ir vėl turėsime lietuviškų gintarų, audinių ir kitokių dalykų. O dar sunku pasakyti šiuo metu, kokį turtą sukrovė draugovės, tiek sesių, tiek brolių. Taip pat ir židinietės dar skuba užbaigti visą eilę savo projektų, vienas už kitą skirtingesnių bei prašmatnesnių.

Mugės metu bus leidžiama loterijon trys Inos Nenortienės darbai — emalio technika padarytas paveikslas ir dvi lėkštės. Loterijos knygeles galima įsi-

Ruošiama knyga apie Stanislavą Venclauskienę

Sausio 16 suėjo 15 metų nuo šiaulietės, žinomos visuomenininkės, pirmojo lietuviškojo teatro Palangoje pradininkės, jaunimo globėjos, Lietuvoje pasižymėjusios labdariniais darbais a.a. Stanislavos Venclauskienės mirties.

Ji savo žemiškąją kelionę užbaigė Waterburyje, Conn., ir ten lietuvių kapinėse palaidota. Velionės šeimos pakviestas, knygai apie S. Venclauskienę medžiagą renka ir leidinį redaguoja Antanas Saulaitis (Old Colonial Road, Oakville, Conn. 06779, USA).

Spausdinimo išlaidom ap-

gyti pas visas židinio nares, o taip pat jos bus platinamos ir mugės metu.

Tėvų komitetas pagamins šaunius pietus, o užsigardžiuoti bus galima vyr. skautų kavinėje, kur bus apščiiai namie gamintų pyragų ir sausainių.

Tad nepamirškite visi apsilankyti mūsų tradicinėje mugėje. Savo apsilankymu paremsite skautų darbus, o be abejonės ir įsigysite vertingų papuošalų savo namam.

Lauksime visų!

B.K.

mokėti jau yra atsiradęs ir mecenatas.

Knygos medžiagai sukaupti yra didelių sunkumų, kai negalima pasinaudoti šaltiniais už geležinės uždangos.

Todėl velionę pažinusių ar su ja santykiavusių maloniai prašomi prie paminklinės knygos paruošimo prisidėti savo medžiaga: parašyti atsiminimų, paskolinti nuotraukų, priminti knygos redaktoriui dėmesio vertus atsitikimus iš velionės gyvenimo ir pan.

Tokia svarbi pagalba velionės šeimos bei redaktoriaus bus primama su dideliu dėkingumu.

LIETUVIŠKOJI SKAUTIJA

Daugel metų v.s. Petro Jurgėlos ruoštas jo knygos "Lietuviškoji Skautija" rankraštis, prieš kelerius metus pagal tam tikrą sutartį LSS Tarybos Pirmijos įgytas, LSS Tarybos Pirmininkui prašant, buvo autorius dar kartą peržiūrėtas ir vėl kiek sutrumpintas, kad knyga būtų kaip nors įmanoma išleisti.

Prie rankraščių pridėtų fotografijų didelę dalį per fotografavo, padarė naujas nuotraukas ir paliko negatyvus v.s. V. Statkus Chicagoj. Tokiu būdu originalai galėjo būti grąžinti jau seniau paskolinusiems savininkam.

Daug metų su autoriumi knygos turinio reikalais bendradarbiavęs LSS T. Pirmijos įgaliotinis v.s. K. Palčiauskas išsikėlė gyventi į Floridą.

Studijuojant knygos spausdinimo sąlygas, surinkta įvairių duomenų. LSS T. Pirmija šiuo metu svarsto nustatyti knygos prenumeratos kainą, nes "Lietuviškoji Skautija" jau seniau numatyta pradėti spausdinti, kai bus surinkta pakankamai prenumeratų bei knygos leidimo rėmėjų.

"Lietuviškoji Skautija" — didėlis veikalas, plačiai liečiąs skautavimo pradžią Lietuvoj,

J. AUGUSTAITYTĖ-VAIČJONIENĖ

LOPŠINĖ MANO ŽEMEI

Kad galėčiau tave išsinešti
Už kalnų, devynių vandenių, dykumų,
Tau po kojom žaibus sulankstyčiau,
Kad tik būtų po audrų ramu.

Kad lietus, kaip švelniausias balzamas,
Numazgotų žaizdas, numaldytų skausmus,
Vakariniai vėjeliai pasupty
Tavo sodų šakas ir paukštelių lizdus.

Rytmečiais pamigdytų aušrinė,
Apklojus, lyg pūkas, sapnu minkštučiu,
Pabučiuotų saulutę auksinė,
Sužėrus žvaigždes po tavo slenkščiu.

Vaivos juosta plačia apsijuosus,
Kad išauštų diena, kaip mergaitė grakšti.
Gintariniai dvarai atsivertų
Tavo puotai, žuvėdrų snapais sunešti.

Kad galėčiau nuo kruvino kelio
Pasiimti tavo dangų, marias ir laukus,
Nepalikčiau žmogaus nei drugelio
Verpt vergijos tarnam ir valdovam šilkus.

1959.VII.24

(Iš naujai išleistos knygos "Rūpestis")

BROLIJOS VYRIAUSIAS SKAUTININKAS V.S. P. MOLIS VYKSTA P. AMERIKON

Venecuela, Brazilija, Sao Paulo vykstantis lietuvių kongresas (vas. 22-25) bei kitos P. Amerikos valstybės bus jo šios kelionės tikslas. Vienur kitur pagal savo turimus gerus ryšius mano suorganizuoti ir skautišką veiklą.

Kaip žinome iš anksčiau, v.s. P. Molis yra ne tik aplankęs visus skautiškus junginius Amerikoje, bet praeitą vasarą lankėsi Vokietijoj ir Anglijoj, o prieš metus Australijoje ir 13-je Pasaulinėje Skautų Jamboree Japonijoje.

Linkime laimingos kelionės.

UŽSAKYKITE DABAR
GĖRIAUSIĄ DOVANĄ
Į LIETUVĄ
SPECIALŪS
RUBLIŲ PAŽYMĖJIMAI
Intertrade Express Corp. taip
Jums pima pasakė, ir Jūsų
giminės tai pripažįsta.
Su specialiais rublių pažymėjimais
jūsų giminės gali įsigyti,
ką tik nori, už dalelę reguliari-
rios kainos.

Tai yra panašu, lyg kad eitimėte į krautuvę su 100 dolerių ir gautumėte prekių už 200 dol., 300 dol. ar net už daugiau. Specialūs rublių pažymėjimai taip pat gali būti iškeisti į reguliarius rublius, naudojantis aukščiausiais tarifais.

Pilnai garantuota,
pilnai apdrausta
Tik Intertrade Express Corp.
patarnauja jums ko greičiausiai
Pažymėjimai pristatomi jūsų
giminėms maždaug per 3 savaites.
Vieno specialaus rublio vertė
yra 2.35 dol. Ši vertė yra
galutinė. Jokių kitų primokėjimų.
Galite siųsti bet kokią sumą.
Prašykite mūsų nemokamo
ilustruoto katalogo
Užsakykite dabar
UŽSAKYKITE TIK PER
INTERTRADE
EXPRESS CORP.
125 East 23rd St.
Fifth Floor
New York, N. Y. 10010
Tel. 982-1530
LABAI SVARBU
AUTOMOBILIAI
Tik trumpam laikui
Greičiausias pristatymas

ZHIGULI VAZ 2101 \$3214.00
MOSKVITCH 412 IE
(EXPORT MODEL) \$3298.00
MOSKVITCH 408 IE \$3033.00
ZAPOROZHETS ZAZ 968 —
\$2026.00

Prašykite mūsų specialaus biuletenio su automobilių paveikslais

Apartmentai
Naudoti drabužiai
Prašykite mūsų specialaus biuletenio
Šioje prekyboje mes turime 23
metų patirtį ir daug tikstančių
patenkintų klientų!

Būtų gera, kad ši lietuvių skautybės gyvenimo liudytoja tikrai išeitų 1973 — Jubiliejiniais Lietuvių Skautijos metais. (Skautija, Nr. 9-10)

J. SONDOS AMŽIAUS SUKAKTIS

Bostone leidžiamas socialistų laikraščio „Keleivis“ redaktorius Jackui Sondai-Sondeckui suėjo 80 metų amžiaus. Jackus Sondeckis gimė 1893 sausio 15 Šašaičių km., Alsėdžių vals., Telsių apskr.

Jackus Sonda-Sondeckis—višnomėnininkas, žurnalistas, redaktorius, ekonomistas, savivaldybininkas, švietėjas, ir net sunku būtų pasakyti, kuo jis nėra ar nebuvo.

Gimnaziją baigė 1914 Vilniuje. Iki 1917 studijavo gamtos mokslus Petrapilio universitete. 1918 grįžo į atsikuriančią nepriklausomą Lietuvą ir pradėjo dirbti Sėdoje kaip apskr. komiteto sekretorius, vėliau darbo departamento sekretorius, Šiaulių apygardos inspektorius. 1920 išvyko į Vokietiją, į Halles universitetą studijuoti ekonomijos. Tuos mokslus baigė 1924. 1925 buvo išrinktas Šiaulių miesto burmistru, kuriuo išbuvo iki 1931. Būdamas burmistru, pavedė miesto pakraščiu kanalizaciją, vandentiekį, o svarbiausia, labai rūpinosi mokyklomis ir neturtingais mokiniais. Neturtingiems mokiniams jo dėka buvo duodamos nemokamos mokslo priemonės, o taip pat įvedė jiems nemokamus priešpiečius. 1931-1940 Jackus Sonda buvo Šiaulių apygardos ligonių kasų direktorium. Per pirmąjį bolševikmetį buvo Vilniuje komunalinio banko valdytoju ir vėliau valdytoju pavaduotoju. 1941 vėl grįžo į Šiaulius ir buvo miesto finansų skyriaus vedėjas.

Karo eigoje atsirado Vokietijoje, o jam pasibaigus, gyveno tremtinių stovykloje Hochfelde,

Augsburge. Čia jis buvo prie komiteto švietimo reikalų tvarkytojas. Amerikon atvykęs, rodos, pradžioje gyveno Chicagoje, o vėliau persikėlė į Bostoną Keleivio redaktoriu, kuriuo ir dabar tebėra.

Spaudoje pradėjo bendradarbiauti 1910. Sunku būtų suminėti visus laikraščius, kuriuose jis bendradarbiavo ar net redagavo. Jų yra labai didelis sąrašas. Iki Sondos atėjimo į Keleivį Keleivis buvo vienas iš tų „grubių“ laikraščių, iš kur buvo pilamos paplavos ant Bažnyčios, Dievo, kunigų, net ir ant Lietuvos. Su Sondos atsiradimu Keleivio veidas po truputį pradėjo keistis. Žinoma, Sonda nebuvo ten visagalintis, nes leidėjas diktavo daug ką. Paskutiniu metu Keleivio veidas yra visai pakitęs. Tiesa, ten tebėra „Makis“ su savo „perlais“, kurį ir toliau tvarko buvęs leidėjas Michelsonas. Tačiau jis yra neišmetamas.

Gyvendamas Bostone, Jackus Sonda visą laiką yra Amerikos Lietuvių Tarybos skyriaus valdyboje. Per kelis kartus buvo net pirmininku. Jis taip pat dalyvauja ir Vliko veikloje.

Bostono kultūrinių subatvakarių komisija surengė Jackaus Sondos-Sondeckio 80 metų amžiaus sukakties minėjimą sausio mėnesio subatvakaryje. Ta pačia proga ten buvo pristatytas ir rašytojo Fausto Kiršos „Palikimas“, kurį suredagavo St. Santvaras. Per porą dešimčių egzempliorių tos knygos buvo parduota.

Atidaręs susirinkimą, pirm. Romas Veitas pakvietė Stasį

Rengiamas baltų koncertas New Jersey

Jau anksčiau buvo žinia, kad New Jersey Baltų Taryba gavo leidimą surengti baltų tautų koncertą New Jersey Garden State Arts Center. Dabar galutinai susitarta dėl datos ir laiko.

Koncertas bus birželio 17, sekmadienį, 1:30 v. popiet. Lietuvišką programos dalį atliks tautinių šokių ansamblis iš Clevelando — Grandinėle ir Žibuoklių sekstetas iš New Jersey. Latviai pasirodys su choru ir su kanklėmis, gi estai — su pianu ir dainų solistais. Grandinėlės programa bus visai nauja.

N.J. Garden State Arts Center jau reklamuoja baltų koncertą, ir kitataučiai juo susidomėję perka bilietus. Būtų gera, kad ir mes nelauktume paskutinės dienos. Dabar įsigykime bilietus ir kitus taip pat paraginkime. Neužmirškime, kad šį koncertą nulems ne tik gera programa, bet ir parduotų bilietų skaičius.

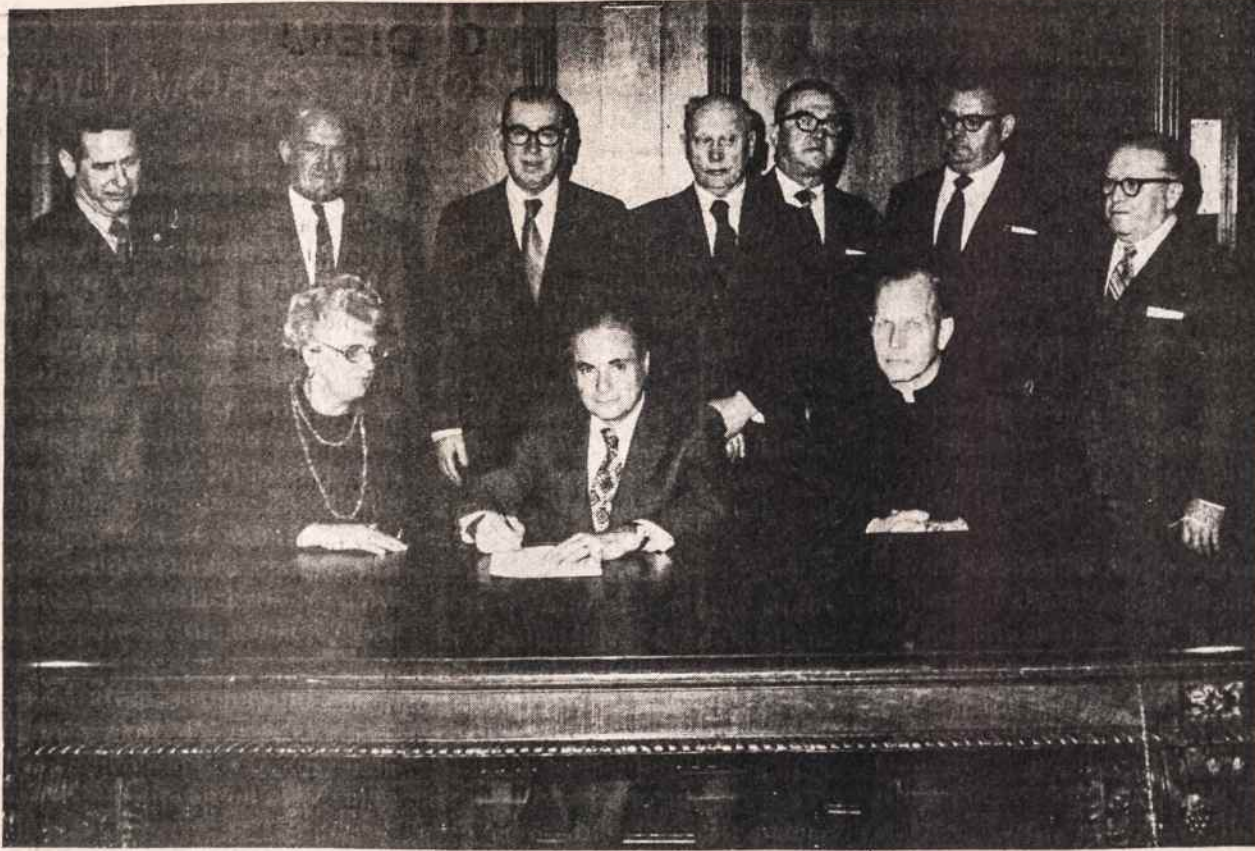
Lietuviams, kaip didesnei tautinei grupei, tenka ir daugiau bilietų išplatinti. Bet kur mes gausime geresnę progą pasirodyti amerikiečiams su savo dainomis ir muzika, šokiais? Ar daug turime tokių atsitikimų, kad pati valstybė duotų nemo-

kamai patalpas — sales, reklamuotų spaudoje ir apmokėtų menininkams?

Vieniem New Jersey lietuviams tokia našta būtų sunki, bet mes tikimės paramos iš kaimynų, ypačingai iš New York, kuriam mes dažnai pagelbstime savo atsilankymu. Tat pasistenkime ir užpildykime penkių tūkstančių vietų salę. Užsitikrinkime tą Meno Centrą ateičiai, kad ateinančiais metais kiekviena tautybė galėtų atskirai atlikti visą programą.

Koncertui rengti komitetas gana didelis, nes ir darbų daug. Sunku visus suminėti. Komitetui vadovauja inž. Valentinus Melinis, talkina estas Juhanas Simanson ir latvis Ernest Donis. Programos vedėjas — dr. Jokūbas Stukas, scenos tvarkytojas — architektas A. Brazinskas, lietuvišką spaudą informuoja P. Puronas. Į bilietų platinimą įsijungė LB New Jersey apygardos valdyba ir kitos organizacijos. Bilietų kainos nuo 3 iki 7.50 dol. Tuo tarpu dėl koncerto bilietų teirautis pas pirm. V. Melinį, tel. (201) 566-0761, arba pas P. Puroną — tel. 521-1039.

P. Puronas

Pennsylvanijos gub. Shapp pasirašo Lietuvos nepriklausomybės proklamaciją vasario 25. Iš k. Nelė T. Bajorienė, gub. Milton Shapp, kun. Petras J. Ališauskas, stovi darbo industrijos sekretorius Paul J. Smith, Juozas Sakalauskas, senatorius Martin L. Murray, Garso red. Matas Zujus, Juozas Rasevičius, Vytautas Paulauskas ir Matas Brusokas.

Santvarą praveisti vakarą ir minėjimą.

Sukaktuvinį sveikino LB Bostono apygardos pirm. Antanas Škudzinškas ir apylinkės pirm. Antanas Matjoška.

Už šį gražų prisiminimą sukaktuvininkas Sonda visiem padėkojo. Taip jau dažnai jo gyvenime atsitikdavo, nenorėjęs būti Šiaulių burmistru, o tekęs būti, nenorėjęs jokio pagerbimo, o štai jame dalyvaujantis.

Žinoma, jeigu ne šis minėjimas, niekas negalėtų spėti Sondos amžiaus. Eisenoje matai jaunuolį. Susitikęs matai suaugusį vyrą, tik ne 80 metų amžiaus. Tur būt, neapsieina nė vienas viešas lietuvių parengimas, kuriame nesutiktum Jackaus Sondos. Visada gyvas, visada judrus, visada mielas.

P. Žičkus

Pa gubernatorius pasirašė proklamaciją

Sausio 25 Wyomingo klonio lietuvių organizacijų atstovai apsilankė pas Pennsylvanijos gubernatorių Milton Shapp jo įstaigoje Harrisburge, Pennsylvanijoje. Prie lietuvių delegacijos prisijungė du aukšti pareigūnai, lietuvių bičiuliai iš Luzerne apskrities.

Gubernatorius pasirašytoje proklamacijoje paskelbė Vasario

16 Lietuvos nepriklausomybės diena Pennsylvanijos valstybėje ir ragina kitų tautybių piliečius jungtis prie lietuvių tautos šventės minėjimo.

Delegaciją sudaręs komitetas taip pat surengė šventės minėjimą per radiją su pritaikyta programa. Tas minėjimas buvo vasario 11.

WORCESTER, MASS.

Mirė Irena Okleiterytė

Memorial ligoninėje sausio 6 mirė Irena Okleiterytė, Antano ir Marcelės Okleiterių duktė, 17 metų amžiaus.

Praejusiu metų gruodžio 11 sudegus namui, kuriame Oklei-

teriai gyveno, tėvas, motina ir dukterys — Irena ir Darata — pateko į ligoninę.

Praejus mėnesiui po nelaimės Irenos sveikata kiekvieną dieną stiprėjo, ir atrodė, kad netrukus ji galės išėiti iš ligoninės.

Mirties dieną 4 val. p.p. tėvas ją aplankė ligoninėje ir paliko gerame sveikatos stovy. Vakare, 6:30 val., ji staiga mirė. Gydytojai buvo sukręsti, nes to nesitikėjo. Nemažiau buvo sukręstas ir tėvas, prieš porą valandų su dukrele kalbėjęs ir planavęs ateities gyvenimą.

A. a. Irena gimė ir augo Worcesteryste. Baigė Šv. Kazimiero parapijos mokyklą ir įstojo į aukštesniąją, kurią šiais metais būtų baigusi. Mokykloje pasižymėjo kaip gabi ir gera mokinė. Priklausė prie mokyklos orkestro.

Jos palaikai buvo pašarvoti laidotuvių direktoriaus namuose. Paskendusią gėlėse ją gausiai lankė jaunimas ir vyresnio amžiaus žmonės.

Sausio 10 atlydėta į Šv. Kazimiero parapijos bažnyčią. Kleb. kun. A. Micūnas, MIC, ir Aušros Vartų parapijos kleb. kun. A. Volungis už a. a. Irenos vėlė aukoją mišias ir pasakė pamokslą. Vargonais grojo Aušros Vartų parapijos vargonininkas muz. V. Burdulis.

Giedant „Arčiau prie Dievo“, velionė išlydėta iš bažnyčios. Buvo pravežta pro tą namą, kuriame jos gyventa, o dabar belikę tik degėsi. Sustota prie Šv. Vincento ligoninės, iš kurios pro langą su ašaromis akys tarė paskutinį „suev“ motina ir sesuo Darata. Nulydėta į Šv. Jono kapines. Giliai nuliūdę liko tėvai, sesuo, teta L. Adomaitienė ir pusbrolis K. Adomaitis.

Išėkis, mieloji Irena, ramybėje, pačioje jaunystėje tapusi negailėstingą gaisro auką.

Okleiterienė ir jos duktė Darata po įvykusios skaudžios nelaimės dar tebegydomos Šv. Vincento ligoninėje. Jos negalėjo dalyvauti nė duktės ir sesers a. a. Irenos laidotuvėse. Tėvui Antanui vienam teko stovėti prie mylimos dukrelės karsto ir atstovauti šeimai. Neseniai išleistas iš ligoninės, jis gyvena pas žmonos seserį L. Adomaitis.

Andrius Kalinauskas, naujos kartos lietuvis, eidamas namo iš Liet. Tautinės Sąjungos surengto koncerto, sausio 27 staiga mirė gatvėje. Vėljonis buvo susipratęs lietuvis, dalyvavo lietu-

ĮŠ VISUR

— Antanas W. Novasitis, JAV centro valdybos vicepirmininkas, susirašinėjimais ir susitikimais su Baltųjų Rūmų ir sveikatos, švietimo bei labdaros departm. pareigūnais, kurių žinioje yra Ethnic Heritage Studies Programs Act, stengiasi paveikti, kad to akto numatyta parama etniniams reikalams būtų vykdoma.

— Kanados stalo teniso rinktinė, kuri atstovaus Kanadai Britų Bendruomenės varžybose Cardiffe ir metinėse pasaulio žaidynėse Jugoslavijoje, Sarajevo mieste, dalyvauja ir lietuviai: Flora Nešukaitytė, Violeta Nešukaitytė, Paulius Klevinas. Kaip antrininkės komandą dalyvauja Elena Sabaliauskaitė-Simerl ir Birutė Plučaitė.

— J. Batus, Lake Park, Fla., atnaujindamas Darbininko prenumeratą, rašo: „Jei kas norėtų Floridoje gražiai praleisti atostogas, rekomenduojau atvažiuoti į Juno Beach ir apsisototi Ocean Lodge Motel, kurio savininkai lietuviai Dirsė ir Pilipavičius maloniai svečius priims. Kainos prieinamos. Gražus pajūris, šiltas vanduo, rami aplinka.“

— Susitellkimo savaitgaliai Putname vyks šia tvarka: kovo 16-18 jaunuoliai, studentai (18-25 m.), kovo 23-25 gimnazistai (14-18 m.), kovo 30-balandžio 1 — moterim, balandžio 6-8 — vyrum. Dėl platesnių informacijų kreiptis į ses. Ignę adresu: I.C.C., Putnam, Conn. 06260.

— Glaudesnis bendradarbiavimas šiemet bus tarp vokiečių, amerikiečių ir baltų akademikų. Dr. Arvad von Taube, Carl-Schirren fundacijos valdybos pirmininkas ir Pabaltijo istorinės komisijos Vokietijoje vicepirmininkas, pasiūlė surengti eilę seminarijų ir simpoziumų — pasikeisti idėjom ir susipažinti. Vokiečių universitetai ir institutai tikisi suteikti užsienio dalyviams nemokamą pastogę ir kitokių lengvatų. Tėmų pasiūlymai ir idėjos aplamai siųsti dr. von Taube adresu: Carl Schirren-Gesellschaft e. V., 3140 Lueneburg, Scillerstrasse 45, Germany. (E)

— Saulius Mikaliukas, jaunimo kongreso išdinininkas ir kontrolierius, neseniai išrinktas Studentų ateitininkų sąjungos centro valdybos administratorium. Saulius studijavo De Paul universitete biochemiją ir finansinius mokslus. Šiuo metu jis eina kredito vedėjo pareigas vienoj didžiųjų Chicagos parduotuvių. Šiais metais S. Mikaliukas žada tęsti studijas sąskaitybos srityje. Laisvalaikio domisi investavimu biržoj.

— Lituanistikos studijų savaitė šiais metais įvyks rugpjūčio 12-18 Dainavos stovyklavietėje.

mauengė, 7 Diamond gatvėje. Paklaustas, kaip visa šeima galėjo nultipti žemyn per liepsną, kuri buvo apėmusi visą namą, atsakė: „Tikrai geras klausimas. Aš nežinau, kaip, patys degdami ir nuo dūmų trokšdami, bėgom žemyn kartu su grūvančiais laiptais.“

Nuo gaisro nukentėjusiai Okleiterių šeimai Šv. Kazimiero ir Aušros Vartų parapijų bažnyčiose sausio 6-7 buvo renkamos aukos. Maironio Parko Labdaros Draugija paaukojo 1000 dol. Šv. Kazimiero parapijos tretininkės prisidėjo ne tik auka, bet užprašė ir mišias už a. a. Irenos vėlę. Lietuvių Piliečių Klubas taip pat nepamiršo šios šeimos. Prisidėjo ar artimoji ateity prisidės ir kitos organizacijos.

M. Watkins, ilgametė Moterų Sąjungos 5-tos kuopos pirmininkė, praėjusių metų gruodžio pradžioje susirgusi ir keletą savaitių gulėjusi Šv. Vincento ligoninėje, šiuo metu išsisi Šeraton House, 508 kambaryje. Namas yra šalia Šv. Vincento ligoninės. Narės kviečiamos ligonę aplankyti. M. Watkins yra ir Nekaltai Pradėtosios Marijos seselių rėmėjų skyriaus pirmininkė.

J.M.

BALTIMORĖS ŽINIOS

Lietuvos nepriklausomybės šventės minėjimą rengia Baltimorės Lietuvių Taryba ir Lietuvių Bendruomenė. Vasario 18 d. 8:30 v. bus pamaldos Šv. Alfonso bažnyčioje. Tą dieną 1 val. popiet Lietuvos svetainės didžiojo salė bus iškilmingas banketas, į kurį pakviesta valdžios atstovai ir kiti žymūs asmenys. Vasario 25 bus tęsiama minėjimo programa. 2 v. popiet bus paskaita ir meninė dalis, kurią atliks Dainos choras. Visi kviečiami atsilankyti ir dalyvauti pamaldose, bankete, paskaitoje.

Šv. Alfonso parapijos sodalietės vasario 4 per 8:30 v. mišias buvo apdovanotos ištikimybės dovanomis. Tokių buvo 56 moteris ir 15 mergaičių. Mišias aukojė sodaliečių dvasios vadas kun. A. Dranginis. Dovanas įteikė kleb. prel. L. Mendelis. Po mišių parapijos salėje buvo pusrūčiai ir vėliau susirinkimas. Išrinkta nauja valdyba: pirm. Eleanore Moore, vicepirm. Janet Keams,

korespondentė Donna Naidičūtė, raštininkė Phyllis Jones ir išdinininkė Frances Šebaras Weber. Jos rengia bingo žaidimus kovo 9, penktadienį, 7:30 val. vak. Šv. Alfonso mokyklos salėje. Pelnas skiriamas pirkti dovanoms, kurios bus įteiktos lietuviams seneliams prieglaudose.

Šv. Alfonso suaugusių klubas rengia „shrimp vakarienę“ vasario 24, šeštadienį, 8 val. vak. Šv. Alfonso salėje.

Lietuvių svetainės direktorius ir šerinininkas rengia jautienos balių kovo 4, sekmadienį, nuo 1 iki 6 val. popiet Lietuvių svetainės salėje ir kambaryuose. Šokiam gros orkestras. Veiks loterija, kur bus galima laimėti įvairių dovanų.

Vladas Kriaučiūnas Krausman po ilgos ir sunkios ligos mirė vasario 5. Povilas gimė ir užaugo Baltimorėje, buvo malonus žmogus ir ištikimas Šv. Alfonso parapijos narys, Šv. Vardo draugijos bendradarbis. Už jo sielą trys kunigai aukojė gedulingas mišias Šv. Alfonso bažnyčioje vasario 8. Palaidotas Holy Redeemer kapinėse. Nuliūdime liko dvi seserys Pranciška ir Louise.

Jautienos kepsnių balių vasario 11 surengė Šv. Vardo draugija Šv. Alfonso mokyklos salėje. Šokiam grojo Edvardo Karčausko orkestras. Pelnas paskirtas Šv. Alfonso mokyklos reikalams.

Kun. A. Dranginis, Šv. Alfonso parapijos vikaras, vasario 4 dalyvavo Amerikos legionierių programoj. Jis pasakė pagrindinę kalbą per radijo stotį WCAO. Šia programa buvo pagerbti keturi kariuomenės kapelionai, kurie žuvo Dorchester laive 1943 vasario 3. Jie atidavė savo gelbėjimo diržus kareiviams, o patys pasiliko skęstaniame laive. Pagerbimo programoj dalyvavo reformatų kunigas ir žydų rabinas.

Andrius Kalinauskas, naujos kartos lietuvis, eidamas namo iš Liet. Tautinės Sąjungos surengto koncerto, sausio 27 staiga mirė gatvėje. Vėljonis buvo susipratęs lietuvis, dalyvavo lietu-

New Jersey baltų koncertui rengti komitetas su Arts Center reikalų vedėju. Iš k. Mr. Prima, J. Simanson, V. Melinis — komiteto pirmininkas, E. Donis, F. W. Weck — Arts Center reikalų vedėjas, K. Stegis, A. Pocius, K. Jankūnas, past. Kirshberg, H. Dzonis ir P. Puronas.

NAUJAUSIOS PLOKŠTELĖS

Gina Čapkauskienė dainuoja. Stereo. Pirmoji pusė: Lakštingalėlė — A. Kačanauskio, Oi nėra niekur — K. V. Banaičio, Už balto stalo sėdėjau — K.V. Banaičio, Oi, tu, kregždute — G. Gudauskienės, Šauksmas — B. Budriūno, Lakštingalos giesmė — V. Kuprevičiaus, Gėlės iš šieno — V. Jakubėno. Antroji pusė: Viliojanti peteliškė — A. Campra, Lakštingala ir rožės — C. S. Saint-Saens, Be tavo meilės — M. Sandoval, Vyturelio daina — H. R. Bishop, Solveigos daina — E. Grieg, Mėlynasis Dunojus — J. Strauss. Stereo. Kaina 6 dol.

"Kokiais keliais aš keliaučiau..." Dainuoja Vokietijos lietuvių jaunimo kvintetas "Baltija", kuris tiek daug pasisekimo sulaukė pereitą vasarą jaunimo kongreso progą koncertuodamas Chicagoje talentų vakare ir kongreso uždarymo metu Torontoje. Plokštelė kvintetą palydi Neo-Lithuanų orkestras. Įdainuota: Kokiais keliais bekeičiau, Karių daina, Kauno gimnazistų valsas, Užstalės daina, Vyras prie jūros, Batukai, Pilkais keliais, Mėlynos akys, Dobiluos, Kai pamačiau aš ją, Oi neverk motinėle. Stereo, kaina 6 dol.

Žiburėlis, lengvos muzikos dainos: Žiburėlis, Senbernio daina, Išdykėlės, Kodėl?, Mano laikas, Knyga, Polka, Senas skardžius, Šaukiu tave, Jūros laikai, Negerki trečias, Baltasis intermezzo, Gera, Medžiotojų maršas. Dainuoja solistai su orkestrais. Stereo 6 dol.

Oi, toli, toli. Philadelphijos lietuvių choro "Viltis" įdainuotos dainos: Oi, kad išauštų, Merguzėle, lelijėle, Einu per kiemą, Pavasaris, Oi, toli, toli, Atsisveikinimas su giria, Dobilėlis, Nei vėjas pučia, Vilties daina, Meno daina, Laukiu vis, Lietuvos šviesos keliu (B. Budriūno kantata). Stereo, 6 dol. Galima naudoti ir mono.

Anoj pusėj Nemunėlio. Lietuvių įdainuota dainos, duetai ir solo: Aš artojas, Dobiluos, Atneik padangę gryną, Lietučių dulkant, O dalele tu mano, Rugienom nubėgs, Medžiotojo dainelė, Oi užkilokit vartelius, Gėsta žaros, Parugy, Ant kalno karklai ir Anoj pusėj Nemunėlio. Stereo 5 dol.

Akvarėlė. Lietuviškos lengvos muzikos rinkinys: Akvarėlė, Žalioji banga, Dar nežinia, Tu man brangiausia, Motociklų pirkėjas Rokas, Oi, oi, oi, Polka, Škamba turistų daina, Stūnas paklydėlis, Mažasis teikas, Ryta be šešėlio, Daina apie Kauną, Jūreivių valsas, Klarnetų polka. Dainuoja choras, solistai ir duetai. Stereo. 6 dol.

Lietuvių kompozitorių solo dainos. Išpildo sopranas Birutė Kemežaitė su Romos simfoniniu orkestru: Sapnas apie šiaurę, Karvelėli, Išdykęs rudėnėli, Benamių daina, Dukružėlė, Vakaras, Nemunėli, Ne margi sakalėliai, Klajūnui, Na, tai kas, Rugiagėlės ir Dainos, muzika ir gėlės. Mono 6 dol.

Pranaše Didis. Tėviškos Lietuvių Evangelikų Liuteronų parapijos choro giesmės: Kantata-Pranaše Didis; Visa, kas gyva garbina Jį; Nuo pavasario dvelkimo; Vakarinė liaudies giesmė; Istremtųjų giesmė ir Tiesos Dvasia. Mono 5 dol.

Sol. Antanas Kučingis su orkestru dainuoja: Kur lygūs laukai, Oi žinau, žinau, Dar nepaakėtinau, Tyliai, tyliai Nemunėlis teka. "Jūra" — simfoninė

poema, Svajonėlė (kanklių ansamblis), Blusa, operų arijos: Don Zuanas, Eugenijus Onieginas ir Pagrobimas iš Seralio. Stereo 6 dol.

Labą Ryta. New Yorko lietuvių vyrų choro "Perkūnas" įdainuotos dainos: Ramovėnų maršas, Tykus buvo vakarėlis, Nurimk, sesut, Vienuma, Alutis, Naktis graži, Karo žygio daina, Dainelė apie gaidelį, Daina, daina, Pražydo jazminai, Jau pravertos dvaro stonios, Lopšiuė, Labą rytą, Baltos gėlės, Balnok, tėveli, Piliakalnis. Stereo, 6 dol. Galima naudoti ir mono.

Prisijuntimui pridėdama 50 c. Gaunamos Darbininko administracijoje.

NAUJAUSIOS KNYGOS

— Ados Karvelytės "Ne tie varpai", lyrika, Darbininko leidinys. Kaina 2 dol.

— Stasio Raštikio "Ivykiai ir žmonės", atsiminimų III tomas. Didelio formato, kietais viršelais. Kaina 15 dol.

Fausto Kiršos "Palikimas". Eilėraščių rinktinė. Didelio formato, 318 psl. Kaina 6 dol.

Kipro Bielinio "Gana to jungo", 5 dol.

Kazys Pakštas, prof. J. Ereto parašyta monografija. Minkštais viršelais 10 dol. kietais — 12 dol. Išleido L. K. Mokslo Akademija Romoje.

Prano Naujokaičio "Pasisėjau žalią rūtą". Romanas. Kaina 4 dol.

Didysis jo nuotykis — Prof. J. Eretas tarnyboje Lietuvis. Kolektyvinis veikalas, redaguotas prof. J. Brazaičio. Kaina 5 dol.

M. Raišupio "Dabarties kankiniai". Lietuvos dvasininkų aukos rusų okupacijai. Kaina 10 dol.

Jurgis Krasnickas, 50 m. mirties sukakčiai paminėti. Red. V. Liulevičius. Kaina 4 dol.

V. Čižiūno "Šeima tautinė bendruomenė". Kaina 1.50 dol. Lietuvos spalvotas žemėlapis. Sulankstomas. 30x42. Kaina 3 dol.

GERIAUSIOS DOVANOS VAIKAM

Ką mes tikime. — Prel. P. Celiešiaus tikėjimo tiesų santrauka jaunuoliam. Iliustruota. Kaina 4 dol.

Užburto kanklės. V. Frankienės pasakojimai vaikams apie senovę. Kaina 3 dol. Kietais viršelais — 4 dol.

Šamo ežero sekliai. N. Jankutės pasakojimai — novelės vaikams. Kaina 4 dol.

Stovi pasakų šalis. Tai nauja, vaikams skirta knyga, parašyta P. Kalvaitienės. Kaina 2.50 dol.

Šios ir kitos lietuviškos knygos bei plokštelės gaunamos Darbininko administracijoje.

Introduction to Modern Lithuanian. Puikus lietuvių kalbos vadovas su 40 pamokų gramatikos priedu, skaitymais ir žodynėliais. Tekstas ir paaiškinimai anglų kalba. Nemo-kantiem ar neaug mokantiem lietuviškai — puiki galimybė išmokti. Parengė L. Dambriūnas, A. Klimas ir W.R. Schmalstieg. Išleido lietuvių pranciškonai Brooklyne. 479 psl., kietais viršelais. Kaina 8 dol.

DARBININKAS
910 Willoughby Ave.
Brooklyn, N. Y. 11221

Lietuviška trispalvė vėliavėlė gaunama už 75 c., su pastatymo kaladėle (baze) už 1 dol. Lietuviška ir JV vėliavėlės su pastatymo kaladėle—1.50 dol. Didesnį skaičių užsakant duodama nuolaida. Persiuntimo išlaidom pridėdama 50 c. Kreiptis į Darbininko administraciją, 910 Willoughby Ave., Brooklyn, N. Y. 11221.

Pasaulyje Lietuvių Gydytojų Sąjungos išleistas 3 spalvų ženklelis Lietuvos okupacijai priminti. Ženkleliai lipinami ant vokų. 100 ženklelių už 1 dol. Platintojam nuolaida. Kreiptis: Darbininkas, 910 Willoughby Ave., Brooklyn, N.Y., 11221.

ŠACHMATAI

Veda Kazys Merkis — Weijk an Zee (Olandija) tarptautiniame turnyre po dešimties ratų pirmavo buv. pasaulio čempionas M. Tal, J. Balašov (abu Sov. S.) ir čekas Hort, visi trys turėjo po 6.5 taško. Sekė kitas Sovietų didmeistris Vasiukov 6 tš. Dalyvių tarpe žinomi didmeistrai: Ljubojevic (Jgsl.), Szabo (Vgr.), Donar (Oland.), Najdorf (Argentina) ir kiti.

— Stockholmo tarptautinį turnyrą laimėjo jugoslavas Ostojič ir olandas Tummman, surinkę po 7.5 taško, trečiu baigė suomis Rantanen su 7 tš.

— The Chess Correspondent, sausio nr. įvardina savo "Rating" sąrašė šiuos mūsų žaidėjus: R. Blasius 778, T. Bullockus 930, T. Dūmas 900, K. Grivainis 1028, E. Juras 500, S. Makutėnas 952, K. Merkis 1047, V. Palčiauskas 1101, A. Pavilonis 175, W. Shakalis dar be įvertinimo, E. Tamutis 219 ir R. Valuckas 798. Iš jų trys — meistrų klasėje, kuri prasideda nuo 1000 tš. (Palčiauskas, Merkis, Grivainis).

SPORTAS

LIETUVIŲ DIENA CONNECTICUT KALNUOSE

Kovo 3, šeštadienį, Mohawk kalnuose, Rt. 4, Cornwall, Connecticut, įvyks LB Conn. apygardos rengiama Lietuvių diena. Per eilę metų ji yra tapusi gražia tradicija. Į šią Lietuvių dieną, kurios metu būna parodėlė, pasirodymai, lietuviška muzika per viešus garsiakalbius bei pramoginis slidinėjimas, suvažiuoja ne tik iš Connecticut, bet ir iš New Yorko bei New Jersey jaunimas ir senimas.

Kas mėgsta slidinėti ar bent nori pabandyti, kovo 3 turės gerą progą. O jei kas norės tik stebėti šį sportą ar dieną praleisti gražioje gamtoje ir lietuviško atmosferoje, tuos irgi maloniai kviečiame.

Patariame patogiai ir šiltai apsirengti. Užkandžius galima atsivežti arba nusipirkti Mohawk Lodge.

Tos dienos vakarą yra planuojamas pasilinksminimas ir pabendraavimas.

Dėl platesnių informacijų prašome kreiptis į Danutę Grajauskienę, LB Conn. apygardos narę jaunimo reikalams, 115 Hilltop Rd., Windsor, Conn. 06095, tel. 688-1552.

LB Conn. apygarda

SUVENYRAI

Lietuvos Vytiš — rankų darbo, su auksu "bulliono" siūlais išsiuvinėta emblema. Dugnas — tamsiai žalias aksomas. Paveikslas su rėmais 12"x15", labai įspūdingas, tinka reprezentacijai. Kaina su persiuntimu 65 dol.

Siuvinėtas Vytiš — paveikslas. Skydo formoj įkomponuotas raitelis, per skydą išsiuvinėta trispalvė, kampuose ažuolo lapai su gelėm. Paveikslas dydis su rėmais 10x13". Kaina 20 dol.

Lietuvos himnas ant balto satino išsiuvinėtas mėlyna spalva, viršuje ant raudono dugno trys herbai: Lietuvos vytiš, Gedimino stulpai, Vytauto ženklas ir maža trispalvė. Per visą paveikslą ilgį šone perverta išausta juosta. Paveikslas dydis su rėmais 13"x17". Kaina 26 dol.

Sagutė švarko atlapui — stilizuotas vytiš. Sidabrinės spalvos raitelis raudoname dugne; sidabrinės spalvos apvedžiojimas. Kaina 2.50 dol.

Grandinėlė raktam su Šv. Kristupo medaliu. Vienoj pusėj įrašyti žodžiai: "Aukščiausiojo malonė telaimina kelionę" ir kviečių varpos su ažuolo lapais ir Gedimino stulpais. Kitoj Šv. Kristupas su Vilniaus herbui. Kaina su pasiuntimu 2.50 dol.

Siuvinėta trispalvė su užrašu "Lithuania" ir stilizuotas vytiš užsiuvinimui ant drabužio rankovės. Kaina po 1 dol.

Drožinėti rankų darbo ant sienos pakabinami kryžiai su lietuviškais ornamentais, kaina su pasiuntimu 18 dol.

Virš minėti suvenyrai gaunami Darbininko administracijoje.

Vai, lėkite dainos, Vyčių choro Chicagoje įdainuotos dainos: Parveski, Viešpatie, Oi, toli, toli, Tekėjo saulelė, Narsuolių daina, Išisodinčiau, Klevelis, Ūdrio daina, Saulelė raudona, Naujienos, Gegutėlė, Kad galėčiau, Laisvės daina, Rugiagėlės, Merguzėlė, lelijėlė, Saulelė nusileido, Valio, dalgeli. Stereo. Kaina 5 dol.

When A Loved One Passes Away... Will YOU Know What To Do About:

- Insurance? Inheritance Tax?
- Safety Deposit Box? Bank Accounts?
- Real Estate? Automobile Titles?
- Stocks and Bonds? Veterans' Rights?

Social Security Rights?

IF NOT, please stop in or write for your complimentary booklet, "May We Help?"

Harden-Abramo Funeral Home, Inc.
208-17 Northern Blvd.
Bayside, New York 11361

JAMES J. ABRAMO, President BA 9-3055

Here is The All New "CANINE TOILET (TM)"

It works like nothing you've ever seen before. Dogs no longer have to keep dirtying the streets; they can be as clean as humans. Draw string bags you simply throw away. Put an end to complaints and harassment of man's best friend. \$3.00 per unit, \$1.45 for 25 throw-away bags plus \$1.00 handling, postage. Send to:

HOUSE OF FERN DEPT. CA.
28 Lincoln Terrace
Bklyn, N.Y. 11235
PHONE: 743-4038

When your dog begins to squat, simply place the bag at the end of the rod underneath and collect the refuse.

TO PLACE YOUR AD CANCEL OR CHANGE
Tel.: GL2-2923

SERVICE
HOME IMPROVEMENT
Lic. No. 696-789, Painting, Carpentry and Wallpapering — General Repairs We Take Pride in Our Work
Call: 531-5649

Taxes prepared. Have your Income Tax prepared at your convenience in your home or business. For Appt. Call 768-5910 Mr. James Hassan

Headlight Toe-in, Toe-out, Wheel Alignment and all minor repairs and complete inspection
MARIO'S AUTO INSPECTION SERVICE
Shell Bay Ave. Mayville, N.J.
Cape May Court House Opp. Inspection Station (609) 465-5607

COMMODITY OPTIONS
Collins & Day Group, Inc.

Invest in the futures of Silver, World Sugar, Platinum, Copper, Cocoa and Plywoods through Commodity Option: a new investment vehicle offering a substantial profit gain with a limited risk. For further information on Commodity Options mail the enclosed coupon or call: 212 431-6530

Collins & Day Group Inc.
105 Hudson St. N.Y. 10013
Name.....
Address.....City.....State.....Zip.....
Phone.....

DEXTER PARK PHARMACY
Wm. Anastasi, B.S.
77-01 JAMAICA AVENUE
(Cor. 77th Street)
Woodhaven, N.Y. 11421
WE DELIVER
Michigan 2-4130

Darbininko skaitytai, keisdami adresą, prašomi administracijai pranešti naują ir seną adresą, taip pat persikėlimo datą. Kitais atvejais paštas laikraščius gražina: administracijai susidaro nuostolių, nes tenka papildomai primokėti, o skaitytai negauna laikraščio.

NEW YORK — Lietuvos atsiminimų radijo valanda šeštadieniais nuo 4 iki 5 val. WEVD 1330 kil. — AM ir 97.9 meg. FM bangomis. Direktoriaus dr. Juk. J. Stukas, 1467 Force Dr., Mountainside, N.J. 07092; tel. 201-232-5567

New Jersey — "Mūsų lietuvių" — pirmadieniais, 8:05-9:00 val. vak. WSOU-FM, 89.5 meg. — anglų kalba, per Seton Hall Univ. radijo stotį. Dir. prof. dr. Jokubas Stukas, So. Orange, N.J. 07079.

NEW YORK — Laisvės žiburys, lietuvių ir anglų kalbomis sekmadieniais 9-10 val. ryto WHBI 105.9 FM banga. Vedėjas Romas Keys, TW 4-1286 62-15 69th Pl., Middle Village, N.Y. 11379.

BOSTON, WORCESTER, BROCKTON, Mass. — Vedėjas P. Viskinis, 179 Arthur St., Brockton, Mass., tel. JU 6-7209; FM bangomis 107.9 mc. WHIL 1430 kil. Medford, Mass. sekmadieniais nuo 11-12 vjd.

BOSTON, MASS. — Vedėjas Step. Minkus, WLYN 1360 kilocycles ir FM 101.7 banga sekmadieniais nuo 1-1:30 val. p.p. — 502 E. Broadway, South Boston, Mass. 02127 Tel. 268-0489.

L I T A S

INVESTAVIMAS — TAUPYMAS
PASKOLOS — KELIONĖS
ŪKINIAI PATARIMAI
DOKUMENTŲ PARUOŠIMAI
TAKSŲ PILDYMAS
NUOSAVYBIŲ PIRKIMAS IR PARDAVIMAS
APDRAUDOS

Litas Investing Co. Inc.
86-01 114th St., Richmond Hill, N. Y. 11418
VADOVAUJA V. VEBELIŪNAS
(212) 441-6799

Litas Travel Service,
87-18 Lefferts Blv., Richmond Hill, N. Y. 11418
VADOVAUJA NOMEĐA ALEKSANDRAVICIUS
(212) 846-1650

KAS DALYVAUJA IV-TOJE DAILĖS PARODOJE

IV-ji dailės paroda atidaro ma vasario 17. Ji tęsis du savaitgalius. Vasario 17 bus atidaro nuo 12 v. iki 9 v.v., sekmadienį, vasario 18, nuo 1 val. iki 8 v.v. Kitą savaitgalį, šeštadienį, taip pat nuo 12 iki 9 v.v., o sekmadienį nuo 1 iki 6 v.v. Paroda uždaro 6 val., kad dailininkai galėtų pasiimti savo kūrinius.

Šioje parodoje dalyvauja šie dailininkai. (Surašomi ne alfabeto tvarka, bet pagal rengėjų inventurizacijos lapus.)

Petras Vaškys, skulptorius, iš Philadelphijos, pirmą kartą dalyvauja šiose New Yorko LB apygardos valdybos rengiamose parodose.

Parodos lankytojai matys ir du kūrinius apie Vytautą Didįjį. Vienas — dail. Albino Elskaus vitražas, o kitas skulptoriaus Vytauto Kašubos kūrinys — Vytautas Didysis, plaktas švinas.

Dail. V. K. Jonynas išstato įvairių technikų penkis savo kūrinius.

Aleksandra Merker, tapytoja ir skulptorė.

ELIZABETH, N. J.

Elizabeth pasirošės Vasario 16-tajai. Ši New Yorko pašonėje esanti ir plačiai po Elizabetho apylinkes išsimėčiusi lietuvių kolonija laukia visų tautiečių atvykstant į mūsų visų metinę tautos šventę — Vasario 16-tąją. Šventės minėjimas, rengiamas LB Elizabetho apylinkės valdybos įvyks sekmadienį, vasario 18.

Šv. Petro ir Povilo lietuvių bažnyčioje 11 val. bus iškilmingos pamaldos. Tuoj po pamaldų, apie 12 val., bus persikelta į Lietuvių Laisvės salę. Ten pagrindines mintis šia proga pasakys veiklus LB centro valdybos narys iš Philadelphijos Algimantas Gečys, kurio įdomius pareiškimus dažnai matom spaudoje. Meninę dalį atliks New Yorko choras Perkūnas, vadovaujamas Vytauto Strolios. Be to, dalyvaus New Jersey tautinių šokių grupė, vadovaujama Birutės Vaičiūnaitės, ir Elizabetho veikiančios Dr. V. Kudirkos šeštadieninė mokyklos mokiniai. Programa bus gyva, įvairi ir skoninga.

Visi geros valios lietuviai kviečiami gausiai dalyvauti šioje šventėje!

Valdyba

A.A.

Jonui Remezai

mirus, skausme likusiems žmonai, sūnui ir giminėms

nuoširdžią užuojautą reiškia

Lionė ir Vladas Baltrušaičiai

A. A. Marijai Jansonienei

netikėtai mirus, jos vyrą dr. Eduardą Jansoną, sūnų Julijų Garmų su šeima ir artimuosius liūdesio ir skausmo valandoje nuoširdžiai užjaučiame.

Marina ir Zigmas Raulinaičiai

Nuosirdžiam JAV Lietuvių Bendruomenės Waterburio apylinkės nariui bei jos darbų talkininkui

A.A.

Vytautui Valiuliui

staigiai ir netikėtai mirus,

jo žmoną, nuolatinę Lietuvių Bendruomenės Waterburio apylinkės valdybos narę, Genovaitę bei sūnų Jurgį su žmona nuoširdžiai užjaučiame ir kartu liūdimė.

Viespats šalia tų, kurių širdys skausme ir nuliūdime.

Lietuvių Bendruomenės Waterburio apylinkės valdyba

Vida Krištolaitytė, tapytoja.

Elena Urbaitytė, tapytoja.

Česlovas Janušas — penki

aliejinės tapybos paveikslai —

Eugenija Bernotienė, iš Waterbury, Conn., 3 paveikslai —

Marija Žukauskienė, 5 paveikslai.

Regina Viliamienė iš Washingtono —

Vytautas Kerbelis —

Valentina Ūselienė trys akvarelės, vaisiai, gėlės ir portretas.

Jonas Rūtenis — 3 paveikslai — romantiškas interliudus, rudens sonata, rudens menuetas.

Paulius Jurkus — trys paveikslai — gamtovaizdžiai.

Elena Kepalaitė, skulptorė, dalyvauja su penkiais kūrinių, su skulptūra ir piešiniais.

Regina Ingelevičienė, tapytoja, dalyvauja su penkiais kūrinių.

Juozas Bagdonas, tapytojas, su penkiais kūrinių.

Aldona Kidolytė-Daukantienė — su dviem piešiniais.

Dalyvių sąrašas dar nėra pilnas.

Viso parodoje bus išstatyta apie 80-90 kūrinių. Paroda užims visą pirmąjį aukštą ir žemutinę parodų salę.

Ekspozicija rūpinasi dail. Juozas Bagdonas, dail. Česlovas Janušas.

Maspetho žinios

Už kenčiančių Lietuvą ir žuvusių dėl Lietuvos laisvės mišios bus šį sekmadienį, vasario 18, 11 v.

Prel. Jonas Balkūnas išvyko į Eucharistinį kongresą Australijoje. Kartu su juo vyksta prel. Jonas Scharnus, kun. Juozas Aleksūnas ir kun. Vaclovas Martinkus. Ši "Ave Maria" maldininkų ekskursija sustos Fatimoje, Romoje, Jeruzalėje, Indijoje ir kituose kraštuose. Prelatas atgal grįžta į Maspethą kovo 3.

Prel. Jonui Balkūnui pagerbti parapijos organizacijų komitetas rengia banketą balandžio 27 Queens Terrace salėje Woodside, N. Y. Bilietus galima įsigyti klebonijoje ar per Bob Cullwell, kuris yra bilietų platintojo komisijos pirmininkas. Jo telefonas TW 4-7805.

Bostono ALT-os delegacija pas Mass. gubernatorių F.W. Sargent. Iš k. izd. Al. Čaplikas, pirm. adv. J. J. Grigalius, gub. F.W. Sargent, Bostono tautinių šokių grupės vadovė O. Ivaškienė ir sekr. A. Keturakis.

Visi kviečiami atsilankyti į šią parodą. Kiekviena paroda vis būna kitokia. Ir ši daug kuo skirsis nuo kitų parodų. Čia bus ir skulptūros ir grafikos ir tapybos. Nauji kūriniai. Bus ir naujų vardų.

Paroda liudija mūsų tautos gyvastingumą ir kūrybą. Visa tai yra sujungama su mūsų tautos didžiąja švente — Vasario 16. Ne tuščiais žodžiais, bet kūryba įprasminama ši šventė.

Kultūros Židinio statybos fondai šio ypatingo vėjau, vedamo Lietuvių Bendruomenės, metu Angelių Karalienės parapijos penkios draugijos aukojo po 50 dol. kiekviena. Štai tų draugijų vardai:

Amžino Rožančiaus draugija, kuriai pirmininkauja A. Linkonienė.

Gyvojo Rožančiaus draugija.

Moterų Sąjungos 24 kuopa, kuriai pirmininkauja Emilija Vaišnoraitė.

Tretininkai, kuriem pirmininkauja M. Putnienė.

Maldos Apaštalavimo draugija, pirmininkaujama Onos Patauskienės.

Draugijų atstovai dalyvavo Kultūros Židinio statybos vėjau baigmės vakarienej vasario 10.

Darbininko spaudos kioskas su naujom lietuviškom knygom ir plokštelėm pakviestas į Lietuvos nepriklausomybės atkūrimo minėjimą, kuris New Yorke įvyks vasario 18. Richmond Hill mokyklos salėj.

BROCKTON

VASARIO 16 MINĖJIMAS

Altos Brocktono skyrius, talkinant visom vietinėm lietuvių organizacijom, vasario 25, sekmadienį, ruošia Lietuvos nepriklausomybės atstatymo 55 metų sukakties minėjimą.

10 val. ryto už žuvusius, mirusius bei kenčiančius dėl Lietuvos laisvės iškilmingas mišias Šv. Kazimiero parapijos bažnyčioje aukos klebonas kun. Petras Šakalys. Visos lietuvių organizacijos dalyvaus su vėliavomis.

3 val. popiet Vasario 16-ji bus iškilmingai minima Šv. Kazimiero parapijos salėj. Programoj: atidarymas, invokacija, himnai, Nepriklausomybės akto skaitymas, Laisvės Varpo radijo vedėjo Petro Viščio kalba, Brocktono burmistro R. L. Wainwright žodis, rezoliucijos, kurios bus pasiūstos Amerikos prezidentui, valstybės sekretoriui, Amerikos ambasadoriui prie Jungtinių Tautų, abiem

VASARIO 16-TOJI BOSTONE

Lietuvos nepriklausomybės atkūrimo 55 metų minėjimas Bostone rengiamas vasario 18.

10 val. Šv. Petro lietuvių parapijos bažnyčioje bus iškilmingos pamaldos su šventei pritaikytu pamokslu.

2 val. popiet Lietuvių Pileičių Dr-jos trečiojo aukšto auditorijoje, 368 W. Broadway, So. Boston, bus iškilmingas susirinkimas. Kalbės dr. St. Bačkis, Lietuvos atstovybės Washingtono patarėjas. Meninę programą atliks Bostono vyrų sekste-

Massachusetts senatoriam, kongreso nariam ir Mass. gubernatoriui.

Meninę dalį atliks Šv. Kazimiero parapijos choras, vadovaujamas muz. J. Gaidelio, operos solistas Stasys Liepas ir Brocktono lituanistinės mokyklos mokiniai, vadovaujami E. Ribokienės.

Pertraukos metu bus renkamos aukos.

Visi Brocktono ir apylinkių lietuviai kviečiami dalyvauti pamaldose ir minėjime salėj ir savo aukomis gausiai paremti lietuvišką Amerikos Lietuvių Tarybos veiklą.

M.K.

Marija Janušauskienė, visuomenininkės Elenos Vasyliūnienės motina, mirė vasario 4. Velionė buvo sulaukusi 92 m. amžiaus. Palaidota vasario 7 iš Nekalto Prasiidėjimo lietuvių parapijos bažnyčios Cambridge, Mass. Buvo paguldyta Waitkaus laidojimo koplyčioje. Užuojautą nuoširdžiai reiškia dukrai Elenai Vasyliūnienei, žentui Izidorui ir vaikiaičiam.

Izidorius ir Vytenio Vasyliūnų smuiko ir piano koncertas bus vasario 25, sekmadienį, 3 val. popiet Jordan Hall mažojo salėj.

Lietuvių radijo valandos Laisvės Varpas vedėjas Petras Viščinis rengia pavasarinį koncertą balandžio 29 Lietuvių Pileičių Dr-jos didžiojoje auditorijoje, So. Bostone. Programą atliks solistė Dana Stankaitytė iš Chicagos. Ji atliks ištraukas iš lietuviškų operų: J. Kamavičiaus "Gražina", J. Gaidelio "Dana" ir K.V. Banaičio "Juratė ir Kastytis".

tas, vadovaujamas komp. J. Gaidelio.

Bažnyčioje ir salėj organizacijos dalyvaus su savo vėliavomis. Vėliavų parodui vadovaus St. Dariaus veteranų postas.

Bus renkamos aukos Lietuvos laisvinimo reikalui.

Vasario 16, penktadienį, 12 val. prie miesto rotušės bus iškelta Lietuvos vėliava. Visi lietuviai, laisvi nuo darbo, prašomi dalyvauti šioje ceremonijoje.

Altos Bostono skyriaus pirmininko adv. J. Grigaliaus pastangomis Massachusetts gubernatorius F. W. Sargent Vasario 16-tosios proga paskelbė proklamaciją. Bostono burmistras K. H. White irgi išleido proklamaciją ir vasario 16 leido iškelti prie rotušės Lietuvos vėliavą.

Minėjime pažadėjo dalyvauti naujai išrinktas kongresmanas John T. Moakley, taip pat gubernatoriaus ir burmistro atstovai. Į minėjimą pakviesti latvių, estų ir ukrainiečių atstovai.

Minėjimą rengia Amerikos Lietuvių Tarybos Bostono skyrius

Lietuvių Katalikių Moterų Sąjungos 29 kuopa rengia

LIETUVIŠKAS UŽGAVĖNĖS

vasario 25, sekmadienį, 1 val. popiet Apreiškimo parapijos salėj, Brooklyn, N. Y.

Įėjimo auka 4 dol.

Pelnas skiriamas Kultūros Židinio statybai

LAPINAS

rengia vasario 17, 1973

ŠOKIUS

Kur: Masonic Hall

86-21 114 St.

(prie Jamaica Ave.)

Richmond Hill, N.Y

Kada: vasario 17,

šeštadienį, 8 val. vak.

Kam: visiems

bus muzika ir karštos vaišės

Auka: \$2.00

EKSKURSIJOS Į LIETUVĄ

16 DIENŲ

Kaina nuo \$641.00

Vyksta:

Gegužės 23

Birželio 6

Birželio 27

Liepos 11

Liepos 18

Rugpjūčio 8

Rugsėjo 5

Spalio 3

Gruodžio 21

Jungtis prie grupių galima Bostone arba New Yorke.

Lietuvoje šios grupės praleis po 11 dienų, Maskvoje arba Leningrade 2 dienas ir Helsinkyje 2 dienas

Grupių dalyvių skaičius ribotas — NESIVELUOKITE Smulkesnių žinių ir registracijos reikalui kreipkitės į

TRANS-ATLANTIC TRAVEL SERVICE

393 West Broadway
South Boston, Mass. 02127
Telefonas: (617) 268-8764

Savininkė: Aldona Adomoniene

Air fares subject to Government approval

SOUTH BOSTON SAVINGS BANK

Inkorporuotas 1883

460 West Broadway, South Boston Massachusetts

"Kur tūkstaičiai taupo milijonus"

ALFRED W. ARCHIBALD, President

Šio banko direktorių taryboje yra adv. Johnas J. Grigalius. Reikalavimai su patarnautojais galima susikalbėti ir lietuviškai. Turtas — Aukšta virš \$213,000,000.

CURRENT DIVIDEND RATES

• Regular a/c — 5 1/2 %

• Special Notice a/c — 5 1/2 %

• 1 year Term Deposit — 5 1/2 %

• 2 year Term Deposit — 6 %

All Accounts Compounded Daily

DARBININKAS

**NEW YORKO
NAUJIENOS**

Redakcija455-7281
Administracija452-2923
Spaustuvė452-6916
Vienuolynas455-7068
Kultūros Židynys:827-9865

IS WEVD stoties, iš kur transliuojama Lietuvos atsiminimų radijo programa, ši penktadienį, vasario 16, 9 v.v. abiem bangom AM ir FM bus speciali programa apie latvius. Vasario 26, pirmadienį, iš Seton Hall universiteto radijo stoties lietuviškos muzikos programos metu bus speciali programa estų nepriklausomybės šventės prog. Programa prasideda 8:05 v.v. Banga FM 89.5. Programa rūpinasi tos valandėlės vedėjas prof. Jokūbas Stukas.

Patersono nepriklausomybės šventės minėjimas įvyks vasario 18 dieną. Mišios už žuvusius dėl Lietuvos laisvės bus aukojamos 10:30 v. Minėjimas įvyks 3 v. popiet parapijos salėje. Paskaitą skaitys Juozas Gaila iš Philadelphijos. Taip pat kalbės ir Patersono burmistras. Meninę dalį atliks solistas Stasys Citvaras. Visi kviečiami dalyvauti. Kas negali dalyvauti, aukas siunčia Antanui Ruginiui.

Dail. Česlovas Janušas jau grįžo iš ligoninės ir stiprėja savo namuose. Liga jam nesukliudė dalyvauti ir šioje IV-toje didžiojoje parodoje.

Petras Ažuolas šiemet vadovauja N.Y. Amerikos Lietuvių Tarybai, kuri rengia Lietuvos nepriklausomybės šventės minėjimą. Alto posėdis buvo vasario 9 Fifi restorane Woodhavene. Buvo aptarta šventės minėjimo detalės ir pasiskirstyta darbas.

Smuikininkas Iz. Vasyliūnas remia KŽ statybą

Vasario 24, šeštadienį, 5:15 v.v. Carnegie Recital salėje smuikininkas Izidorius Vasyliūnas rengia savo koncertą. Pianu jį palydės dr. Vytenis M. Vasyliūnas.

Programoje girdėsime Sonata in c major, K. 303 — Mozarto, Sonata smuikui ir pianinui — Walter Piston, Sonata — baladė — Balio Dvariono ir Sonata in a major — Cesar Franck.

Smuikininkas Iz. Vasyliūnas, norėdamas prisidėti prie Kultūros Židinio statybos, atsiuntė 150 bilietų dovanai. Bilieto kaina 3.50 dol. Pinigai, gauti už bilietus, eina KŽ statybai.

Bilietų galima gauti Darbininko redakcijoje, pas statybos komiteto narius, dailės parodoje prie įėjimo. Visi prašomi pasinaudoti šia proga, aplankyti žymaus smuikininko koncertą, įsigijant čia bilietus.

JAV Liet. Bendruomenės New Yorko apygardos metinis suvažiavimas šaukiamas vasario 24, šeštadienį, 10 val. Kultūros Židinyje, Perkūno choro kambaryje. Bus padaryti veiklos pranešimai, bus renkama nauja apygardos valdyba.

IV-ji dailės paroda atidaroma vasario 17, šeštadienį, 7 v.v. Kultūros Židinyje. Po atidarymo iškilmų — kavutė. Parodą rengia ir visus atsilankyti kviečia LB New Yorko apygardos valdyba.

Sumainė paltus Darbininko redakcijos šventėje vasario 3 Kultūros Židinyje. Paėmė prof. J. Stuko paltą ir paliko labai panašų kitą paltą, kuriame yra mašinos raktai. Prašomi visi apžiūrėti savo paltus. Informacijos reikalais prašom skambinti į Darbininko redakciją.

Solistė Gina Čapkauskienė jau kėlintą kartą pasirodo New Yorko lietuviams su vis nauja programa. Ir vėl ji atvyksta su naujom dainom ir arijom į Lietuvos nepriklausomybės šventės minėjimą vasario 18 Richmond Hill aukštesniosios mokyklos salėje. Ten veiks ir Darbininko spaudos kioskas. Bus galima įsigyti šios solistės gražią plokštelę. Solistė mielai suteiks savo autografa.

Darbininko vasario 2 d. nr. pristatymą Brooklyno paštas kai kuriose pašto zonose suvėlavo visą savaitę. Skaitytojai kviečiami gausiai rašyti skundus pašto viršininkui adresu: Postmaster General, Brooklyn, N.Y. 11201.

New Yorko ir New Jersey Dantų Gydytojų Draugija vasario 25, sekmadienį, 2:30 val. popiet šaukia visuotinį susirinkimą, kuris įvyks dr. R. Saldaitienės rezidencijoje, 88-24 85 St., Woodhaven, N. Y. Mokslinę paskaitą skaityti pakviesta dr. M. Zemaitienė.

Brooklyne gražioji sekcijoj išnuomojamas iš 5 1/2 kambarių butas su vėsintuvais ir šaldytuvu virtuvėj. Mėnesiui nuoma 300 dol. Tel. 836-8561.

Kas nori pirkti laikrodėlių papigintomis kainomis, prašom kreiptis į patyrusį laikrodininką Stasį Citvarą. Taip pat jis laikrodžius taiso. Kreiptis darbo dienomis vakarais, šeštadienį ir sekmadienį — visą dieną. Telefonas 847-7634.

Išnuomojamas šešių kambarių butas Woodhavene. 175 dol. Skambinti 847-5522.

Pirmasis jaunųjų pabaltiečių muzikantų ir dainininkų konkursas

Naujosios Anglijos Pabaltiečių Draugija rengia pirmą Jaunųjų Pabaltiečių Muzikantų ir Dainininkų Konkursą ir kviečia jaunus estus, latvius ir lietuvius muzikantus ir dainininkus 17-25 metų amžiaus dalyvauti.

Konkursas įvyks gegužės 5 Lietuvos Pilies Draugijos salėje, South Boston, Mass.

Kiekvienas konkurso dalyvis turi būti paruošęs 20 minučių ilgumo programą, kurioj bent vienas kūrinys turi būti tautiškas.

Daugiau informacijų galima gauti pas Violetą Balčiūnienę, 116 Spring Street, Apt. B-3, West Roxbury, Mass. 02132, tel. (617) 323-0774.

Teiraujantis prašom pažymėti, ar pianistas, dainininkas ir t.t.

Komp. Juozas Stankūnas turi atspausdinęs žemam, viduriniam ir aukštam balsui 20 solo dainų, kurios tinkamos dainuoti įvairiom progom. Jas galima įsigyti kreipiantis pas autorį adresu: 1043 Applegate Ave., Elizabeth, N.J. 07202. Tel. 351-5441.

Už a.a. Oną ir Vincą Tercijonus mišios bus laikomos vasario 17 8 val. ryto Our Lady of Magnificat koplyčioj, Kinnelon, New Jersey. Gimines ir pažįstami kviečiami pasimėsti ir prisiminti mūsų brangius tėvus šia proga. Duktė, žentas ir anūkai

LIETUVOS NEPRIKLAUSOMYBĖS ŠVENTĖS MINĖJIME

Lietuvos nepriklausomybės minėjimas rengiamas ši sekmadienį, vasario 18. Pirmą bus pamaldos visose lietuviškose bažnyčiose. Lietuvos gen. konsulas A. Simutis dalyvauja pamaldose Apreiškimo parapijos bažnyčioje. Ten dalyvaus ir organizacijų vėliavos.

New Jersey organizuoja jasi Lietuvių Moterų Klubas

Lapkričio 19 įvyko steigiamasis New Jersey lietuvių moterų klubo susirinkimas Karašų namuose, Berkeley Heights, N. J. Šiame susirinkime dalyvavo 23 moterys iš New Jersey ir dvi viešnios: Viktorija Čečetienė ir Galia Žilionienė iš New Yorko.

Išrinkta valdyba pasiskirstė pareigomis: Ona Karašienė — pirmininkė, dr. I. Giedrikienė — vicepirmininkė, Aldona Rygelienė — sekretorė prot., Danutė Rogers — sekretorė koresp., Jonė Staškuvienė — izdininkė, Elena Juškenė ir R. Šlepetienė — parengimų organizatorės.

Kitas susirinkimas numatytas kovo 11. Aldona Rygelienė

Stambiausi šio banketo aukotojai, davę KŽ statybai 10,000 dol., Alė ir dr. Juozas Kazickai kalbasi su pranciškonų provincijolu Tėv. Jurgiu Gailiušiu, OFM. Nuotr. Lino Vytuvio

BALIUJE SURINKTA PER 50,000 DOL.

(atkelta iš 1 psl.)

Vajų rengė LB New Yorko ir New Jersey apygardos, talkinamos lietuviškų organizacijų.

Vajui vadovavo. Vajaus pirmininkas — LB New Yorko apygardos pirmininkas A. Vakselis. Baliaus pirmininkė — Loreta Vainienė, baliaus garbės pirmininkas Tėv. L. Andriekus, OFM, baliaus garbės šeimininkė Marytė Šalinskienė, baliaus

pravedėjai — prof. dr. J. Stukas ir Regina Rūta Žymantaitė. Svečių priėmimu rūpinosi I. Alksnienė ir D. Birutienė. Izdininkai — V. Radzivanas ir J. Vytuvienė.

Vaišėmis rūpinosi — V. Steponių šeima, talkinama O. Dzataveckaitės, I. Alksnienės. J. Vytuvienės, P. Ažuolienės, J. Švitrienės, B. Lukoševičienės,

R. Ceiliutės, D. Šilbajorienės, R. Kundrotienės, B. Labutienės, M. Dudutienės, R. Navickaitės, B. Tutinaitės, A. Šilbajorio, V. Alksnio, V. Katinaitės, R. Galinytės.

Gėrimais rūpinosi baliaus vicepirmininkas Aloyzas Balsys, talkinamas St. Vaškio, K. Bačiausko, Alg. Jankausko, Ad. Kregždžio, P. Tutino, E. Jurevičiūtės, P. Sandanavičiaus, B. Jankauskienės.

Rūbinėje dirbo — K. Vainius, talkinamas R. Bobelio, V. Kulpos, A. Rajeko, T. Vainiaus ir P. Švitros.

Svečius aptarnavo 35 jaunuoliai: A. Bručas, R. Krulikas, R. Labutis, G. Mikalauskas, V. Mikalauskas, A. Norvila, P. Rajekas, R. Rauba, V. Rauba, R. Šilbajoris, J. Vainius, R. Balkus, Balkus, Š. Zikaras, J. Dudutis, A. Dambriūnas, (iš Washingtono, D.C.), R. Ašbergaitė, L. Birutytė, R. Bobelytė, R. Galinytė, D. Jasaitytė, D. Jurytė, R. Leleivaitė, L. Milukaitė, D. Norvilaitė, R. Oniūnaitė, A. Ošlapaitė, D. Vaičekauskaitė, D. Vebeliūnaitė, R. Vilgalytė, L. Staknytė, G. Simonaitytė, J. Kulpaitytė, V. Katinaitė, D. Bartkutė, A. Bružaitė, A. Bernier.

Duoną paukojo A. Radziūnas — Silver Bell kepykla. Gėles paukojo Alice Florist — Zupkuvienė. Fotografavo Linas Vytuvis. Filmavo B. Bivainis, pagelbstinantis sūniui Pauliui. Višos šios darbo tarybos dirbo nemokamai. Visas komitetas, virtuvės personalas irgi dirbo nemokamai.

Jaunimas tą vakarą turėjo vykti į Bostono sporto šventę, bet jis paukojo ir šią pramogą, kad greičiau augtų Kultūros Židynys, kur galės visada prisiglausti jaunieji sportui ir žaidimam.

(D.J.)

LIETUVOS NEPRIKLAUSOMYBĖS ŠVENTĖS MINĖJIMAS

LIETUVOS VALSTYBĖS ATSTATYMO 55 metų sukakties MINĖJIMAS 1973 m. vasario 18 dieną, sekmadienį

11 val. r. pamaldos visose lietuvių katalikų ir evangelikų bažnyčiose

3 v. popiet minėjimo akademija Richmond Hill High School, 89-30 114th St. (įėjimas iš 113 St.) Richmond Hill, New York

Kalba: Stasys Barzdukas, PLB pirmininkas
Dainuoja: solistė Gina Čapkauskienė
Dainuoja Philadelphijos mergaičių kvintetas, parengtas Juzės Augaitytės
Šoka: N.Y. lietuvių tautinių šokių grupė, vadovaujama J. Matulaitienės
Programai vadovauja: akt. Vitalis Žukauskas

Salė pasiekama Jamaica (BMT) traukiniu — Stotis 111 St. Įėjimo auka 3 dol., moksleiviams — 1 dol.

Minėjimą rengia ir visus atsilankyti kviečia

New Yorko Amerikos Lietuvių Taryba

IV DIDŽIOJI DAILĖS PARODA

vasario 17-18 ir 24-25
Kultūros Židinyje,
361 Highland Blvd.,
Brooklyn, N.Y.

Iškilmingas parodos atidarymas vasario 17, šeštadienį, 7 v.v.

Paroda lankoma: abu šeštadienius nuo 12 v. iki 9 v.v.; sekmadienį, vasario 18, nuo 1 iki 8 v.v.; vasario 25, sekmadienį, nuo 1 iki 6 v.v.

Literatūros vakaras ryšium su paroda rengiamas vasario 24, šeštadienį, 7 v.v. žemutinėje salėje.

Visi kviečiami.

Parodą rengia
Lietuvių Bendruomenės
New Yorko apygardos valdyba

RELIGINIS PAMINĖJIMAS

LIETUVOS NEPRIKLAUSOMYBĖS 55 metų sukakties bus Apreiškimo parapijos bažnyčioje SEKMADIENĮ, VASARIO 18 D.

Koncelebruotos mišios — 11 val.

Lietuvos gen. konsulas A. Simutis sukalbės invokaciją
Pamokslą pasakys Tėv. Viktoras Gidžiūnas, OFM
Aktorius Juozas Boley-Bulevičius aukojimo metu paskaitys A. Vaičiuliaičio parašyta maldą
Parapijos choras, vadovaujamas muz. A. Kačanausko, gieda kun. G. Šukio "Taikos Karalienės" mišias.

Organizacijos dalyvauja su vėliavomis

Po pamaldų parapijos salėje užkandžiai.

Parapijos kunigai kviečia visus dalyvauti